

Voorjaarsbericht 2026

Inhoudsopgave

Voorjaarsbericht 2026	1
Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding	4
2. Samenvatting beleid en financiën	5
Samenvatting beleid	5
Samenvatting financieel.....	6
Samenvatting voortgang ombuigingen	10
Budgetoverhevelingen	13
3.1 Programma Duurzaamheid.....	14
Energie.....	14
Water en Groen	17
Duurzame Productie en Consumptie	18
3.2 Beleidsveld 0 Bestuur en Ondersteuning	20
Bestuur	20
Publiekszaken.....	23
Bestuurlijke vernieuwing	24
Organisatieontwikkeling	26
Financiën	33
3.3 Beleidsveld 1 Veiligheid	39
Overlast.....	39
Jeugd Veiligheid.....	44
Zorg en veiligheid	46
Ondermijning	48
Digitale veiligheid.....	51
3.4 Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	53
Schone, Stille en Gezonde Mobiliteit	53
Inclusieve Mobiliteit.....	55
Robuust en Betrouwbaar Mobiliteitssysteem	55
3.5 Beleidsveld 3 Economie	57
Ruimte om te ondernemen	57
Aantrekkelijker woon- en leefklimaat creëren.....	59
Adaptieve en duurzame arbeidsmarkt	60
3.6 Beleidsveld 4 Onderwijs	62
Onderwijsbeleid	62
Leerlingzaken	63
Onderwijshuisvesting.....	64
3.7 Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie	66
Sociaal	66
Vrijtijdseconomie.....	70
Leefomgeving	73
Openbaar groen.....	79
3.8 Beleidsveld 6 Sociaal domein	84
Sociale veerkracht.....	84
Impact vergroten	86
Integrale inzet op preventie.....	90
3.9 Beleidsveld 7 Milieu en Gezondheid.....	92
Milieu	92
Publieke gezondheidszorg	95
Gezond- en Actief - leven Akkoord.....	98
3.10 Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing....	101

Volkshuisvesting	101
Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	104
Ruimtelijke versterking binnenstad	112
4. Majeure projecten.....	115
Insteekhaven.....	115
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)	117
Tussenvoorziening / opvanghotel.....	119
Invoering Omgevingswet.....	120
Implementatie Samen Redzaam	122
De Els.....	126
5. Begrotingswijzigingen 2026	126
6. Kredieten	126
Kredietvoorstellen	126
Afgesloten kredieten IUP (Integraal UitvoeringsProgramma).....	129
Stand van zaken lopende investeringen IUP	130
Afgesloten overige kredieten.....	133

1. Inleiding

Inleiding

In de [financiële verordening 2026 van de gemeente Waalwijk](#) staat dat de gemeenteraad elk jaar twee tussentijdse rapportages krijgt: het Voorjaarsbericht en het Najaarsbericht.

Het Voorjaarsbericht is het eerste moment in het jaar waarop de raad wordt bijgepraat over hoe het gaat met de uitvoering van de begroting. Het college laat hierin zien of plannen volgens verwachting verlopen en of er financiële afwijkingen zijn.

Doel van het Voorjaarsbericht

Met het Voorjaarsbericht informeert het college de raad over:

- de voortgang van het beleid (worden plannen uitgevoerd zoals afgesproken);
- de financiële stand van zaken (geven we meer of minder uit dan begroot);
- belangrijke afwijkingen en risico's.

In deze rapportage worden alle financiële afwijkingen groter dan € 75.000 per budget toegelicht. Zo krijgt de raad inzicht in waar bijsturing nodig kan zijn.

Het Voorjaarsbericht is nadrukkelijk géén moment om nieuw beleid of nieuwe plannen toe te voegen aan de begroting. Het gaat om het volgen en bijsturen van bestaande afspraken.

Nieuwe plannen worden op andere momenten in het jaar aan de raad voorgelegd.

In het Voorjaarsbericht 2026 zijn ook enkele voorstellen opgenomen die kleiner zijn dan € 75.000. Dit zijn geen nieuwe beleidskeuzes, maar:

- aanpassingen die voortkomen uit eerdere besluiten van de raad;
- correcties die nodig zijn om de begroting goed en actueel te houden;
- technische wijzigingen om de uitvoering soepel te laten verlopen.

Deze worden opgenomen om een compleet en transparant beeld te geven.

Opbouw van het Voorjaarsbericht 2026

Het Voorjaarsbericht is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken. Hieronder staat wat u per hoofdstuk kunt verwachten:

Hoofdstuk 2 – Samenvatting en hoofdlijnen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen.

Ook wordt hier ingegaan op:

- de voortgang van de ombuigingen (bezuinigingsmaatregelen);
- de budgetten die van 2025 naar 2026 zijn overgeheveld.

Dit hoofdstuk helpt u snel inzicht te krijgen in de belangrijkste ontwikkelingen.

Hoofdstuk 3 – Programma's en beleidsvelden

Hier worden de afwijkingen per programma en beleidsveld uitgewerkt, waaronder Duurzaamheid.

U ziet per onderdeel:

- wat er financieel afwijkt;
- hoe het staat met de uitvoering van de maatregelen uit de begroting 2026.

Dit hoofdstuk geeft meer detail en onderbouwing.

Hoofdstuk 4 – Grote projecten

In dit hoofdstuk wordt de voortgang toegelicht van een aantal grote en complexe projecten, zoals:

- Insteekhaven
- Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)
- de tussenvoorziening / het opvanghotel
- de invoering van de Omgevingswet
- Koers Sociaal Domein / Implementatie Samen Redzaam

Deze projecten hebben vaak grote financiële en maatschappelijke impact en vragen daarom extra aandacht.

Hoofdstuk 5 – Begrotingswijzigingen 2026

Hierin staan de voorgestelde aanpassingen van de begroting.

De raad wordt gevraagd om deze wijzigingen vast te stellen, zodat de begroting weer aansluit op de actuele situatie.

Hoofdstuk 6 – Kredieten

Dit hoofdstuk geeft inzicht in:

- de kredieten die inmiddels zijn afgesloten;
- de stand van zaken van alle lopende IUP-kredieten (investeringsprojecten).

Dit helpt de raad om grip te houden op investeringen en grote uitgaven.

Waalwijk, mei 2026,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waalwijk

2. Samenvatting beleid en financiën

Samenvatting beleid

Algemeen

In dit Voorjaarsbericht zijn vanuit de begroting 2026 alle 173 activiteiten opgenomen om over te rapporteren. Van deze activiteiten is bij de programma's en beleidsvelden met onderstaande kleurindicatoren aangegeven in welke mate de activiteit op schema ligt.

GROEN: De activiteit verloopt conform de omschrijving/planning en zal tijdig met het gewenste resultaat worden afgerond of is reeds afgerond.

ORANJE: De activiteit behoeft bijsturing om de maatregel in tijd en/of kwaliteit met het gewenste resultaat af te ronden.

ROOD: De activiteit zal NIET met het gewenste resultaat worden afgerond.

Het onderstaande overzicht is een recapitulatie van de kleurindicatoren van alle activiteiten, ingedeeld naar programma's en beleidsvelden.

Programma/Beleidsveld	Indicatoren (TIJD)		
Programma's:	G	O	R
Duurzaamheid	16	4	0

<u>Beleidsvelden:</u>			
0. Bestuur en ondersteuning	19	7	0
1. Veiligheid	27	2	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	6	0	0
3. Economie	5	3	0
4. Onderwijs	6	2	1
5. Sport, cultuur en recreatie	24	9	0
6. Sociaal domein	11	5	0
7. Volksgezondheid en milieu	12	0	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11	3	0
<u>TOTAAL</u> (173)	137	35	1

Samenvatting financieel

Algemeen

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van het Voorjaarsbericht 2026 opgenomen. Als vertrekpunt is gehanteerd de door uw raad op 6 november 2025 vastgestelde Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027–2029, inclusief de daarbij vastgestelde actualisatie. Vervolgens zijn de structurele effecten verwerkt van het Najaarsbericht 2025, evenals het door uw raad aangenomen amendement.

Daarnaast is in 2026 reeds een aantal begrotingswijzigingen door uw raad vastgesteld. Ook zijn de zogenoemde onontkoombaarheden in de cijfers verwerkt. Over deze onontkoombaarheden bent u separaat geïnformeerd.

De financiële effecten van de decembercirculaire 2025 zijn afzonderlijk inzichtelijk gemaakt en maken geen onderdeel uit van de mutaties binnen het voorjaarsbericht.

Na verwerking van alle genoemde mutaties, inclusief de financiële effecten uit dit voorjaarsbericht en de voorgestelde ombuigingen, komt het begrotingssaldo voor 2026 uit op een klein negatief saldo van € 27.000. Structureel bedraagt het saldo voor 2026 € 1.598.000 positief.

Ook 2027 heeft een structureel positief saldo van € 2.673.000.

Zie ook:

Begroting 2026: [Raadsvoorstel begroting 2026](#) en [Begroting 2026](#).

Najaarsbericht 2025: [Raadsvoorstel Najaarsbericht 2025](#) en [Najaarsbericht 2025](#).

Decembercirculaire 2025 (011-26): [Decembercirculaire 2025](#).

Financieel beeld na Voorjaarsbericht 2026

Bedragen x € 1.000	N = Nadeel V = Voordeel	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo Begroting 2026-2029 inclusief 1e wijziging 2026		N 1.516	V 360	N 1.814	N 2.167	
2025-024: Najaarsbericht 2025		N 1.199	N 1.331	N 1.446	N 1.519	
2025-026: amendement sluitende meerjarenraming		V 1.388	V 1.262	V 1.147	V 1.043	
Begrotingssaldo na Najaarsbericht 2025		N 1.327	V 291	N 2.112	N 2.643	N 2.653
waarvan structureel		V 238	V 296	N 2.158	N 2.688	N 2.698
waarvan incidenteel		N 1.565	N 5	V 46	V 45	V 45
Totaal		N 1.327	V 291	N 2.112	N 2.643	N 2.653
Begrotingswijzigingen 2026						
2025-018 Vervangen van de kademuur Jachthaven Waspik		V 1	V 1	V 1	V 1	V 1
2026-002 Alternatieve fietsroute centrum			N 3	N 3	N 3	N 3
2026-004 Aankoop Eerste Zeine 86a			N 12	N 12	N 12	N 12
2026-006 Beleidsplan Openbare Verlichting 2026-2030						N 21
2026-009 Aanvullend krediet transitie Sportpark De Gaard naar een blauw en klimaatadaptief sportpark			N 3	N 3	N 3	N 3

Nog te nemen besluiten					
2026-010 Kredietvoting Infrastruct. wijz. OV- concessie Oost-Brabant (raad 21-5-2026)		V 3	V 3	V 3	V 3
Onontkoombaarheden		V 816	V 1.105	V 1.366	V 641
Startsaldo voor Voorjaarsbericht 2026	N 1.326	V 1.093	N 1.021	N 1.291	N 2.046
waarvan structureel	V 239	V 1.098	N 1.067	N 1.336	N 2.092
waarvan incidenteel	N 1.565	N 5	V 46	V 45	V 45
Totaal	N 1.326	V 1.093	N 1.021	N 1.291	N 2.047
Effecten Voorjaarsbericht 2026	V 1.300	V 1.575	V 892	V 678	V 678
Totaalsaldo na Voorjaarsbericht 2026	N 27	V 2.668	N 129	N 613	N 1.369
waarvan incidenteel	N 1.624	N 5	V 46	V 45	V 45
Structureel saldo	V 1.598	V 2.673	N 175	N 658	N 1.414

Wijzigingen Voorjaarsbericht 2026:

De wijzigingen van het Voorjaarsbericht 2026 zijn in de volgende tabel gespecificeerd. Verdere inhoudelijke toelichtingen op de wijzigingen Voorjaarsbericht 2026 zijn opgenomen bij de desbetreffende beleidsvelden (zie hoofdstuk 3).

Via raadsmemo 2025 (011-26) bent u nader geïnformeerd over de effecten van de [Decembercirculaire 2025](#). De decembercirculaire 2025 laat voor alle jaren een voordeel zien. Voor 2026 is er sprake van een geormerkt bedrag voor de CDOKE-regeling van € 135.000. In de andere jaren is geen sprake van geormerkte bedragen.

Onderaan de tabel zijn de wijzigingen van dit Voorjaarsbericht toegevoegd.

Voorstellen Voorjaarsbericht 2026

Bedragen x € 1.000	N = nadeel V = voordeel	I = incidenteel S = structureel	2026	2027	2028	2029	2030
<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning</u>							
VJB26/0.01 Software Afas/IJk		S	N 77	N 77	N 77	N 77	N 77
VJB26/0.02 Jaarbudget knelpunten		I	N 119				
VJB26/0.03 Verkoop erfpachtgrond		I	V 1.399				
VJB26/0.03 Lagere rentelasten verkoop erfpachtgrond		S	V 22	V 22	V 22	V 22	V 22
VJB26/0.03 Lagere erfpachtbaten		S	N 75	N 75	N 75	N 75	N 75
VJB26/0.04 Energiekosten panden Zanddonkweg		S	N 50	N 50	N 50	N 50	N 50
VJB26/0.05 Decembercirculaire 2025		S	V 499	V 418	V 320	V 323	V 323
<u>Beleidsveld 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat</u>							
VJB26/2.01 Baten E-laadpalen		S	V 55	V 55	V 55	V 55	V 55
<u>Beleidsveld 3: Economie</u>							
VJB26/3.01 Insteekhaven, afkoop contract aannemer		I	N 200				
<u>Beleidsveld 5: Cultuur, Sport en Recreatie</u>							
VJB26/5.01 Baggerwerkzaamheden		I	N 183				
VJB26/5.01 Onttrekking aan egalisatiereserve baggerplan		I	V 183				
VJB26/5.02 Kosten uitzendkrachten Buitendienst en Sport		S	N 85	N 85	N 85	N 85	N 85
VJB26/5.03 Motie Molenhoek Dye Sprancke		I	N 40				
VJB26/5.03 Motie Molenhoek Dye Sprancke, mutatie reserve		I	V 40				
VJB26/5.04 Bijstelling diverse kredieten buitendienst		S		N 13	N 13	N 13	N 13
<u>Beleidsveld 6: Sociaal domein</u>							
VJB26/6.01 Effecten Jeugdhulp		I	N 1.600				
VJB26/6.01 Effecten Jeugdhulp, dekking uit reserve		I	V 1.600				
<u>Beleidsveld 7: Volksgezondheid en Milieu</u>							
VJB26/7.01 Vergoeding uren VMV/Leerlab		I	V 50				
VJB26/7.01 Inzet vergoeding verduurzaming maatschappelijk vastgoed		I	N 50				
<u>Beleidsveld 8: Volkshuisvesting RO en Stedelijke Vernieuwing</u>							
VJB26/8.01 Capaciteitsdruk Vergunningen		I	N 515				
VJB26/8.02 Verdere implementatie		I	N 624				

Omgevingswet						
VJB26/8.05 Indexatie Centrum-entree noord fase 2	S		N 10	N 10	N 10	N 10
VJB26/8.06 Software VBL	S	N 68	N 68	N 68	N 68	N 68
Overig						
Bijstelling kapitaallasten	S	V 1.138	V 1.458	V 873	V 656	V 656
TOTAAL wijzigingen VOORJAARSBERICHT 2026		V 1.300	V 1.575	V 892	V 678	V 678
<u>RECAPITULATIE INCIDENTEEL en STRUCTUREEL</u>						
<u>INCIDENTEEL:</u>						
Nadelen		N 3.331				
Voordelen		V 3.272				
Saldo Incidenteel	I	N 59				
<u>STRUCTUREEL:</u>						
Nadelen		N 355	N 378	N 378	N 378	N 378
Voordelen		V 1.714	V 1.953	V 1.270	V 1.056	V 1.056
Saldo structureel	S	V 1.359	V 1.575	V 892	V 678	V 678
Totaal mutaties Voorjaarsbericht 2026		V 1.300	V 1.575	V 892	V 678	V 678

De voorstellen zonder nummer hebben betrekking op kredieten en zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 Kredietvoorstellen.

Samenvatting voortgang ombuigingen

Doelstellingen

Stand van zaken ombuigingen sociaal domein

In de begroting 2026 zijn diverse taakstellingen opgenomen die voortkomen uit landelijke ontwikkelingen, beleidsbesluiten binnen de regio en lokale keuzes in het sociaal domein.

Een deel van deze taakstellingen vloeit voort uit het implementatieplan Samen Redzaam, dat is opgesteld naar aanleiding van de Koers Sociaal Domein. Ter dekking van dit plan is een besparingslijn opgenomen gericht op lokaal beïnvloedbare zorgkosten binnen het sociaal domein.

Daarnaast lopen er nog enkele taakstellingen door uit eerdere begrotingsjaren, met name als gevolg van door het Rijk opgelegde kortingen via circulaire van het gemeentefonds. Dit betreft de verlaging van trekkingsrechten via de SVB/PGB en de herinvoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de taakstellingen die in de begroting 2026 zijn opgenomen voor de jaren 2026 t/m 2030. In de toelichting per taakstelling is waar nodig de actuele stand van zaken verwerkt, inclusief het al dan niet realiseren van de taakstelling of eventuele bijstellingen die in toekomstige actualisaties nodig zijn.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
1a. Structureel besparingspotentieel sociaal domein lokaal	926	1.157	1.389	1.389	1.389
1b. Verhoging besparingspotentieel sociaal domein lokaal	384	384	384	384	384
2. Korting rijk Septemercirculaire 2022: SVB PGB trekkingsrechten	83	83	83	83	83
3. Korting rijk Meircirculaire 2023: Eigen bijdrage Wmo	0	562	562	562	562
Totaal	1.393	2.186	2.418	2.418	2.418

Bovenstaande posten 1 tot en met 3 worden hierna verder toegelicht.

1. Besparingspotentieel sociaal domein lokaal

Lokaal zetten we in op drie besparingslijnen die in ieder geval gericht zijn op de 0-lijn.

Hierbij beogen we individuele inzet naar groepsaanbod te brengen. Zo ook meer indicatievrije voorzieningen waardoor er minder inzet nodig is gericht op indicatiestelling. Er zijn minder indicaties nodig en we versimpelen het proces voor die zorg waar wel een indicatie nodig is. Daarmee streven we naar een verlaging van de capaciteit op trede 4. Daarnaast is er door indicatievrije voorzieningen minder inzet van specialistische zorgaanbieders nodig, waardoor de zorgkosten voor deze inzet dalen.

Deze besparingslijnen richten zich op het beïnvloedbare deel van de zorgkosten zoals begroot in 2024, oftewel € 11,6 miljoen. Op het bedrag van € 11,6 miljoen nemen we hiervoor een besparingslijn op in dit voorstel van 6% in 2025 oplopend via 8% in 2026 en 10% in 2027 naar 12% in 2028. Dit resulteert in de reeks uit bovenstaande tabel.

Aanvullend wordt het besparingspotentieel verhoogd vanaf 2026 voor twee onderdelen. De eerste betreft het wegnemen van de eerder beoogde structurele ombuiging bij Den Bolder van € 34.000. Deze ombuiging willen we alsnog realiseren door de transformatie van indicatie naar indicatievrije voorzieningen. Hiervoor is een sterke sociale basis met voldoende voorzieningen van groot belang, daarmee ook de locatie Den Bolder. Het tweede onderdeel betreft een aanvullende ombuiging van € 350.000 structureel als onderdeel van het FRP traject bij de Kadernota 2026. De verwachting is dat met aanvullende valuecases nog meer kan worden bespaard. De ontwikkelingen hiervan zullen gedurende de P&C momenten vanaf 2026 worden gerapporteerd.

2. Korting rijk Septembercirculaire 2022: SVB PGB trekkingsrechten

Bij de Septembercirculaire 2022 van de algemene uitkering heeft het rijk aan gemeenten een korting opgelegd voor PGB (Persoonsgebonden Budget) trekkingsrechten. Voor Waalwijk gaat het om een bedrag van € 83.000 in 2026 en verder. Vanuit het budget op product 634 Maatwerk dienstverlening 18+ (WMO) zal gemonitord worden of en zo ja, in hoeverre deze taakstellingen vanuit het rijk haalbaar is. Deze structurele uitname uit het gemeentefonds (met ingang van 2023) is een gevolg van een overeenkomst tussen de VNG en het ministerie van VWS ter compensatie van de uitvoeringskosten van de door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.

3. Korting Rijk bij Meicirculaire 2023 algemene uitkering: eigen bijdrage Wmo

In eerdere circulaire is vanuit het Rijk een korting aangekondigd in de algemene uitkering, gekoppeld aan de herinvoering van een inkomensafhankelijke bijdrage voor ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze korting werd bij de Meicirculaire 2023 eerst ingetrokken, in afwachting van nadere besluitvorming. Inmiddels is de verwachting dat het kabinet per 1 januari 2028 de huidige vaste eigen bijdrage van € 21 per maand zal vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Vooruitlopend op deze wetswijziging was in de gemeentelijke meerjarenbegroting een structurele taakstellende besparing opgenomen (conform meicirculaire 2023) van € 562.000 vanaf 2027. Nu de invoering is uitgesteld naar 2028 vervalt de korting op de Algemene Uitkering in 2027 van € 562.000, dit staat waarschijnlijk opgenomen in de Meicirculaire 2026 en zal dan financieel worden verwerkt.

De maatregel is bedoeld om het gebruik van Wmo-voorzieningen beter te richten op mensen die deze ondersteuning het meest nodig hebben. Het huidige abonnementstarief heeft geleid tot overmatig gebruik, ook door huishoudens die deze hulp zelf kunnen bekostigen. Dit zorgt voor oplopende kosten en wachttijden bij gemeenten.

Met de invoering van de nieuwe systematiek zullen inwoners met een hoger inkomen en vermogen ook een hogere eigen bijdrage betalen – oplopend tot maximaal € 328 per maand. Huishoudens met een lager inkomen blijven beperkt tot een minimale bijdrage van € 23,60 per maand. Gemeenten behouden beleidsvrijheid om specifieke doelgroepen (gedeeltelijk) vrij te stellen van deze bijdrage.

Doordat inwoners met een hoger inkomen een hogere eigen bijdrage betalen, verwacht het Rijk dat de lasten voor gemeenten dalen. Deze lagere lasten voor gemeenten moeten de korting op het gemeentefonds compenseren. In feite is er daarmee geen sprake van een nog in te vullen taakstelling. Er blijft alleen een risico dat de nieuwe regeling uiteindelijk minder aan eigen bijdragen oplevert dan nu wordt verwacht en becijferd door het Rijk. Dit risico kan vanaf 2028 opgenomen worden in de risicoparagraaf van de gemeente.

Overige ombuigingen

In de Begroting 2026 zijn voor de jaren 2026 – 2029 nog de volgende overige taakstellingen opgenomen:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
1. Efficiency administratieve processen		50	50	50
2. Verhogen kostendekkendheid begraafplaatsen	200	200	200	200

3. Formatie college B&W	230	230	230
Totaal	200	480	480

Bovenstaande posten 1 tot en met 3 worden hierna verder toegelicht.

1. Efficiency administratieve processen

In 2027 zal er een onderzoek gaan plaatsvinden naar de efficiency binnen de administratieve processen. Te denken valt aan het optimaal gebruik maken van technische (automatiserings)mogelijkheden zodat er efficiency voordelen ontstaan.

2. Verhogen kostendekkendheid begraafplaatsen

In 2026 zijn de tarieven in de Verordening grafrechten 2026 alleen verhoogd met het algemene indexatiepercentage van 2,2%, omdat de noodzakelijke voorbereidingen voor het realiseren van de hogere kostendekkendheid nog niet zijn afgerond. Hierdoor is het niet haalbaar om de beoogde ombuiging van € 200.000 vanaf 2026 al te realiseren, zoals oorspronkelijk opgenomen in het ombuigingsvoorstel. Bij het Najaarsbericht komen we hier op terug.

3. Formatie college B&W

Na de verkiezingen in 2026 zal worden gekeken naar de samenstelling van het college van B&W. Voor nu gaan we uit van een wethouder minder.

Budgetoverhevelingen

Stand van zaken overhevelingen 2025 naar 2026

In de Jaarstukken 2025 staat een overzicht van de bedragen die worden overgeheveld van 2025 naar 2026. De gemeenteraad heeft bij het Najaarsbericht 2025 al besloten welke budgetten mogen worden overgeheveld. In de jaarrekening 2025 zijn de definitieve bedragen bepaald. Deze kunnen iets afwijken van de eerdere raming.

Naast deze overhevelingen zijn er nog een aantal bedragen die een bestemming moeten krijgen. Dit komt door de decembercirculaire van de Algemene Uitkering van het Rijk, die in december 2025 is gepubliceerd.

De raad is hierover geïnformeerd via [raadsinformatiebrief 011-26](#). Het Rijk werkt met een kasstelsel. Daardoor zijn in 2025 nog middelen beschikbaar gesteld die de gemeente Waalwijk pas in 2026 kan uitgeven. Het gaat om middelen voor:

- Beschut werk via de Integratie-uitkering Participatie € 83.000;
- Spreidingswet (Decentralisatie-uitkering) € 44.000;
- Pilot Samenwerken Sociaal en Veiligheidsdomein (Decentralisatie-uitkering) € 200.000;
- Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein (Decentralisatie-uitkering) € 115.000;
- Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (Decentralisatie-uitkering) € 26.000;
- Implementatie plateau 2 (Decentralisatie-uitkering) € 13.000;
- Kinderopvang pleegouders € 29.000;
- Wet versterking regie volkshuisvesting € 126.000.

Het heeft weinig toegevoegde waarde om deze overhevelingen nu opnieuw uitgebreid toe te lichten in het Voorjaarsbericht 2026. De verwachting is op dit moment dat de overgeheveld bedragen in 2026 volledig worden besteed.

In het Najaarsbericht 2026 komt een overzicht met de actuele stand van zaken en een prognose van de besteding van de overhevelingen van 2025 naar 2026.

Link naar Jaarrekening 2025: [budgetoverhevelingen 2025 naar 2026 Jaarstukken 2025](#)

Link naar Najaarsbericht 2025: [budgetoverhevelingen 2025 naar 2026 Najaarsbericht 2025](#)

3.1 Programma Duurzaamheid

Energie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

Een groot deel van de beoogde CO2-reductie bereiken we door energie te besparen en de energie die we nog nodig hebben duurzaam op te (laten) wekken. In 2030 hebben we 50% van ons elektriciteitsverbruik duurzaam opgewekt en een besparing gerealiseerd van 15% ten opzichte van 2018. In 2030 zijn de eerste wijken op een duurzame manier verwarmd en hebben we een versnelling aangebracht op de verduurzaming van de bedrijventerreinen.

De doelstellingen zijn:

D25.910 Duurzamer opwekken van energie

D25.911 Efficiënter inzetten van energie (infrastructuur)

D25.912 Minder energie verbruiken

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A25.9101 Opstellen energievisie

Op basis van verschillende ontwikkelscenario's denken we na over het energiesysteem van de toekomst. We houden rekening met beschikbare energiebronnen, het verwachte energieverbruik tot 2043 en de provinciale en landelijke aanpak. De kosten voor het opstellen van de energievisie worden geraamd op ca € 100.000, te dekken uit de reserve duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het gekozen bureau is in februari 2026 gestart met de werkzaamheden. Het streven is om de conceptversie van de Energiesysteemvisie eind 2026 klaar te hebben, met de definitieve visie uiterlijk Q2 2027.

A25.9102 Realisatie duurzamere opwek

In maart 2024 is de beleidsvisie Grootschalige Opwek Duurzame Energie vastgesteld door de gemeenteraad. Om tot daadwerkelijke realisatie te komen van wind- en zonneparken voert de gemeente regie over het proces naar realisatie en geeft zij uitvoering aan de in de beleidsvisie geformuleerde stappen. Hiermee kan de gemeente invulling geven aan de opgave om in 2030 ten minste 50% van het elektriciteitsverbruik in Waalwijk Duurzaam op te wekken. Deze activiteit kan uitgevoerd worden vanuit bestaande budgetten. Voor de invulling van de rol van de gemeente als realisator van een deel van het energiepark Haven/Ecopark is aanvullend budget nodig van € 100.000 te dekken uit de reserve Duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 is de tender van Windpark Buitenpolders opgestart. De raad is hierover regelmatig geïnformeerd. Er heeft een aantal consortia ingeschreven. Een onafhankelijke selectiecommissie heeft in het eerste kwartaal van 2026 een advies uitgebracht aan het college, waarna het college een besluit heeft genomen welk consortium het ontwikkelrecht krijgt voor windpark Buitenpolders. Hierover is de raad geïnformeerd. In 2026 is de gemeente ook gestart met de ontwikkeling van Windpark Haven/Ecopark. Over de wijze waarop de ontwikkeling van Windpark Haven/Ecopark ter hand wordt genomen en hoe de afstemming van de overige ruimtelijke ontwikkelingen van het bedrijventerrein zal plaatsvinden zal de raad actief worden geïnformeerd.

A25.9111 Ontwikkelen bronnenstrategie

Veel elektriciteit wordt opgewekt op momenten dat we dit niet nodige hebben en andersom. Hierdoor èn omdat er soms te veel energie wordt opgewekt of afgenomen is het elektriciteitsnetwerk overvol. Er moeten andere en extra energiedragers en andere bronnen ingezet worden om energie vervolgens slim te verdelen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De reeds opgeleverde Regionale Structuurvisie Warmte en een verdieping die door Antea wordt voorbereid leidt tot de Waalwijkse Bronnenstrategie. Deze Bronnenstrategie is onderdeel van de Energiesysteemvisie en het Warmteprogramma. Door de koppeling met de Energiesysteemvisie zal deze activiteit naar verwachting eind 2026 gereed zijn.

A25.9112 Gezamenlijke aanpak netcongestie

Het niet kunnen terugleveren of afnemen van elektriciteit vormt de komende jaren een forse belemmering in de verduurzaming en economische groei. De gemeente werkt met partners vanuit de Green Deal en rechtstreeks met Enexis en TenneT aan oplossingen. Denk hierbij aan het faciliteren van het opstellen van groepstransportovereenkomsten, collectieve opslag van elektriciteit en onderzoek aansluiting Delta Rhein Corridor voor transport van waterstof.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Inmiddels heeft de ACM besloten ook kleinverbruik (woningen, MKB, verenigingen) op de wachtlijst te zetten. Dit betekent dat de voor kleinverbruik gereserveerde ruimte vrijkomt en volgens de vastgestelde prioritering wordt vergeven. De gemeente stelt in het tweede kwartaal een actielijn op om in overleg met netbeheerders, regio, provincie en rijk naar oplossingen te zoeken voor de aansluiting van nieuwe woon- en werkgebieden en uitbreiding van bestaande aansluitingen. Dit geldt zowel voor teruglevering als levering. We ondersteunen bedrijven bij het zoeken naar slimme oplossingen "achter de meter".

A25.9113 Faciliteren infrastructuur Enexis

De netbeheerders gaan versneld noodzakelijke energie infrastructuur uitrollen. Wij willen vanuit de gemeente maximaal faciliteren, bijvoorbeeld vanuit de vergunningverlening en het afstemmen van de investeringen van Enexis met de gemeentelijke projecten en plannings.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Er is regelmatig overleg met de netbeheerders. Waar mogelijk faciliteren we in de versnelling van de aanleg van energie-infrastructuur. Er zijn in Q4 2025 gesprekken geweest met Enexis over de buurtaanpak en de activiteiten daarbinnen voor 2026. Naar verwachting zal er in 2026 gestart kunnen worden met het opstellen van nadere overeenkomsten om de

samenwerking op de buurtaanpak te faciliteren. Daarnaast is er met Tennet overleg over het versnellen van doorlooptijden bij de ruimtelijke procedure omtrent het plaatsen van extra transformatoren bij HS/MS station Valkenvoortseweg en zijn we inmiddels samen met Enexis bezig met het voorverkennen van de MS-opgave.

A25.9121 Uitvoering transitievisie warmte

Er wordt uitvoering gegeven aan de door de raad vastgestelde Transitievisie Warmte (TVW) en de daarin benoemde sporen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt gewerkt aan de in de Transitievisie Warmte (TVW) genoemde sporen. Er zijn diverse doelgroepen benaderd. In 2026 gaat in combinatie met het opstellen van de energievisie het warmteprogramma opgesteld worden. Hierin wordt een evaluatie en actualisatie van de TVW opgenomen.

A25.9122 Uitvoering landelijke aanpak isolatie

Het Rijk heeft een subsidieregeling landelijke aanpak isolatie (LAI) opgesteld. De gemeente Waalwijk heeft hierop ingeschreven en een positieve beschikking gekregen. We geven uitvoering aan het bijbehorende plan van aanpak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Per 1 november 2025 is de LAI- regeling in Waalwijk opengesteld. De regeling wordt goed gevonden door onze inwoners.

A25.9123 Opstellen soortenmanagementplan

Om het isoleren van woningen mogelijk te maken moet er inzicht zijn in mogelijke verstoringen van de leefomgeving van de aanwezige diersoorten. De gemeente organiseert dit inzicht collectief zodat inwoners aan de slag kunnen. De kosten voor het opstellen van het SMP worden geschat op ca € 400.000 . De bijdrage van de gemeente wordt geschat op € 200.000. Voorgesteld wordt dit te dekken uit de reserve duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het opstellen van het SMP verloopt volgens planning.

A25.9124 Opstellen warmteprogramma

De Transitievisie Warmte moet geactualiseerd worden en als programma ingebed worden in de Omgevingsvisie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het opstellen van het warmteprogramma is vanwege de sterke inhoudelijke afhankelijkheden met het Energiesysteem van de toekomst gekoppeld aan het opstellen van de energiesysteemvisie. Vanuit het Rijk is de deadline voor het warmteprogramma opgeschoven naar december 2027 i.v.m. het later in werking treden van de Wet collectieve warmte. De planning is dat het warmteprogramma uiterlijk Q2 2027 gereed is.

A25.9125 Duurzaam ontwikkelfonds ontsluiten

De huidige inkomsten uit grootschalige opwek worden reeds bijgeschreven aan het fonds duurzame ontwikkeling. Er zijn nog geen criteria voor uitgifte bepaald. Het fonds kan

revoluerend bijdragen aan bevoorschotting ISDE-subsidie burgers en collectieve duurzaamheidsprojecten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Criteria voor uitgifte vanuit dit fonds worden opgesteld, waarbij het streven is dit gereed te hebben bij het aanbieden van de programmabegroting 2027. De raad is geïnformeerd over de voortgang van dit project.

A25.9126 Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

We vertalen de verduurzamingsambities van het eigen vastgoed naar een meerjaren uitvoeringsprogramma en sturen op de realisatie van dat programma.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Vanaf 1 januari 2026 wordt met behulp van het Leerlab Verduurzamingsaanpak Maatschappelijk Vastgoed (VMV) extra aandacht besteed aan de huidige verduurzamingsaanpak dit als onderdeel van het nieuwe vastgoedbeleid. Verder wordt de eerder vastgestelde aanpak verder uitgerold: zoveel mogelijk duurzame vervanging op natuurlijke momenten en projectmatige verduurzaming m.b.v. subsidie en co-financiering.

Water en Groen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Uit de klimaatstresstesten die mede ten grondslag liggen aan de Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Waalwijk blijkt dat Waalwijk steeds vaker te maken krijgt met weersextremen (natter, droger, heter) en dat de openbare (en niet openbare) ruimte hierop moet gaan anticiperen. Tevens weten we dat door de gemiddelde temperatuurstijging de flora en fauna verandert. Meer biodiversiteit zorgt ervoor dat nadelige gevolgen van deze verandering afgeremd of tegengegaan worden.

De doelstelling is:

D25.920 Realiseren van een klimaatbestendiger en biodiverser Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A25.9201 Opstellen groenvisie

Omschrijving (toelichting)

De huidige Groenbeleidsvisie is in 2019 vastgesteld. Het voornemen is om de huidige groenvisies (groenstructuurplan, groenbeleidsvisie, bomenbeleidsplan) in 2025 samen te voegen tot één 'groenvisie' en deze te actualiseren, o.a. in het kader van de Omgevingswet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De bestaande groenvisies (groenstructuurplan, groenbeleidsvisie, bomenbeleidsplan) zijn geactualiseerd en samengevoegd tot één 'groenvisie' en opgenomen in het concept omgevingsplan. De Omgevingsvisie is door de raad vastgesteld. Daarmee is dit project afgerond.

A25.9202 Integraal waterplan Waalwijk**Omschrijving (toelichting)**

In vervolg op het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW) 2021 – 2024 is gewerkt aan het IWW 2025 – 2027. De komende jaren wordt hier uitvoering aan gegeven.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW) 2025-2027 is vastgesteld. Er wordt uitwerking gegeven aan het IWW. Tevens zal in 2026 een start gemaakt worden met het opstellen van het volgende rioleringsprogramma / integraal waterplan Waalwijk voor na 2027.

A25.9203 Opstellen natuurinclusief beheer**Omschrijving (toelichting)**

De afgelopen jaren zijn stappen gezet om onze openbare ruimte natuurinclusiever te beheren. We zetten dit voort en verbreden onze activiteiten op dit onderwerp.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Natuurinclusiever beheer is inmiddels het uitgangspunt bij de aanbesteding van beheer en onderhoud.

A25.9204 Deelnemen aan gebiedsgerichte aanpak in en om Natura 2000-gebieden**Omschrijving (toelichting)**

Met een groenblauwe gebiedsgerichte aanpak zoekt de provincie samen met gebiedspartners in en bij natuurgebieden naar slimme combinaties van oplossingen voor: een sterkere natuur, voldoende water met een betere kwaliteit, een goede bodem en de toekomst van de landbouw en recreatie. Wij nemen deel aan deze aanpak voor het Natura 2000-gebied Westelijke Langstraat en Natura 2000-gebied Loonse en Drunense duinen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De visie GGA Loonse en Drunense Duinen is eind 2025 afgerond. De visie GGA Westelijke Langstraat is nog in ontwikkeling. Voor beide GGA's zijn maatregelen in voorbereiding. De raad is op de hoogte gehouden over de voortgang.

Duurzame Productie en Consumptie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

In 2043 hebben we een circulaire economie. Tevens hebben we een schone leefomgeving gecreëerd en het maatschappelijk verantwoord ondernemen verder uitgebouwd. We hebben geen zwerfafval meer, verspillen geen voedsel en al onze materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen. Ons afval dient als bouwsteen voor een volgend leven. Recycling en hergebruik van al onze afvalstromen vinden vooral lokaal en/of regionaal plaats. Dit stimuleert de lokale en regionale economie met sociale werkgelegenheid en vergroot de zichtbaarheid en bewustwording van een circulaire economie. We reizen zonder fossiele brandstoffen te gebruiken.

De doelstelling is:

D25.930 Minder restafval.

D25.931 Circulair bouwen en duurzamer inkopen en aanbesteden.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A25.9301 Circulair ambachtscentrum

In een circulair ambachtscentrum worden herbruikbare afvalstromen aangeboden, gerepareerd of als tweedehands verkocht. We verkennen of een dergelijk centrum een fysieke locatie nodig heeft in Waalwijk en of dat wellicht een digitaal platform zou kunnen volstaan waarbij reeds bestaande initiatieven en nieuw te ontwikkelen initiatieven aan elkaar verbonden kunnen worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De stappen uit het haalbaarheidsonderzoek zijn uitgevoerd. Het extern adviesbureau is nu bezig met het opstellen van de rapportage. Het college is in Q1 2026 aan de hand van een themasessie geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek.

A25.9302 Realisatie klimaatkwartier

Op bedrijventerrein Haven wordt gewerkt aan de totstandkoming van een Transitiecentrum. Het Transitiecentrum met regionale functie zal ondernemers helpen om hun bedrijfspanden en productieprocessen, stap-voor-stap te verduurzamen. Uiteraard willen we deze plek zo ontwikkelen dat ook maatschappelijke organisaties, scholen én overheden er terecht kunnen met allerlei vragen, projecten en activiteiten. Het centrum gaat deze impuls naar verduurzaming realiseren doorkennis en ervaringen te delen, expertise aan te bieden richting ondernemers met circulaire ambities en is gangmaker voor het onderlinge gesprek. Het Transitiecentrum is een initiatief van Stichting Waalwijk CO2 vrij, de gemeente Waalwijk, Midpoint Brabant en private partijen om samen de klimaattransitie te versnellen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt gewerkt aan een businesscase voor een innovatiehub. Denk daarbij aan een informatiecentrum voor uitgifte Haven Acht, Brede Welvaart, Werklandschappen van de Toekomst, pop-up showroom voor duurzame ondernemers, startups, afstudeerders en andere mogelijke functies.

A25.9303 Verduurzaming evenementen

Bij evenementen worden vaak aanzienlijke hoeveelheden energie verbruikt en wordt veel afval geproduceerd. Daarnaast komen op evenementen doelgroepen die we met onze reguliere communicatie slecht bereiken. De komende jaren faciliteren we in het verder verduurzamen van evenementen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeente faciliteert organisatoren van evenementen bij de wens tot verduurzamen. Dit is een continue proces.

A25.9311 Uitvoering geven aan het convenant schoon en emissieloos bouwen

We geven uitvoering aan het convenant schoon en emissieloos bouwen en het duurzame inkoopbeleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Wij zijn aangesloten bij het convenant SEB sinds juni 2024. Inmiddels hebben wij de RBL afdeling zodanig geïnformeerd dat de projectleiders bij aanbestedingen van civiele projecten gebruik kunnen maken van moederbestek-teksten en een aangepaste inschrijfleidraad. De markt anticipeert goed op onze uitvragen en hebben geen moeite met het van toepassing verklaarde ambitieniveau. Blyde Incomstelaan is in 2025 uitgevoerd met de opgelegde SEB eisen. Inmiddels zijn er aan de SEB subsidie (SPUK gelden) toegevoegd mogelijkheden voor laadinfrastructuur en batterijpakketten. En tevens is er een startbedrag per subsidieaanvraag op te voeren van €2.400 als tegemoetkoming van administratieve lasten. Inmiddels hebben zich 159 partijen aangesloten bij het SEB-convenant. De laadinfrastructuur zal moeten worden verbeterd om het elektrisch materieel op te laden.

A26.9312 Uitvoering geven aan het duurzame inkoopbeleid

Op 17 september 2024 heeft de raad het inkoopbeleid vastgesteld. Daarin zijn ondermeer duurzaamheidseisen opgenomen.

We geven in 2026 verder uitvoering aan het duurzame inkoopbeleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Ook in 2026 geven we net als in voorgaande jaren uitvoering aan het in 2024 vastgestelde inkoopbeleid.

3.2 Beleidsveld 0 | Bestuur en Ondersteuning

Bestuur

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

De strategische visie, de omgevingsvisie en Samen Redzaam vormen samen de ontwikkelrichting van onze gemeente. De inzet vanuit het bestuur die gericht is op de realisatie daarvan, werken we uit in dit onderdeel. De strategische visie is onze kapstok en werken door in de omgevingsvisie en Samen Redzaam. Leidend daarbij zijn de drie strategische lijnen:

1. We sturen op Brede Welvaart

2. We bouwen aan een verbonden samenleving
3. We benutten de kracht van verscheidenheid

Omdat de activiteiten en belangen van onze inwoners, organisaties en bedrijven zich niet beperken tot het eigen grondgebied, is een goede verbinding met bestuurlijke partners, zoals de Langstraat-gemeenten, de (stedelijke) regio's, provincie en het Rijk, van groot belang. Zo kunnen we onze belangen en ambities goed inbrengen en bijdragen aan het oplossen van gemeentegrensoverschrijdende maatschappelijke opgaven.

De gemeente Waalwijk neemt daarom een zelfbewuste positie in bij (regionale) samenwerkingen en overlegtafels.

Daarmee bedoelen we:

- We zijn een actieve, constructie gesprekspartner;
- We weten wat we te bieden hebben en hebben scherp wat we willen bereiken;
- Afhankelijk van het gremium en het onderwerp kiezen we expliciet en bewust voor een passende inzet.

Daarbij blijven we actief in netwerken zoals M50, MidStad Brabant en regionale samenwerkingsverbanden, waaronder de Stedelijke Regio's Breda-Tilburg en 's-Hertogenbosch en Regio Hart van Brabant. We vervullen daarin gericht bestuurlijke en ambtelijke voortrekkersrollen.

De doelstellingen zijn:

D26.011 De Brede Welvaart-score neemt in 2026 toe in onze gemeente ten opzichte van 2023.

D26.012 We realiseren onze doelen door een zelfbewuste positie in te nemen bij samenwerkingsverbanden.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.0111 We implementeren het 'koerskompas Brede Welvaart'

In de realisatiestrategie zijn 12 opdrachten opgenomen die bijdragen aan de realisatie van onze strategische visie. Deze opdrachten zijn door de directie verwerkt in een concernplan. Een belangrijke opdracht is het implementeren van het 'koerskompas Brede Welvaart'. Dit instrument helpt de organisatie en het bestuur bij het maken van afwegingen bij beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Aan het begin van de totstandkoming of de herijking van beleid wordt al bij aanvang gestuurd op een nauwe aansluiting op de strategische visie. Voorbeelden daarvan zijn de Omgevingsvisie, Levendig Waalwijk en meer recent inzake energiesystemen. Verder gaat de directie dit jaar het koerskompas toevoegen bij de argumentatie voor het maken van raads- en collegevoorstellen. Daarmee is het instrument breed beschikbaar voor het bestuur en de organisatie. Deze stap hangt ook samen met activiteit A26.0112.

A26.0112 We gaan het college- en raadsvoorstelformat aanpassen zodat daarin Brede Welvaartsafweging inzichtelijk wordt.

Daarbij zullen we ook een voorstel doen hoe we omgaan met de huidige verantwoording op de SDG's en de ESG-rapportering.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het aanpassen van het college- en raadsvoorstelformat willen we in overleg met de nieuwe raad en het nieuwe college vormgeven. Het is immers van belang dat zowel college als raad deze afweging bij het nemen van besluiten ook kunnen toepassen.

A26.0113 We gaan de voortgang op Brede Welvaart monitoren.

Daarbij benutten we voor zover mogelijk bestaande monitors en datasets. Het gaat dan om de scores op de verschillende Brede-Welvaartsdimensies in vergelijking met een voorgaand jaar. Deze monitor gaan we verwerken in de betreffende producten uit de P&C-cyclus.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We hebben PON/Telos gevraagd om een voorstel te maken waarop we de lokale monitoring van Brede Welvaart structureel vorm kunnen geven.

A26.0114 We blijven ons kennis op Brede Welvaart ontwikkelen

Om te kunnen sturen op Brede Welvaart is ook nieuwe kennis nodig en moeten we experimenteren met de toepassing daarvan. Het gaat onder meer om het monitoren van Brede Welvaart, het toepassen van Brede Welvaart bij beleidsvoorbereiding en besluitvorming en bij grote projecten.

Om de juiste kennis aan boord te krijgen zetten we samenwerking met Tilburg University in de Academische Werkplaats Brede Welvaart voort en doen me mee het [project #Brede Welvaart in de Praktijk hoe dan?](#) met onder andere Fontys.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We participeren actief in beide verbanden. De focus lag in het eerste kwartaal op het verkennen van mogelijkheden om het toepassen van Brede Welvaart in de organisatie te beleggen.

A26.0121 Voortzetten samenwerking in SRBT en SRsH

De SRBT is een logisch samenwerkingsverband, omdat het voldoende massa en strategische waarde heeft als partner voor provincie en Rijk. Deze samenwerking is nog pril. In 2026 onderzoeken we daarom hoe de toekomst van de SRBT verder vormgegeven kan worden en op welke manier colleges en raden nog beter in positie gebracht kunnen worden.

In SRsH blijven we gericht participeren op mobiliteit.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We participeren zoals beschreven in de activiteit. Via de ontmoeting tussen bestuurlijke vertegenwoordigers van de SRBT, Hart van Brabant en Baronie hebben we gepleit voor het goed vormgeven van de governance van de SRBT. Met nadrukkelijk aandacht voor de positie van de gemeenteraden.

A26.0122 Versterken van de MidStad-samenwerking

In 2026 versterken we de onderlinge samenwerking binnen MidStad en mét de provincie verder. We bouwen voort op het feit dat MidStad als provinciale partner is aangemerkt bij de agenda Toekomstbestendig Bestuur, het uitvoeringsprogramma NOVEX Stedelijk Brabant en het uitvoeringsprogramma stedelijke gebiedsontwikkeling. We blijven daartoe twee bestuurlijke ontmoetingen met GS per jaar organiseren en concretiseren verder de inzet op

de prioritaire MidStad-thema's: mobiliteit, transformatie binnensteden, talentontwikkeling, Levendig Brabant en Brede Welvaart.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het primaire doel van MidStad blijft om structureel aan tafel te zitten met de provincie. De voorbereidingen zijn gestart voor een ontmoeting tussen de nieuwe colleges en het college van de provincie op 12 juni. Afgelopen kwartaal is besproken hoe we onze netwerksamenwerking verder kunnen versterken. Daarvoor wordt een nieuwe agenda en samenwerkingsafspraken gemaakt, mede gericht op het borgen van voldoende ambtelijke capaciteit.

A26.0123 Voortzetten samenwerking in Hart van Brabant en Midpoint Brabant

Onze gemeente heeft de afgelopen jaar geïnvesteerd in de samenwerking in Hart van Brabant. Hart van Brabant is voor onze inwoners een herkenbare schaal en de samenwerking levert resultaat op. Deze samenwerking zetten we voort en we blijven ook inzet leveren voor Midpoint Brabant.

We zien dat door de ontwikkeling van de SRBT de rol van het POHO Fysiek verandert. Het POHO Fysiek Hart van Brabant evalueert daarom in 2026 haar eigen rol en positie ten opzichte van de SRBT en de rol die de SRBT speelt bij regionale samenwerking en regionale afstemming binnen de fysieke leefomgeving.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We participeren zoals beschreven in de activiteit. In het eerste kwartaal hebben we succesvol ingezet op draagvlak voor het anders opbouwen van de deelbegroting jeugd van 2027.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Publiekszaken

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Het uitgangspunt voor Publiekszaken in de gemeente Waalwijk is de Dienstverleningsvisie 2021. Hierin is opgenomen dat de gemeente Waalwijk ontwikkelt van vanzelfsprekend dienstbaar naar een op en top dienstverlening. De gemeente Waalwijk is vindbaar, toegankelijk en begrijpelijk. Wij bieden dienstverlening op maat. Passend bij uw behoefte. Geen medewerker op afstand, maar een flexibele, ondernemende en betrokken medewerker.

De ambtelijke organisatie in zijn geheel dient in de dienstverlening deze houding uit te stralen. De pijlers zijn hierbij:

- Digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is
- Iedereen kan meedoen
- We werken zoveel mogelijk als ÉÉN overheid
- Dienstverlening is van ons allemaal
- We bieden een hoog serviceniveau aan onze klanten
- We werken aan datagedreven dienstverlening

De doelstelling is:

D26.021 Het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van de dienstverlening voor alle inwoners van de gemeente Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.0211 We verstevigen de capaciteit om de kwaliteit van de publieke dienstverlening te kunnen garanderen.

Omschrijving (toelichting)

De capaciteit van de publieke dienstverlening is de laatste jaren niet meegegroeid met het stijgende aantal inwoners en de toename van internationale medewerkers. Om de kwaliteit van de dienstverlening te kunnen blijven garanderen investeren we in de capaciteit. Op dit moment betreft het uitbreiding met 1 FTE, in 2026 zal worden bekeken of dit voldoende is.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het nog niet gelukt om de gewenste capaciteitsuitbreiding te realiseren. Daarnaast hadden we binnen de bestaande capaciteit te maken met vacatures, die inmiddels zijn ingevuld. Momenteel investeren we in het inwerken en opleiden van de nieuwe medewerkers, zodat zij snel op het gewenste kennisniveau komen. Daarna gaan we weer aan de slag met de gewenste capaciteitsuitbreiding.

A26.0212 We breiden onze digitale dienstverlening verder uit zodat het voor onze inwoners eenvoudiger en sneller wordt.

Omschrijving (toelichting)

We implementeren een nieuwe burgerzakenapplicatie en breiden daarmee onze digitale dienstverlening verder uit. Zo wordt het o.a. mogelijk de geboorteaangifte volledig digitaal te doen, de correspondentie rondom adresonderzoeken en huwelijken te uploaden zodat er minder gemaïld hoeft te worden en bieden we nieuwe e-diensten aan. We blijven de ontwikkelingen op gebied van digitale dienstverlening volgen en maken hier gebruik van waar dit financieel haalbaar is.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We hebben inmiddels een aantal nieuwe diensten die worden aangeboden. Ouders kunnen, als zij dat willen, de geboorteaangifte volledig digitaal regelen. Ook is het digitaal aanvragen van bepaalde documenten inmiddels in het Engels beschikbaar. Daarnaast wordt het binnenkort mogelijk om in enkele processen documenten te uploaden in plaats van ze per e-mail te versturen.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Bestuurlijke vernieuwing

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

In het coalitieakkoord is aangegeven deze coalitieperiode te gaan pionieren met (burger)participatie en democratische vernieuwing.

De doelstelling is:

D26.013 We versterken de lokale democratie door nieuwe participatievormen te implementeren.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.131 We evalueren de eerste editie van de burgerbegroting en we voeren de tweede editie van de burgerbegroting uit.

Omschrijving (toelichting)

Met de Burgerbegroting maken we een omschakeling in ons werken door een deel van het gemeentelijke budget beschikbaar te stellen aan inwoners om keuzes te kunnen maken in de benodigde investeringen in de gemeente. Inwoners kiezen voor hen belangrijke thema's, verdelen het beschikbare budget, dienen ideeën in per thema, stemmen op hun favoriete ideeën en gaan hun idee uitvoeren als het gekozen is.

Tijdens de evaluatie van de Burgerbegroting toetsen we in hoeverre inwoners zich meer betrokken voelen bij de gemeente, hun ideeën realiseren, en onderling meer begrip krijgen.

We kijken ook naar nieuwe samenwerkingen tussen inwoners en gemeente, en de mate waarin de interne organisatie co-creatief leert werken. Tot slot wordt bekeken of het aantal en de diversiteit van deelnemers jaarlijks toeneemt.

In 2026 voeren we de burgerbegroting voor de tweede keer uit. Het uitvoeren van de gekozen projecten van deze ronde, gebeurt in 2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste editie Burgerbegroting is afgerond; 27 door inwoners gekozen projecten worden uitgevoerd in 2026. De tweede editie is gestart op 1 februari 2026, na evaluatie van de eerste editie waarvan de verbeterpunten zoveel als mogelijk direct zijn verwerkt; ronde 1 en 2 zijn geweest, ronde 3 is gaande en ronde 4 volgt in september 2026. Ronde 5, de uitvoering van gekozen projecten, is in 2027.

De evaluatie van de eerste editie laat zien dat deelnemers zich meer betrokken voelen bij de gemeente en dat ook het onderlinge begrip groeit, vooral door de positief gewaardeerde gesprekken en het uitwisselen van ideeën. Ook de samenwerking tussen inwoners en gemeente wordt goed beoordeeld, met name door het intensieve contact met medewerkers. Over de daadwerkelijke realisatie van ideeën en de mate waarin de interne organisatie co-creatief leert werken, geeft de evaluatie nog beperkt inzicht. We monitoren dit het komende jaar als de 27 projecten uitgevoerd worden.

A26.132 Doorontwikkeling van digitale participatie.

Omschrijving (toelichting)

Op het in september 2024 gelanceerde participatieplatform gaan we actief interactie en participatie aan met onze inwoners. We gebruiken hiervoor de verschillende middelen die het platform biedt: input en feedback verzamelen, initiatieven/ ideeën ophalen, stemmen verzamelen, enquêtes uitzetten, deelnemers/ vrijwilligers werven, informatie en bijvoorbeeld een activiteitenkalender delen.

In 2026 vergroten we het draagvlak voor digitale participatie intern en trainen we onze medewerkers over de inzet van digitale participatie-instrumenten. Daarnaast evalueren we de digitale participatie instrumenten. Op basis van deze evaluatie sturen we bij.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het doel is dat het meedoen platform als basis participatieplatform wordt ingericht voor alle participatietrajecten in onze gemeente. Daar werken we nog steeds aan. We bereiden de evaluatie van het platform voor, zodat we deze in het tweede en derde kwartaal kunnen uitvoeren. Daarnaast ontwikkelen we een initiatievenpagina waarop inwoners hun ideeën kunnen indienen. Ook blijven we investeren in interne begeleiding/trainingen voor medewerkers, waarbij we aandacht besteden aan de verschillende functionaliteiten van het platform.

A26.133 Vernieuwen van de participatieverordening.

Omschrijving (toelichting)

We vernieuwen het participatiebeleid en verankeren dit in de participatieverordening. Hierbij geven we ook vorm aan het uitdaagrecht.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het eerste en tweede kwartaal verzamelden we intern en extern input voor het nieuwe participatiebeleid en de nieuwe participatieverordening. Dat doen we op verschillende manieren, zoals bijeenkomsten met inwoners en (maatschappelijke) partners, korte vraaggesprekken op diverse openbare locaties en digitale bevestigingen. Op dit moment zitten we midden in dit proces.

Organisatieontwikkeling

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

Het realiseren van een robuuste en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie is van groot belang omdat dit essentieel is voor het adequaat functioneren en het leveren van goede dienstverlening aan burgers en bedrijven. Een weerbare organisatie kan beter omgaan met veranderingen, externe druk en mogelijke risico's, zoals ondermijning, en kan tegelijkertijd anticiperen op toekomstige ontwikkeling.

De doelstellingen zijn:

D26.031 We ontwikkelen onze bedrijfsvoering door als fundament om de strategische doelen van onze gemeente te realiseren.

D26.032 Wij vergroten de kwaliteit van de organisatie door met onze uitvoeringskracht aan de slag te gaan.

D26.033 Onze organisatie is in staat om de strategische visie, omgevingsvisie en ons programma Samen Redzaam te realiseren.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.0311 We gaan planmatiger (project, programma) werken door vooraf nadrukkelijker stil te staan bij wijze van uitvoering van opdrachten. Dat brengt betere focus aan en voorkomt verrassingen tijdens het werk.

We gaan werken om onze opdrachten eenduidiger op te pakken waarbij we onze opdrachten eerst beschrijven voordat we aan de slag gaan. Daarbij maken we onderscheid in processen, projecten en programma's.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We professionaliseren onze werkwijze door projectmatig en procesmatig te werken, met als doel meer eenduidigheid, transparantie en effectiviteit.

Voor projectmatig werken is inmiddels een handboek opgesteld en implementeren we deze werkwijze in de domeinen. Ook zijn we gestart met procesgericht werken. Dit project moet leiden tot een uniforme werkwijze voor het beschrijven en borgen van processen. Als deze uniforme werkwijze gereed is dan worden de belangrijkste processen binnen de gemeentelijke organisatie eenduidig beschreven en vastgelegd.

Bovenstaande stappen leiden tot heldere kaders, snellere en betere besluitvorming, efficiëntere uitvoering en aantoonbaar betere resultaten.

A26.0312 We ontwikkelen de P&C cyclus door om de rapportagecyclus te verbeteren.

In de huidige P&C cyclus voeren we wijzigingen door zodat de beleidsmatige verantwoording verbetert. Ook zorgen we dat deze minder arbeidsintensief worden voor de organisatie. Via het auditcomité zullen hiervoor voorstellen worden gedaan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voordat we wijzigingen doorvoeren in de P&C-cyclus, versterken we eerst de samenhang tussen de raads-, beleids- en P&C-cyclus. Die samenhang is nu nog onvoldoende, waardoor doelen, indicatoren en middelen niet altijd integraal worden vastgesteld. Bovendien willen we bestaande indicatoren en datasets verbinden met de verschillende Brede-Welvaartsdimensies. In de doorontwikkeling verbinden we daarom kaderstelling, uitvoering en verantwoording beter, volgens de PDCA-systematiek. Concreet betekent dit dat we beleidsdoelen, indicatoren en financiële kaders eerder en in samenhang bepalen en deze structureel opnemen in de P&C-documenten. De kadernota positioneren we daarbij nadrukkelijk als scharniermoment voor beleidskeuzes en prioritering.

Tegelijk vereenvoudigen we de P&C-producten, zodat deze minder arbeidsintensief zijn en meer sturen op hoofdlijnen. Dit vergroot de overzichtelijkheid en bruikbaarheid voor zowel de raad als de organisatie.

A26.0313 We investeren in datagedreven werken om de effectiviteit van besluitvorming te verbeteren.

Bij deze begroting vragen we extra financiële middelen om een impuls op datagedreven werken te realiseren. Op deze manier zijn we in staat om de effectiviteit van besluitvorming te verbeteren. Met de extra middelen en onze huidige inspanningen werken we aan

visievorming op het gebied van datagedreven werken en zorgen we ervoor dat data een steeds centralere rol gaat spelen bij beleidsvorming.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De inzet hiervan wordt momenteel nader uitgewerkt en gefaseerd vormgegeven, in samenhang met de lopende activiteiten binnen het sociaal domein en binnen bedrijfsvoering op het gebied van datagedreven werken. De focus ligt op visievorming en het creëren van de randvoorwaarden om data in te zetten voor besluitvorming en beleidsvorming.

A26.0314 We gaan aan de slag met ons risicomanagement zodat we de beheersing van risico's verbeteren.

De ontwikkelingen waar wij als gemeente mee te maken krijgen volgen elkaar steeds sneller op. Tegelijkertijd worden (financiële) risico's groter. Dit vraagt om inzicht en een goede beheersing via maatregelen. We houden onze huidige werkwijzen op dit vlak tegen het licht en kijken op welke vlakken we moeten verbeteren om zo de beheersing te optimaliseren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Vanuit het stijgende gemeentelijk risicoprofiel, onder andere in relatie tot de bouwgrondexploitaties, wordt in 2026 het risicomanagement in de gemeente Waalwijk doorontwikkeld. In februari 2026 is in het audit comité al gesproken over de toekomstige omgang met de reserve grondexploitatie. Daarnaast wordt in de periode maart – mei 2026 een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar het risicomanagement van de grondexploitaties.

De uitkomsten van de bespreking in het audit comité en de conclusies/aanbevelingen uit het doelmatigheidsonderzoek zullen belangrijke input zijn voor de uiteindelijk voorstellen over de doorontwikkeling van het risicomanagement, de risicobeheersing van de grondexploitaties en de omgang met de reserve grondexploitatie. Een nieuwe nota Weerstandsvermogen en risicomanagement zal hier onderdeel van uitmaken. De besluitvorming in de gemeenteraad zal volgens de huidige planning plaatsvinden in de tweede helft van 2026.

A26.0321 We implementeren een sturingsfilosofie passend bij de organisatievisie "Team Waalwijk"

In 2025 hebben we een domeinstructuur geïmplementeerd. De ambtelijke organisatie werkt nu in drie domeinen, te weten Vitale stad, Mens en Samenleving en Dienstverlening en bedrijfsvoering. In 2026 gaan we verder met de ontwikkeling van de organisatie. De nieuwe organisatiekoers waarin integraal werken via "Team Waalwijk" wordt benadrukt wordt geïmplementeerd passend bij de strategische visie. Centraal hierbij staat het acroniem LEER (Lef, Eerlijk, Elkaar, Respect) die staan voor de waarden van de organisatie. Daarbij zijn we ook aan de slag met de ontwikkeling van het management d.m.v. een management development traject. Dit traject moet de ingezette verandering operationaliseren en concreet vormgeven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het management development traject is opgestart en we zijn inmiddels halverwege. Hiermee beogen we de individuele en collectieve basis te versterken om zo als "Team Waalwijk" succesvol, efficiënt en effectief te kunnen opereren in een dynamische context. Dit traject is gericht op de afdelingshoofden van de verschillende domeinen. Tegelijkertijd lanceren we de nieuwe organisatiekoers op de werkvloer. Hiervoor is een plan opgesteld die

als leidraad geldt voor de implementatie van de koers. Het acroniem LEER staat hierbij centraal. De uitvoering van dit plan gaat starten in het tweede kwartaal van 2026.

A26.0322 We gaan aan de slag voor de toekomst van onze organisatie en de effectiviteit van onze medewerkers door middel van een strategische personeelsplanning

Strategische personeelsplanning heeft als doel om de juiste mensen, met de juiste vaardigheden, op het juiste moment en tegen de juiste kosten beschikbaar te hebben voor de gemeente Waalwijk. Dit om ervoor te zorgen dat 1) capaciteit en doelstellingen in lijn komen te liggen, we 2) meer inzicht krijgen in toekomstige personeelstekorten en behoeften en 3) het ontwikkelen van strategie om talent aan te trekken, te behouden en te ontwikkelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Strategische personeelsplanning (SPP) heeft als doel om de juiste mensen, met de juiste vaardigheden, op het juiste moment en tegen de juiste kosten beschikbaar te hebben voor de gemeente Waalwijk. In 2026 worden naast een toets op de kwantiteit van ons personeel, de benodigde kwaliteiten van ons personeel, in lijn met de organisatiekoers, in beeld gebracht. Hiervoor zullen competentiekaarten (met daarop gewenst gedrag aan de hand van vier organisatiewaarden) worden gebruikt.

Vervolgens wordt op diverse niveaus gezien of ons huidige personeelsbestand over die benodigde kwaliteiten beschikt of dat er gerichte acties benodigd zijn. Deze acties vormen de input voor de diverse HR-plannen en het HR-beleid om te komen tot een gewenst personeelsbestand.

Voor punt 1 (capaciteit en doelstellingen) is o.a. de huidige bezetting van personeel en inhuur en bijbehorende financiële dekking in kaart gebracht. De bezetting afgezet tegen de beschikbare financiële ruimte is bij de meeste afdelingen goed op orde, bij een 1 of 2 teams vergt dit nog nadere analyse omdat daar de formatie niet passend lijkt te zijn. Die vindt de komende maanden plaats. Let wel; dit zegt niets over of de beschikbare formatie ook passend is voor de taken die er op dit moment liggen.

A26.0323 We sturen op het integraal werken bij domeinoverstijgende opgaven.

Om van waarde te zijn voor inwoners en bedrijven in onze gemeente is een goed functionerende organisatie essentieel. Opgaven worden groter en complexer en daarbij is onze omgeving veranderd. Integraliteit en samenwerking is belangrijker dan ooit. Om dit op een goede manier te organiseren is in 2025 gestart met het werken in een domeinstructuur. Op deze manier organiseren we meer samenhang bij thematische onderwerpen in de domeinen en werken we domeinoverstijgend bij grote, complexe maatschappelijke vraagstukken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 is een belangrijke stap gezet in de doorontwikkeling van onze organisatie door de invoering van de domeinstructuur. Deze manier van werken draagt bij aan meer samenhang binnen thematische opgaven en versterkt de samenwerking over domeinen heen. In 2026 bouwen we hier verder op voort.

We zijn daarom gestart met periodiek integraal domeinoverleg, waarin we domeinoverstijgende en integrale thema's gezamenlijk bespreken en afstemmen. Dit draagt bij aan betere samenhang in aanpak en besluitvorming bij complexe maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast hebben we opdrachtgestuurd werken geïmplementeerd, waardoor we gericht sturen op resultaten, rollen en verantwoordelijkheden duidelijker zijn en de uitvoering beter aansluit op de bestuurlijke opgaven.

De eerste ervaringen laten zien dat deze werkwijzen helpen om integraler te werken en sneller in te spelen op ontwikkelingen. Tegelijkertijd vraagt dit nog om verdere doorontwikkeling. Ook het instellen van een strategisch beraad en de implementatie van het koerskompas dragen bij aan het integraal werken voor de langere termijn. We blijven daarom investeren in het versterken van de samenwerking tussen domeinen, het verder aanscherpen van sturing en het ondersteunen van medewerkers in deze manier van werken.

A26.0331 We richten een integraal beleidshuis in en borgen deze in de organisatie

We werken op dit moment aan verschillende visies (Strategische Visie, Omgevingsvisie, Organisatievisie) en willen dat deze en bestaande visies (Sociale Visie) goed op elkaar inhaken. Tegelijkertijd zien we dat dit niet vanzelf gaat, dat vraagt echt iets anders. Daarom zullen we de onderlinge samenhang zowel inhoudelijk (denk aan doelen en ambities) als procesmatig (hoe haken ze slim op elkaar in) aanscherpen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In overleg met de griffie bezien we momenteel hoe we het integrale beleidshuis (pdca) verstevigen en hoe we de raad daarin ook vroegtijdig (via startnotities) in staat kunnen stellen de beleidskaders vast te stellen. Verder werken we aan het meer samenbrengen van gestelde doelen en ambities van de Strategische Visie, Omgevingsvisie maar ook van het beleidsplan Samen Redzaam in de begroting. Deze drie visies vormen samen de basis voor het beleidshuis. Als we nieuw beleid opstellen, of bestaand beleid herijken, kijken we hoe dit past in dit beleidshuis. Daarbij is er niet alleen aandacht voor inhoudelijke en procesmatige samenhang, maar ook expliciet voor evaluatie. Visies geven richting aan beleid en uitvoering. Tegelijkertijd leert uitvoering over wat werkt en daarmee of beleid moet worden bijgesteld.

A26.0332 We maken een strategische kennisagenda om onze strategische capaciteit te vergroten en voeren deze uit

Daarmee vergroten we onze kennis over strategische vraagstukken en dient als basis voor toekomstig beleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door strategie wordt actief bijgedragen aan de grotere beleidsstukken. Ook omgekeerd wordt steeds actief nagedacht over strategische vraagstukken. Er is echter nog geen structurele overlegtafel t.a.v. van deze vraagstukken om de kennis ook te vergroten. Voorzien is om deze dit jaar in te richten; dat vraagt nog aandacht dit jaar. Eventuele formatie hiervoor is niet voorhanden. Bezien wordt daarom hoe beschikbare formatie evt. omgezet kan worden (van operationeel naar strategie), maar dit is binnen de formatie maar beperkt mogelijk. Voor zover dit mogelijk is, zullen we binnen de beleids capaciteit moeten prioriteren.

A26.0333 We investeren in het gesprek met buiten

De strategische visie richt zich op het versterken van de samenwerking tussen gemeente, ondernemers, partners en inwoners. De samenleving is actief betrokken bij het opstellen van de visie, wat waardevolle inzichten opleverde. Waalwijk wil deze betrokkenheid vasthouden en structureel in gesprek blijven over strategische opgaven

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Bij grotere beleidsplannen wordt actief het gesprek gevoerd met 'buiten'. Voor inwoners en ondernemers is dat ook het meest tastbaar en het meest interessant. In algemene zin is dat gesprek over de strategische opgaven nog onvoldoende opgepakt. Dit vergt nog aandacht dit jaar. We verwachten dat het nieuwe participatiebeleid ook handvatten gaat bieden om structureel in gesprek te gaan met samenleving.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|0.01 Software AEO

Omschrijving (toelichting)

VJB26 0.01 Software AEO											
(sub) Beleidsveld		0 Bestuur en ondersteuning / Financiën / overhead HRM									
Productnummer en naam		023	Algemene personeelskosten				STRUCTUREEL				
Budgethouder		Domein directeur dienstv. en bedrijfsvoering	Portefeuillehouder				S. Ausems				
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>											
		2026		2027		2028		2029		2030	
Lasten		N	77	N	77	N	77	N	77	N	77
Baten											
Saldo		N	77	N	77	N	77	N	77	N	77
Toelichting :											

Na de implementatie van de HRM-software Afas door onze partner IJK B.V. (begin 2025) zijn er maandelijkse structurele kosten.

1. Onvoorzien: tot de implementatie van Afas waren de kosten voor onder meer Google plug in en VOG-aanvragen (maandelijkse kosten) nog niet te voorzien, aangezien dit bij de implementatie zelf (begin 2025) nog niet in de oplevering zat en het in de loop van 2025 werd opgenomen in het pakket.
2. Onvermijdelijk: de formatie van de Gemeente Waalwijk is toegenomen waardoor

licentiekosten stijgen.

3. Onuitstelbaar: Onder meer het all-in-one-abonnement is door onderhoud van het systeem terugkerend.

Tezamen vormt onderstaand overzicht een structureel extra jaarlijks benodigd budget van 77K. De extra structurele lasten beginnen al in 2026 en worden daarom in dit Voorjaarsbericht 2026 als nadeel gemerkt. Daarnaast worden ze middels de aanvraag 'onontkoombaarheid voor 2027 (en verder)' gemeld.

Maatregel:

Bovenstaande structureel hogere lasten zijn er al met ingang van 2026. Daarom wordt dit voorstel als structurele afwijking opgenomen in dit Voorjaarsbericht 2026.

Tijd (indicator)

VJB26|0.02 Jaarbudget knelpunten

Omschrijving (toelichting)

VJB26 0.02 Jaarbudget knelpunten					
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / Algemeen Bedrijfsvoering en Dienstverlening				
Productnummer en naam	023	Economische ontwikkeling		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Domein directeur dienstv. en bedrijfsvoering	Portefeuillehouder		S. Ausems	
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>					
	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	N 119				
Baten					
Saldo	N 119				
Toelichting :					

De knelpuntenpot van de gemeente Waalwijk is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene problemen binnen de bedrijfsvoering die de continuïteit raken en hiervoor is voor 2026 een

budget van € 443.000 op jaarbasis beschikbaar. Op basis van de reeds genomen besluiten en de daarmee aangegeven verplichtingen is het jaarbudget al overschreden en is er een tekort van € 119.000. Deze besluiten zijn doorgerekend voor het hele jaar 2026. Dit tekort is te verklaren door een groter aantal langdurige zieke medewerkers waarvoor vervanging in de vorm van tijdelijke inhuur noodzakelijk was om de continuïteit in de bedrijfsvoering te garanderen. Een beroep op deze pot wordt zo kritisch mogelijk beoordeeld door de directie. Alleen wanneer een beroep op deze knelpuntenpot echt onvermijdbaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar was, slaagt een beroep op deze pot. Ondanks deze scherpe beoordeling zien we dat het budget van deze pot voor 2026 niet toereikend is. De verwachting is dat we hier in de toekomst vaker tegenaan lopen omdat de organisatie de afgelopen jaren gegroeid is. We volgen dit kritisch en mocht het nodig zijn dan komen we met een voorstel voor een structurele correctie van dit budget.

Voor wat betreft de rest van 2026: hoe hoog het beroep op deze pot voor de rest van het jaar gaat zijn is moeilijk in te schatten. Dit maakt het ook lastig om een definitieve goede bijstelling te doen voor de rest van het jaar. Via het voorjaarsbericht stellen we in ieder geval het huidige budget bij met €119.000. Hiermee is het tekort gedekt. In het najaarsbericht zullen we vervolgens opnieuw bezien wat dan de stand is.

Maatregel:

Het negatief bijstellen van het jaarbudget knelpunten voor 2026 met € 119.000.

Tijd (indicator)

Financiën

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

De gemeente Waalwijk streeft jaarlijks naar een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting. Waarbij tegelijkertijd sprake is van een gezonde verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen.

De gemeentelijke Planning en Control cyclus ondersteunt en borgt daarbij de transparantie, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid en de daaraan gekoppelde financiën.

Doelstellingen zijn:

D26.041 Het realiseren van een solide financiële basis voor de gemeente Waalwijk.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.0411 Actualiseren van de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement uit 2015

Omschrijving (toelichting)

Een nota weerstandsvermogen en risicomanagement geeft kaders voor de inventarisatie en financiële vertaling van risico's. Dit in relatie tot het benodigd weerstandsvermogen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De actuele nota Weerstandsvermogen en risicomanagement is opgesteld in 2015. Vanuit het stijgende gemeentelijk risicoprofiel, onder andere in relatie tot de bouwgrondexploitaties, is het gewenst in 2026 het risicomanagement in de gemeente Waalwijk door te ontwikkelen. In februari 2026 is in het auditcomité al gesproken over de toekomstige omgang met de reserve grondexploitatie. Daarnaast wordt in de periode maart – mei 2026 een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar het risicomanagement van de grondexploitaties. De uitkomsten van de bespreking in het auditcomité en de conclusies/aanbevelingen uit het doelmatigheidsonderzoek zullen belangrijke input zijn voor de uiteindelijk voorstellen over de doorontwikkeling van het risicomanagement, de risicobeheersing van de grondexploitaties en de omgang met de reserve grondexploitatie. De nieuwe nota Weerstandsvermogen en risicomanagement zal hier onderdeel van uitmaken. De besluitvorming in de gemeenteraad zal volgens de huidige planning plaatsvinden in de tweede helft van 2026.

A26.0412 Het monitoren van de in paragraaf 9 genoemde ombuigingen

Omschrijving (toelichting)

De ombuigingen zijn feitelijk nog te realiseren. Het is belangrijk de voortgang van de realisatie te bewaken. Het niet of later realiseren van de ombuigingen leidt tot een financieel nadeel waardoor de vermogenspositie wordt verslechterd.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In hoofdstuk 2 wordt separaat aandacht besteed aan de voortgang en realisatie van de ombuigingen.

A26.0413 Sturen op een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,4 en solvabiliteitsratio van 20%

Omschrijving (toelichting)**Ratio weerstandsvermogen**

Voor een solide risicobeheersing is het belangrijk dat er voldoende vermogen aanwezig is om eventuele financiële gevolgen van geïnventariseerde risico's op te vangen. Hiervoor is de norm van 1.4 vastgesteld.

Solvabiliteitsratio

Vanaf 2024 mogen gemeenten onder voorwaarden een deel van hun algemene reserve inzetten voor het dekken van structurele lasten. Gemeenten mogen maximaal 10% van het vrij besteedbare deel (het surplus) van de algemene reserve aanwenden als structurele baat, mits de solvabiliteit minimaal 20% blijft en het weerstandsvermogen als voldoende wordt beoordeeld door de toezichthouder op basis van een actuele risico-inventarisatie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)**Ratio weerstandsvermogen**

De risicokaarten zijn bij de Jaarstukken 2025 geactualiseerd, wat vooral bij verzekeringen heeft geleid tot hogere risicobedragen en een stijging van het netto risico met ruim € 2 miljoen. Ook de risico's binnen grondexploitaties zijn toegenomen. Tegelijk is de weerstandscapaciteit van de gemeente Waalwijk gedaald met ruim € 3 miljoen door een lagere Algemene Reserve. Hierdoor is de weerstandsratio gedaald naar 1,94 in 2025, wat nog steeds ruim voldoende is, maar wel een dalende trend laat zien sinds 2023. De verwachting is dat we in 2026 boven de vastgestelde norm blijven van 1,4.

Solvabiliteitsratio

Bij het Najaarsbericht 2025 is het amendement sluitende meerjarenraming aangenomen. Met dit amendement is de maatregel van het structureel inzetten van de Algemene Reserve in de begroting verwerkt. Dit hebben we kunnen doen omdat de solvabiliteit voor 2026 wordt geraamd op afgerond 30% en het weerstandvermogen als voldoende is beoordeeld. Bij het opstellen van de Begroting 2027 moet worden beoordeeld of de vrije ruimte en de solvabiliteit het toelaten om de Algemene Reserve in te kunnen blijven zetten.

A26.0414 Het realiseren van een begroting 2027 inclusief meerjarenraming die structureel en reëel in evenwicht is.

Omschrijving (toelichting)

De (meerjaren)begroting moet structureel sluitend zijn. Het eerste jaar, uiterlijk in het laatste jaar een sluitend perspectief tonen. Daarnaast moet de begroting gebaseerd zijn op realistische en onderbouwde aannames.

De provincie beoordeelt of:

- Er een realistische dekking van toekomstige uitgaven.
- De risico's goed zijn ondervangen.
- Er sprake is van een robuust financieel beleid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Op dit moment wordt er gewerkt aan de onontkoombaarheden en uitgangspunten van de Begroting 2027. Het financieel meerjarenbeeld zal worden bijgesteld met de onontkoombaarheden en de structurele bijstelling uit het Voorjaarsbericht 2026. Op dit moment is 2027 sluitend (met name vanwege het amendement inzet 10% vrije ruimte Algemene Reserve).

De onontkoombaarheden en uitgangspunten van de Begroting 2027 en het Voorjaarsbericht 2026 worden op 25 juni in de raad behandeld. Zodra deze zijn vastgesteld in de raad worden de mutaties verwerkt in de Begroting 2027. Uitgangspunt blijft dat het eerste jaar 2027 of het laatste jaar 2030 sluitend moet zijn.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|0.05 Decembercirculaire 2025 gemeentefonds

Omschrijving (toelichting)

VJB26|0.05

**Decembercirculaire
2025
gemeentefonds**

(sub) Beleidsveld 0 Bestuur en ondersteuning/Financiën

Productnummer en naam 914
712 Algemene Uitkering / CDOKE STRUCTUREEL

Budgethouder Afdelingshoofd
FIN Portefeuillehouder T. Klerx

*Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel*

	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten					
Baten	V 499	V 418	V 320	V 323	V 323
Saldo	V 499	V 418	V 320	V 323	V 323

Toelichting :

a. algemene uitkering

	2026	2027	2028	2029	2030
Septembercirculaire 2025	121.097	119.676	115.945	116.900	118.460
Decembercirculaire 2025	121.731	120.094	116.265	117.223	118.783
Verschil t.o.v. vorige circulaire	V 634	V 418	V 320	V 323	V 323

b. Geormerkte bedragen en stelposten

Voor het jaar 2026 is er een oormerking, voor de andere jaren zijn er vanuit de Decembercirculaire 2025 geen bedragen geormerkt.

c. Consequenties van de Decembercirculaire 2025 voor de begroting 2026 en verder

	2026	2027	2028	2029	2030
Verschil algemene uitkering t.o.v. vorige circulaire	V 634	V 418	V 320	V 323	V 323
Totaal geormerkte	N 135	N 0	N 0	N 0	N 0

bedragen en stelposten					
Per saldo ten laste van de begroting	V 499	V 418	V 320	V 323	V 323

Een nadere toelichting op de Decemercirculaire 2025 is opgenomen in raadsinformatiebrief [Decemercirculaire 2025](#)

Maatregel:

Voorgesteld wordt het structurele voordeel van de Decemercirculaire 2025 te verwerken in de begroting 2026 en de daarop volgende jaren.

Tijd (indicator)

VJB26|8.03 Verkoop perceel erfpacht

Omschrijving (toelichting)

VJB26 0.03										
Verkoop perceel erfpacht										
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en Ondersteuning									
Productnummer en naam	812	Erfpachtgronden				INCIDENTEEL/STRUCTUREEL				
Budgethouder	Afdelingshoofd OBL	Portefeuillehouder				T. Klerx				
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
		2026	2027	2028	2029	2030				
Lasten	N	1.771								
	N	75	N	75	N	75	N	75	N	75
Baten	V	3.170								
	V	22	V	22	V	22	V	22	V	22
Saldo	V	1.346	N	53	N	53	N	53	N	53
Toelichting :										

Op basis van een koopoptie in een erfpachtovereenkomst wordt een in erfpacht uitgegeven perceel verkocht.

Na aftrek van de boekwaarde is er sprake van een incidenteel voordeel van € 1.399.000.

Structureel betekent dit voor de meerjarenbegroting lagere rentelasten (€ 22.000) en een lagere opbrengst erfpacht (€ 75.000).

Maatregel:

Voor 2026 rekening houden met een incidenteel voordeel van € 1.399.000. Daarnaast voor de meerjarenbegroting rekening houden met een structureel nadeel van € 53.000.

Tijd (indicator)

VJB26|8.04 Energiekosten panden baanbrekers

Omschrijving (toelichting)

VJB26 0.04										
Energie kosten										
panden										
Baanbrekers										
(sub) Beleidsveld	0. Bestuur en Ondersteuning									
Productnummer en naam	814	Vastgoed					STRUCTUREEL			
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder				S. Schuijffel				
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
	2026		2027		2028		2029		2030	
Lasten	N	50	N	50	N	50	N	50	N	50
Baten										
Saldo	N	50	N	50	N	50	N	50	N	50
Toelichting :										

In de begroting van 2026 is geen bedrag geraamd voor de energiekosten voor de aangekochte gebouwen aan de Zanddonkweg (voorheen Baanbrekers gebouw 2, 3 en 4). Ondanks dat de gebouwen leeg staan zijn er wel energiekosten om een en ander vorstvrij te houden en bijvoorbeeld de alarminstallatie te laten werken.

Op basis van de energiegegevens die tot nu toe binnen zijn hebben we een raming gemaakt

voor het gehele kalenderjaar.

De geraamde kosten dekken naar verwachting de kosten bij leegstand en de bestaande energietarieven. Wanneer de opstallen in gebruik worden genomen en/of wanneer de energiekosten stijgen.

Wanneer de locatie in gebruik zal worden genomen zullen de energiekosten stijgen. Er moet nog worden beoordeeld in hoeverre deze dan bij de gebruikers in rekening kunnen worden gebracht.

Maatregel:

Het structureel opnemen van de volgende bedragen in de begroting:

Kostensoort 438061 € 19.000 Electra

Kostensoort 438060 € 30.000 Gas

Kostensoort 438016 € 1.000 Water.

Tijd (indicator)

3.3 Beleidsveld 1 | Veiligheid

Overlast

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

We zetten veel preventieve maatregelen in om overlast te voorkomen. Ook grijpen we direct in bij overlast die de openbare orde en veiligheid verstoort. Wanneer de leefomgeving van inwoners wordt aangetast, handhaven we actief. Samen met onze partners passen we maatwerk toe, afgestemd op de specifieke situatie, omdat elke casus een gerichte aanpak vereist.

In 2026 staat de herontwikkeling van het dierenasiel gepland, gezamenlijk met drie omliggende gemeenten: Loon op Zand, Altena en Heusden. Het asiel vervult een wettelijke taak in de opvang van dieren. In verband met de staat van het huidige pand blijkt herontwikkeling noodzakelijk om het asiel voort te kunnen zetten. In juli 2025 heeft het asiel een principa aanvraag voor nieuwbouw ingediend op de huidige locatie. De vier gemeenten hebben de intentie uitgesproken gezamenlijk gebruik te blijven maken van het asiel, mits dit past binnen het bestemmingsplan en alle wet- en regelgeving. Om het project te laten slagen, is in de Kadernota extra financiële bijdrage aangevraagd. Vanaf 1 januari 2026 gelden nieuwe tarieven: € 1,45 per inwoner. Deze bijdrage ligt in lijn met bijdragen die in andere gemeenten worden betaald voor vergelijkbare uitvoering van taken.

De doelstellingen zijn:

D26.110 Het verbeteren van een leefbare en veilige leefomgeving in de gemeente Waalwijk door het zoveel mogelijk beperken van overlast.

D26.111 Voorkomen dat maatschappelijk ongenoegen doorgroeit naar maatschappelijke onrust

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.1101 Doorontwikkeling boa's om aanvullende taken goed te kunnen uitoefenen

Omschrijving (toelichting)

Door capaciteitsproblemen bij politie maar ook door de toenemende complexiteit van taken, efficiëntere inzet van middelen, wettelijke veranderingen en de behoefte aan laagdrempelige, wijkgerichte handhaving is er een duidelijke verschuiving zichtbaar in de taken en bevoegdheden van politie naar de boa's.

In Waalwijk werken we preventief en proactief om overlast en criminaliteit te bestrijden en beperken. Een van de belangrijke pijlers hierin is snel en adequaat reageren op meldingen van inwoners. Om te kunnen blijven voorzien in de toenemende complexe problematiek in de veranderende samenleving vraagt dit bij de boa's ook om een doorontwikkeling. Zo wordt er wijkgericht gewerkt waardoor er vaste aanspreekpunten zijn voor inwoners, ondernemers en partners in hun eigen buurt. Dit bevordert de toegankelijkheid en de effectiviteit van de handhaving. Daarnaast wordt ingezet op verschillende specialisaties op belangrijke thema's zoals: jeugd, kamerverhuur, ondermijning en bestuurlijk handhaven. Dit alles met als doel een veilig en leefbaar Waalwijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De doorontwikkeling van de boa's verloopt volgens planning. De inzet is wijkgericht, met verdere specialisatie op specifieke thema's. De samenwerking met de politie is versterkt door frequent overleg en gezamenlijke briefings, waardoor informatie-uitwisseling en afstemming van prioriteiten tussen wijkboa's, wijkagenten en de adviseurs veiligheid efficiënter verloopt. Dit draagt bij aan een snellere en effectievere, integrale inzet in de wijken.

De uitbreiding van de capaciteit is gestart; beschikbare vacatureruimte wordt naar verwachting op korte termijn ingevuld. In 2026 wordt bovendien het boa-bestel verder doorontwikkeld, in lijn met landelijke ontwikkelingen, waarbij lokale behoeften en strategische prioriteiten worden meegenomen.

A26.1102 Bij strafrechtelijke overtredingen waar nodig ook bestuursrechtelijk optreden

Omschrijving (toelichting)

Bij het aantreffen van drugs in een woning/pand hanteert de gemeente een twee sporenbeleid: justitie zorgt voor de strafrechtelijke vervolging, terwijl de gemeente de impact op de buurt beperkt, bijvoorbeeld door een woning/pand met spoed te sluiten. Vanwege het succes van dit lik op stuk beleid wordt er ook bestuurlijk opgetreden bij andere thema's die de leefbaarheid en veiligheid van de buurt kunnen beïnvloeden, zoals jeugdoverlast, drugs op straat, prostitutie en online ordeverstoringen. In 2026 worden de benodigde werkprocessen hiervoor uitgewerkt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning. In goed overleg met politie en Openbaar Ministerie wordt, waar nodig, naast strafrechtelijke handhaving ook bestuurlijk opgetreden. Voorbeelden zijn het opleggen van een last onder dwangsom bij drugsdealers en inbrekerswerktuigen, en het toepassen van spoedeisende bestuursdwang bij overtredingen van de Opiumwet. Waar mogelijk gaan toezichthouders en juristen gezamenlijk ter plaatse, zodat op basis van eigen waarneming effectief bestuurlijk kan worden doorgepakt ter aanvulling op de strafrechtelijke aanpak.

In 2026 is de uitwerking van werkprocessen conform planning gestart; inmiddels zijn vier werkprocessen afgerond. Het betreft de werkprocessen voor het Damoclesbeleid,

(drugs)overlast en straathandel, inbrekerswerktuigen en bijtincidenten. Deze zijn integraal opgesteld in samenwerking met politie en boa's, waardoor bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving beter op elkaar zijn afgestemd.

A26.1103 Overlast en misstanden door kamerbewoning voorkomen en beperken

Omschrijving (toelichting)

Ook in 2026 blijven we integrale controles uitvoeren op kamerbewoning om overlast zoveel mogelijk te beperken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met diverse partners, zoals Enexis, Baanbrekers, politie en zorginstanties. De integrale aanpak, waarbij diverse organisaties hun expertise bundelen, draagt bij aan het vergroten (het gevoel van) de veiligheid in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik. Regelmatige controles helpen niet alleen om risico's te verkleinen, maar ook om woon- en werkomstandigheden te verbeteren en misstanden vroegtijdig op te sporen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Integrale controles worden voortgezet en blijven een belangrijk instrument om overlast en misstanden te beperken. Er wordt naar gestreefd dit jaar ten minste 60 controles uit te voeren. Daarnaast wordt in het najaar een intensievere controle-inzet voorzien, waarbij onder andere het KIM-convenant (Keurmerk Internationale Migranten) wordt betrokken. Dit convenant bevat afspraken over het wonen, werken en leven van internationale medewerkers in Waalwijk.

A26.1104 Herzien van het coffeeshopbeleid

Omschrijving (toelichting)

Het huidige coffeeshopbeleid dateert uit 2005, waardoor het belangrijk is dat dit beleid wordt geactualiseerd. Inmiddels heeft de Raad van State een uitspraak gedaan in de gerechtelijke procedure van coffeeshop Down Town. In 2025 is gestart met de herziening van het beleid, welke in 2026 zal worden voortgezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Eind 2025 is de voorbereiding van nieuw coffeeshopbeleid gestart. Het beleid wordt momenteel verder uitgewerkt, waarbij vanuit zowel sociaal als veiligheidskundig perspectief wordt gekeken naar geschikte gebieden voor gedoogbeleid. Tevens wordt onderzocht hoe maximaal gestuurd kan worden op kwaliteit en veiligheid. De verdere uitwerking bevindt zich nog in voorbereiding en wordt afgestemd op actuele inzichten en ontwikkelingen. Vaststelling door de burgemeester vindt naar verwachting dit jaar nog plaats.

A26.1105 Het zo snel mogelijk oppakken van meldingen van overlast en/of onveiligheid

Omschrijving (toelichting)

In Waalwijk werken we preventief en proactief om overlast en criminaliteit te bestrijden en beperken. Een van de belangrijke pijlers hierin is snel en adequaat reageren op meldingen van inwoners. Meldingen van overlast en/of onveiligheid bereiken ons via diverse kanalen zoals onder andere via Meld Misdaad Anoniem, Fixi etc. Het blijft belangrijk deze meldingen direct op te pakken en (waar mogelijk) direct terug te koppelen aan de melder. Dit alles met als doel een veilig en leefbaar Waalwijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Alle meldingen van overlast, onveiligheid en/of criminaliteit worden actief opgepakt, waarbij altijd terugkoppeling aan de melder wordt gegeven. Per melding wordt beoordeeld welke

inzet noodzakelijk is, met prioritering op basis van urgentie en aard van de melding. Het uitgangspunt is dat meldingen binnen één week worden afgehandeld. Bij complexe of momentgebonden meldingen, zoals vuurwerkoverlast, kan de afhandelingstermijn langer zijn. In dat geval ontvangt de melder altijd een terugkoppeling met toelichting dat er sprake is van een langere afhandelingstermijn.

A26.1106 Gerichte inzet op voorkomen van ingrijpende veiligheidsincidenten (High Impact Crimes)

Omschrijving (toelichting)

Samen met de politie blijven we inzetten op het voorkomen van woninginbraken, overvallen en andere vormen van criminaliteit (High Impact Crimes) met grote impact op slachtoffers en de samenleving. De aanpak richt zich onder andere op:

- Inzet van mobiele waarschuwingsschermen bij actuele inbraakmeldingen;
- Extra surveillance door politie en gemeente op bekende hotspots;
- Gerichte publiekscommunicatie rond risicovolle periodes (zoals de donkere dagen, zomervakantie en feestdagen of brieven richting ouderen over nepagenten);
- Overige preventieve acties op basis van landelijke en lokale ontwikkelingen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op basis van actuele politiegegevens en Fixi-meldingen worden artikelen en campagnes uitgevoerd over actuele veiligheidsonderwerpen. De focus ligt momenteel op bankhelpdeskfraude, fietsendiefstal, woninginbraken en natuurbranden.

Wij spelen snel in op actuele ontwikkelingen en stemmen de inzet af met politie, boa's, adviseurs veiligheid, zorgpartners en andere ketenpartners. Voorbeelden van maatregelen zijn het gebruik van mobiele waarschuwingsschermen bij inbraakmeldingen, extra surveillance op bekende hotspots en gerichte communicatie tijdens risicoperiodes. Indien nodig wordt een mobiele tekstkar ingezet om inwoners direct te informeren.

A26.1111 Uitbreiden van de aanpak van bondgenoten

Omschrijving (toelichting)

In 2026 blijven we investeren in de verdere verbreding en verdieping van het netwerk Bondgenoten. Dit doen we door ontmoeting en dialoog actief te stimuleren, omdat echte verbinding begint met écht zien en horen: weten waar iemand vandaan komt en wat hem of haar beweegt. Deze aanpak vormt de basis voor een krachtig netwerk, waarin betrokkenen elkaar beter leren kennen, begrijpen, tijdig kennis en signalen uitwisselen ook over mogelijke onrust en in vertrouwen met elkaar in verbinding staan.

Bondgenoten is een methodiek, ontwikkeld door de politie in samenwerking met gemeenten, gericht op het opbouwen van duurzame en vertrouwensvolle relaties met sleutelfiguren uit diverse gemeenschappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De groep bondgenoten is inmiddels uitgebreid en bestaat uit diverse sleutelfiguren met verschillende achtergronden. Zij komen regelmatig bijeen en onderhouden onderling contact; de volgende bijeenkomst staat gepland in het tweede kwartaal van 2026.

Gemeente en bondgenoten zetten hun kennis en netwerken gezamenlijk in bij incidenten, maatschappelijke ontwikkelingen en projecten, waardoor acties doelgericht en effectief kunnen worden uitgevoerd.

A26.1112 De lokale crisisorganisatie intensificeert activiteiten op voorkomen en beheersen van maatschappelijke onrust

Omschrijving (toelichting)

Vanwege maatschappelijke ontwikkelingen en toenemende geopolitieke spanningen richt de gemeente zich extra op het voorkomen en beheersen van maatschappelijke onrust. Dit versterken we actief binnen zowel de reguliere als crisisorganisatie door:

- Het waarborgen van commitment, urgentie, focus en prioritering;
- Het uitvoeren van de VNG-opdracht. Dit houdt in dat wij lokaal uitvoering geven aan landelijke afspraken en richtlijnen die zijn opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dit doen we door de landelijke doelen te vertalen naar concrete maatregelen, afgestemd op onze lokale situatie en in samenwerking met relevante partners.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het najaar van 2025 is intern een projectteam weerbaarheid gestart om de actiepunten uit de VNG-handreiking op te pakken. De werkzaamheden van deze projectgroep zijn in 2026 voortgezet en verlopen volgens planning. De zes thema's zijn belegd bij vijf themaverantwoordelijken, die ieder de voortgang en uitvoering van de acties binnen hun thema bewaken. Sinds de start zijn verschillende stappen gezet, waaronder de versterking van de noodstroom- en noodcommunicatievoorzieningen, de actualisatie van het bedrijfscontinuïteitsplan en het in kaart brengen van het sociale netwerk binnen de gemeente Waalwijk. Daarnaast zijn verkennende gesprekken gevoerd met onder andere het Rode Kruis en is een start gemaakt met het opstellen van een nooddrinkwaterplan, inclusief mogelijke uitgiftepunten. Ook zijn potentiële locaties voor noodsteunpunten in beeld gebracht.

A26.1113 Investeren in het versterken van de weerbaarheid van interne organisatie

Omschrijving (toelichting)

Om de continuïteit van overheidsdiensten te waarborgen tijdens perioden van onrust en crisis, wordt geïnvesteerd in het versterken van de weerbaarheid van onze organisatie. Dit vraagt om gerichte maatregelen op het gebied van crisisorganisatie, noodvoorzieningen, risicocommunicatie en bedrijfscontinuïteit. Daarom worden volgende maatregelen en middelen hiervoor uitgevoerd:

- De lokale crisisorganisatie op orde te houden;
- Actualiseren van noodvoorzieningen;
- Aansluiten bij Risicocommunicatie uitingen;
- Actualiseren van het bedrijfscontinuïteitsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit loopt volgens planning. Zo is het bedrijfscontinuïteitsplan inmiddels geactualiseerd. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het verder versterken van de crisisorganisatie Bevolkingszorg. In dat kader wordt een oefening voorbereid voor het najaar, gericht op het toetsen van processen, samenwerking en handelingsperspectief. De komende periode ligt de focus op het concretiseren van de plannen, het versterken van de samenwerking met interne en externe partners, het borgen van de uitgewerkte maatregelen binnen de organisatie en de verdere uitwerking van de VNG-handreiking. Hiermee wordt de organisatie beter voorbereid op crises en kan snel en effectief worden gehandeld wanneer dat nodig is. Een regionaal ontwikkelpunt betreft het loskoppelen van crisiscommunicatie van Bevolkingszorg, dat nog steeds als knelpunt wordt ervaren, met name op het gebied van vakbekwaamheid. Het vakbekwaamheidsprogramma voor crisiscommunicatie is voor het lopende jaar nog niet vastgesteld, wat verdere aandacht vereist.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Jeugd Veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor kinderen en jongeren om gezond te kunnen opgroeien.

We richten ons op een integrale aanpak om jongeren die extra aandacht nodig hebben te ondersteunen. We verbeteren de veiligheidsbeleving van de jeugd in en om de school, vergroten kansen voor risicjongeren en streven naar een afname van jeugdcriminaliteit. Samen met onze partners richten we ons op talentontwikkeling en pakken we jeugdoverlast aan.

De doelstelling is:

D26.120 Het tijdig signaleren en in beeld krijgen én houden van jongeren (en eventueel hun gezinnen) die extra ondersteuning nodig hebben, met als doel risico's op afglijden naar problematisch gedrag of het verkeerde pad te verkleinen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.1201 Vroegtijdige signalering en aanpak jeugdgroepen

Om te voorkomen dat jongeren afglijden naar problematische jeugdgroepen, zetten we in op een integrale aanpak waarbij preventie, signalering, ondersteuning en handhaving hand in hand gaan.

We zetten blijvend in op het vroegtijdig en structureel in kaart brengen en monitoren van jeugdgroepen, om samen met onze partners een effectieve en passende aanpak te bepalen. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van een persoonsgerichte aanpak of het 7-stappenmodel, een gestructureerde methode die overzicht biedt en stapsgewijs naar oplossingen leidt. Onze aanpak is gebaseerd op samenwerking tussen gemeente, onderwijs, hulpverlening, jongerenwerk, politie en (waar mogelijk) ouders.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Momenteel loopt een pilot met een Procesregisseur Jeugd, die zowel voorzitter is van de Jeugdtafel als regisseur van de jeugdaanpak. Dit versterkt de regie op complexe casuïstiek en bevordert de samenwerking intern en met partners. Over het algemeen is er veel inzet op de aanpak van jeugdgroepen, zowel preventief als repressief. In de volgende activiteiten wordt de voortgang en de gehanteerde jeugdaanpak verder toegelicht.

A26.1202 Optimaliseren proces rond zorg en veiligheid, waaronder jeugdveiligheid

In 2026 wordt het programma rond de thema's zorg en veiligheid, waaronder ook zorg en veiligheid van en voor de jeugd valt, verder uitgerold. Een belangrijk onderdeel hiervan is de invoering van het AVE-model (Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie), gericht op huishoudens met oplopende problematiek. Tegelijk wordt er gewerkt aan een nieuw jeugdconvenant om een goede en zorgvuldige informatiedeling te waarborgen. Het AVE-

model is bedoeld om dreigende escalaties tijdig te signaleren en te voorkomen, en bestaande escalaties te beperken of te beëindigen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Groen: De randvoorwaarden van de Jeugdtafel, waaronder het convenant, de DPIA, het privacyprotocol en de werkwijze, zijn inmiddels herzien, vastgesteld en verlopen volgens planning.

Oranje: De implementatie van het AVE-model loopt vertraging op vanwege het verlof van de beleidsadviseur Zorg en Veiligheid en ligt hierdoor nog achter op planning. Zodra zij medio het tweede kwartaal terugkeert, wordt de opgave weer opgepakt.

A26.1203 Inzetten HALT op voortgezet onderwijs

Door HALT wordt in 2026 wederom voorlichting gegeven op het voortgezet onderwijs binnen Waalwijk aan jongeren, ouders en leraren over diverse onderwerpen rondom jeugd en veiligheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning. Na de nodige inspanningen is Halt gestart met het geven van voorlichting op twee scholen voor voortgezet onderwijs. Aan het einde van het jaar wordt deze inzet geëvalueerd.

A26.1204 Geven van extra voorlichting op basisscholen over jeugdcriminaliteit

In 2026 krijgen basisscholen in Waalwijk wederom voorlichting aangeboden over jeugdcriminaliteit, waaronder ondermijning, cybercrime, sexting en verantwoord gebruik van social media.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning en draagt bij aan de bredere preventieve veiligheidsstrategie van de gemeente. Er wordt voorlichting gegeven aan ouders op basisscholen over jeugdcriminaliteit, wat zeer positief wordt ontvangen. Alle basisscholen zijn benaderd en van het merendeel is inmiddels een reactie ontvangen. De positieve betrokkenheid van scholen en ouders versterkt vroegsignalering van risicovolle situaties. Naar aanleiding van de bijeenkomsten zijn jongeren doorverwezen naar afdeling WijZ voor hulp en zijn huisgesprekken ingepland met ouders voor motivering hulpverlening, waarmee de gemeente proactief en preventief ingrijpt voordat problemen escaleren.

A26.1205 Aanpak van jonge aanwas en doorgroeiers

Veel jongeren komen in aanraking met de verleidingen van het "snelle geld". We investeren in het voorkomen van criminele carrières van jongeren. Dit doen we door onder andere door proactief outreachend werk, vroeg signalering, gerichte coaching, stevige regie op zorg en veiligheid, en inzetten op betrokkenheid van ouders.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerking intern en met partners is de afgelopen periode versterkt en draagt actief bij aan het voorkomen van jonge aanwas. We hebben onder andere ingestoken op de positionering van outreachende jongerencoaches en samenwerking afdeling WijZ. Door de aanpak van jonge aanwas (o.a. aan de Jeugdtafel) komen jongeren vroegtijdig in beeld, waardoor gerichte begrenzing en preventieve inzet mogelijk is. Dit jaar zijn al tientallen

huisgesprekken uitgevoerd. De werkwijze wordt voortgezet, omdat deze effectief blijkt in het bevorderen van vroegsignalering en het versterken van de samenwerking tussen partners. In de praktijk leidt dit ertoe dat jongeren eerder in beeld zijn, begrensd worden, gezamenlijk in de gaten worden gehouden en eerder hulpverlening aangeboden krijgen. Deze aanpak draagt bij aan een veiligere leefomgeving en het structureel verminderen van risico's op jongerencriminaliteit.

A26.1206 Denormalisering van drugsgebruik onder jongeren

In 2026 zetten we in op het verder denormaliseren van drugsgebruik onder jongeren, met name via het project Skip die Trip. Dit project vormt een integraal onderdeel van onze voorlichtingscampagnes gericht op jeugdigen. Daarnaast verwerken we deze boodschap actief in ons outreachend werk en tijdens evenementen, om zo een breed draagvlak te creëren en jongeren bewust te maken van de risico's van drugsgebruik.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning. In samenwerking met ketenpartners is een jaarplanning voor 2026 opgesteld met diverse acties en campagnes. Hierbij ligt de nadruk op preventie van middelengebruik en het versterken van weerbaarheid bij jongeren (SKIP). Er wordt nadrukkelijk verbinding gelegd met thema's als positieve (mentale) gezondheid en onderwijs. Concreet worden campagnes uitgevoerd, zowel vanuit SKIP als landelijke initiatieven, en worden activiteiten en ouderavonden aangeboden, in samenwerking met gemeente Heusden. Daarnaast wordt gewerkt aan een beleidskader middelenpreventie voor de VO-scholen en wordt de koppeling met evenementen en integratie van acties dit jaar verder opgepakt, om preventie en vroegsignalering structureel te verankeren.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Zorg en veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

Door zo vroeg mogelijk adequate hulp te bieden, voorkomen we zoveel mogelijk onveilige situaties. We kiezen daar bij voorkeur voor preventief handelen, maar grijpen indien nodig ook repressief in. Een snelle en effectieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners is essentieel. Daarom is zorg en veiligheid ook als pijler opgenomen in het programma Samen Redzaam, waarbij zorg en veiligheid met elkaar in verbinding staan.

De doelstelling is:

D26.130 Zorg- en veiligheidspartners werken effectiever samen om betrokken kwetsbare personen in beeld te krijgen, zodat door gerichte preventieve én repressieve inzet tijdig passende hulp en ondersteuning wordt geboden.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.1301 Continuëren inzet van wijk GGZ op preventie en psycho-educatie

Omschrijving (toelichting)

De analyse van politiemeldingen toont dat wijk-GGZ'ers een belangrijke rol spelen in vroeg signalering en psycho-educatie. Zo worden inwoners sneller doorverwezen naar de passende hulp en ontstaat er ruimte om sneller in te spelen op signalen en behoeften. Daarnaast wordt ook ingezet op snellere toeleiding naar de juiste zorgpartner zodat zij niet vollopen met casuïstiek en snel kunnen blijven inspelen op zorg en veiligheidsmeldingen. We gaan daarnaast met partners het gesprek aan over de samenwerking van deze doelgroep.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het project verloopt volgens planning, in mei zijn we halverwege de opgave. De samenwerking met afdeling WijZ is geïntensiveerd, onder andere door het aanmeldings- en toeleidingsproces te verbeteren. Casuïstiek waarbij externen al betrokken zijn, kunnen sneller worden losgelaten, zodat meer tijd beschikbaar is voor preventieve activiteiten, hier speelt de procesregisseur zorg en veiligheid een belangrijke rol in. De preventieve activiteiten omvatten bijvoorbeeld voorlichting, deelname aan informatieknooppunten zoals huisartsenpraktijken en intervisiebijeenkomsten. De inzet van de wijk-GGZ is verder doorontwikkeld en vormt een belangrijke schakel in de aanpak van verwarde personen, waarbij vroegtijdige signalering en passende ondersteuning centraal staan. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat politie meldingen snel wordt opgepakt, verrijkt en, waar nodig, eerder leiden tot het inzetten van passende zorg.

A26.1302 Ontwikkelen kader op zorg en veiligheid

Omschrijving (toelichting)

Binnen het domein Mens & Samenleving wordt gewerkt aan een kader voor zorg en veiligheid. Dit kader biedt een heldere aanpak voor het op- en afschalen van complexe casuïstiek, met oplevering gepland in 2026. Centraal staat het AVE-model voor het voorkomen van escalatie, dat als raamwerk dient. Dit model onderscheidt vier fasen waarin de eigen regie en zelfredzaamheid van de inwoner afnemen. Het geeft helderheid over de verantwoordelijkheden en samenwerking zodra een casus dreigt te escaleren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De opgave ligt tijdelijk stil vanwege het zwangerschapsverlof van de beleidsadviseur Zorg en Veiligheid. Zodra zij medio het tweede kwartaal terugkeert, wordt de opgave weer opgepakt.

A26.1303 Analyse van complexe, domein overstijgende casuïstiek

Omschrijving (toelichting)

De pilot 'Analyse van complexe, domein overstijgende casuïstiek' voor vroegtijdige interventies is in 2025 gestart, mede dankzij een tweejarige rijkssubsidie. De pilot biedt inzicht in de kwaliteit van dienstverlening, samenwerking en het hulpaanbod, en werkt toe naar interventies en hulpmiddelen om escalatie op het snijvlak van zorg en veiligheid te voorkomen. Het doel van dit project is het opleveren van kwalitatieve inzichten en handvatten voor de inrichting van de nieuwe werkwijze op het gebied van zorg en veiligheid. Het betreft complexe veiligheidsdossiers met een zorgcomponent. In 2025 en 2026 worden 30-50 dossiers geanalyseerd. Afronding hiervan is gepland begin 2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de pilot ligt tijdelijk stil in verband met het uitvallen van de kartrekker van de analyse en daarmee een noodgedwongen herprioritering van lopende werkzaamheden. De analyse wordt binnen enkele maanden weer opgepakt.

A26.1304 Aanhangig maken van problemen in de zorgketen voor personen met onbegrepen gedrag ("gat in de zorg")

Omschrijving (toelichting)

Het onder de aandacht brengen van het 'gat in de zorg' op regionaal en landelijk niveau is essentieel gezien de voortdurende casuïstiek van gebrek aan juiste zorg(kader) voor personen met onbegrepen gedrag en de effecten daarvan op omgeving, politie en alle betrokken partners. Hiervoor is een stevige, gezamenlijke onderbouwing vanuit zorg- en veiligheidspartners noodzakelijk. Daarom wordt momenteel casuïstiek verzameld bij gemeenten, huisartsen, politie, Zorg- en Veiligheidshuizen en zorgorganisaties om de problematiek inzichtelijk en concreet te maken en landelijk aanhangig te maken. Het is van belang om de keten te analyseren en te verbeteren om zo de zorgcontinuïteit voor kwetsbare inwoners met psychische problematiek te waarborgen en de druk op omgeving, leefbaarheid en veiligheidsdiensten te verminderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze opgave 'Gat in de zorg' heeft geleid tot de publicatie "Zorg ontbreekt, veiligheid wankelt". Mede n.a.v. deze publicatie is een integrale brief opgesteld namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de M50-gemeenten (middelgrote steden) en de G40-gemeenten (grote steden) waarin zij onze oproep onderschrijven en de publicatie delen. Op 9 april 2026 heeft Sacha Ausems, als woordvoerder over de publicatie en voorzitter van het Arrondissementeel Justitieel Beraad – Zorg en Veiligheid Interventies (AJB-ZVI), de publicatie met de integrale brief aangeboden aan de leden van de Tweede Kamer. Het AJB-ZVI is een strategisch overlegplatform waarin het bestuur, justitie en diverse zorgpartijen samenwerken om complexe vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid aan te pakken. We zijn trots op de impact van onze publicatie en de opvolging die het krijgt in het landelijke politiek.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Ondermijning

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

Ondermijning omvat alle vormen van criminaliteit die het gezag aantasten of waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven zijn.

De laatste jaren is te concluderen dat deze problematiek steeds complexer en diffuser wordt, met onder meer de productie van harddrugs, zorgfraude, mensenhandel en de betrokkenheid van steeds jongere criminelen, waarvoor een gerichte aanpak van de jonge aanwas nodig is. Ondermijning leidt tot een toename van criminaliteit, verstoort de openbare orde en tast het veiligheidsgevoel van inwoners ernstig aan.

De doelstelling is:

D26.140 Het actief tegengaan van ondermijning door vroegtijdig signalen te herkennen, deze repressief aan te pakken, én door preventief in te zetten op bewustwording, weerbaarheid en het wegnemen van kansen voor criminele inmenging in de samenleving.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.1401 Bij overtreding van de Opiumwet blijven we spoedeisend sluiten

Omschrijving (toelichting)

De inzet is in 2026 gericht op een consequente toepassing van het Damoclesbeleid. Het uitgangspunt is om bij een overtreding van de Opiumwet spoedeisende bestuursdwang toe te passen op het betreffende pand, meet daarbij altijd met een zorgvuldige belangenafweging.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak bij overtredingen van de Opiumwet en de toepassing van spoedeisende bestuursdwang verloopt goed en wordt door het RIEC en regiogemeenten als zeer positief en succesvol ervaren. Ook andere gemeenten tonen inmiddels interesse in het Waalwijkse Damoclesbeleid, dat wordt gezien als een voorbeeld van daadkrachtig handelen: waar mogelijk overleg, waar nodig direct ingrijpen. Waalwijk mag trots zijn op de wijze waarop dit is georganiseerd. Sinds begin 2026 zijn inmiddels zeven panden spoedeisend gesloten op basis van een overtreding van de Opiumwet; in dezelfde periode van 2025 was dat één pand. Dit laat zien dat het Waalwijkse Damocles beleid zijn vruchten afwerpt.

A26.1402 Uitvoering geven aan de Brabantse norm weerbare overheid

Omschrijving (toelichting)

De gemeente Waalwijk voldoet aan de norm weerbare overheid, maar wil dit nog verder versterken. Dit door meer aandacht te besteden aan ondermijning. We maken inwoners, ondernemers, medewerkers en bestuurders nog beter weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit doordat we het melden van verdachte situaties stimuleren via preventieve acties zoals campagnes, voorlichting en gesprekken. Daarnaast versterken we de weerbaarheid van onze inwoners en verbeteren we onze informatiepositie. Dit alles doen we door samen te werken met diverse partners zoals, politie, OM, RIEC, belastingdienst, en arbeidsinspectie. Dit met als doel dat ondermijning vroeg wordt gesignaleerd en gezamenlijk wordt aangepakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning. Er zijn verschillende bijeenkomsten en voorlichtingssessies georganiseerd, zowel intern als extern. De samenwerking verloopt goed.

A26.1403 Actieve controles op mensenhandel

Omschrijving (toelichting)

In 2026 blijven we controles op mensenhandel uitvoeren zowel structureel als op basis van meldingen. Ook vergroten we de bewustwording intern en extern en delen we kennis binnen het district Hart van Brabant. We voeren meerdere integrale districtelijke controles uit en trainen zowel zorg- en veiligheidsmedewerkers in het herkennen van signalen van mensenhandel. Dit alles doen we door samen te werken met diverse partners zoals, politie,

OM, RIEC, belastingdienst, en arbeidsinspectie. Dit met als doel mensenhandel beter in beeld te krijgen en in te perken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteit verloopt volgens planning. Controles worden grotendeels uitgevoerd in samenwerking met het Bestuurlijk Interventie Team (BIT). Een campagne gericht op het herkennen van signalen start op korte termijn.

Meldingen via Meld Misdaad Anoniem (MMA) worden lokaal opgevolgd. Daarnaast is een regionaal handhavingknooppunt ingericht, waardoor informatie uit controles regionaal wordt gedeeld.

A26.1404 Voorlichtingen geven op scholen rondom het thema ondermijning

Omschrijving (toelichting)

In 2026 worden opnieuw preventieve voorlichtingssessies over ondermijning georganiseerd op scholen. De sessies richten zich niet alleen op jongeren, maar ook op leraren en ouders. Het doel is het vergroten van bewustwording, het herkennen van signalen en het informeren over de juiste meldpunten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens planning. Er zijn diverse voorlichtingen op scholen gegeven en er is een succesvolle ouderavond georganiseerd over jonge aanwas en ondermijning. Deze ouderavond wordt in het nieuwe schooljaar opnieuw gehouden.

A26.1405 Voorlichtingen en trainingen geven aan collega's rondom het thema ondermijning

Omschrijving (toelichting)

Medewerkers worden getraind in het herkennen en melden van signalen van ondermijning. Hierdoor blijft het onderwerp continu zichtbaar en wordt vroegtijdige signalering en preventie gestimuleerd. Een van de nieuwe onderwerpen hiervoor is het thema zorgfraude, zie 'activiteit 8'.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit loopt volgens planning. Medewerkers zijn getraind in het herkennen en melden van signalen van ondermijning, waarbij zorgfraude een belangrijk onderdeel van de training vormde. Dit blijft een terugkerend onderwerp.

In gesprekken worden signalen actief meegenomen, bijvoorbeeld met de afdeling WijZ. Ontvangen meldingen worden daarbij opgepakt en verder opgevolgd.

A26.1406 Integrale aanpak ondermijning bij de ontwikkeling van de nieuwe insteekhaven

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt vanaf de ontwerpfasen van de nieuwe insteekhaven actief ingezet op het voorkomen van ondermijning. Door vroegtijdige samenwerking en integrale aanpak verkleinen we de kans op criminele beïnvloeding. Deze proactieve en fysieke maatregelen zorgen ervoor dat veiligheid en integriteit van het gebied vanaf het begin gewaarborgd zijn. Hiermee sluiten we aan bij de actuele ontwikkelingen en versterken we de weerbaarheid van de nieuwe haven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het bestuurlijk en ambtelijk contact met diverse havens en regionale samenwerkingspartners loopt.

Daarnaast werken we aan de verdere doorontwikkeling van de aanpak voor onze eigen haven.

A26.1407 Herziening van het Bibob-beleid**Omschrijving (toelichting)**

In 2026 wordt het Bibob-beleid geëvalueerd en aangepast. Hierbij is aandacht voor ontwikkelingen en verschuivingen van prioriteiten zodat het instrument Bibob effectief wordt ingezet.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De activiteiten verlopen volgens planning. Regionaal lopen we voorop met de inzet van het BIBOB-beleid, dat door het RIEC als goed voorbeeld voor de regio Hart van Brabant wordt gezien.

A26.1408 Voorlichtingen en trainingen geven aan collega's zorg en veiligheid rondom het thema zorgfraude**Omschrijving (toelichting)**

We organiseren trainingen en voorlichtingen voor collega's over hoe ze fraude in de zorg kunnen herkennen en voorkomen. In 2025 zijn we gestart met deze preventieve aanpak, en het is belangrijk dat we hier in 2026 mee doorgaan. Zo blijven medewerkers alert op signalen van fraude en weten ze hoe ze deze kunnen melden. Op die manier houden we het onderwerp onder de aandacht en zorgen we ervoor dat problemen vroeg worden gesignaleerd.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze activiteit loopt volgens planning. Medewerkers zijn getraind in het herkennen en melden van signalen van ondermijning, waarbij zorgfraude een belangrijk onderdeel van de training vormde. Dit wordt regelmatig herhaald om de kennis actueel te houden.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Digitale veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

De gedigitaliseerde samenleving brengt risico's met zich mee. We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners en bedrijven slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

De veiligheid van de informatie kan helaas niet tot de volle honderd procent worden gegarandeerd, gezien de steeds voortschrijdende techniek en de toename van cybercrime. Ook blijft het werken met informatie mensenwerk. We streven echter naar een optimaal pakket aan maatregelen waarbij de mate van risico bepalend is voor onze acties.

De doelstellingen zijn:

D25.150 Digitaal weerbaarder maken van inwoners en ondernemers van de gemeente Waalwijk

D25.151 Gemeentelijke informatie is op het juiste moment beschikbaar, deze informatie is correct en is alleen toegankelijk voor bevoegde personen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.1501 Diverse activiteiten inzake digitale weerbaarheid

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt gewerkt aan de onderstaande activiteiten om de digitale weerbaarheid verder te vergroten.

- We zetten in op het voorkomen dat inwoners en ondernemers slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
- We zetten in op bevorderen van aangiftebereidheid;
- We sluiten aan bij de regionale aanpak 'Lokale Weerbaarheid Cybercrime';
- We dragen bij aan bewustwording bij onze inwoners en ondernemers. Dat doen we op diverse manieren, waaronder communicatie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gedurende het jaar sluit de gemeente Waalwijk actief aan bij landelijke campagnes op het gebied van digitale veiligheid om inwoners en midden- en kleinbedrijf (MKB) weerbaar te maken.

Daarnaast organiseert de gemeente, in samenwerking met de politie meerdere keren per jaar voorlichtingsbijeenkomsten gericht op senioren. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ingegaan op veelvoorkomende vormen van criminaliteit, zoals nepagenten, bankhelpdeskfraude, babbeltrucs en andere vormen van oplichting. Voor jongeren wordt ingezet op educatie en bewustwording via interactieve middelen. Zo is het spel HackShield beschikbaar in bibliotheken en kan dit ook thuis gespeeld worden. Daarnaast hebben meerdere scholen binnen de gemeente Waalwijk het programma 'De kiesraad in de klas' opgenomen in hun lesplan.

Op dit moment voeren studenten van Avans Hogeschool, in opdracht van CyberConnect, een onderzoek uit naar het cyberbewustzijn onder leidinggevenden binnen gemeenten. Tot slot wordt verkend of binnen het district Hart van Brabant gebruik kan worden gemaakt van studentenonderzoeken op diverse cybergerelateerde thema's.

A25.1511 Diverse activiteiten inzake gemeentelijke informatievoorziening

Omschrijving (toelichting)

De belangrijkste activiteiten in 2026 op het gebied van gemeentelijke informatieveiligheid zijn:

1. We nemen maatregelen op basis van nieuwe wetgeving (BIO 2.0) en bereiden ons voor op nieuwe wetgeving (NIS2).
2. We voeren bewustwordingscampagnes uit met meetbare resultaten.
3. We zetten nieuwe technieken in om de digitale weerbaarheid te verhogen.
4. We voeren verschillende audits uit om de gemeentelijke digitale weerbaarheid te toetsen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Diverse verplichte beveiligingsaudits zijn succesvol doorlopen. Een nieuwe dienst in de afhandeling van een cyberincident is in gebruik genomen om sneller en adequater te reageren op een incident. Het algoritme register is uitgebreid met nieuwe algoritmes om transparantie naar inwoners en ondernemers te bieden.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.4 Beleidsveld 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Schone, Stille en Gezonde Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

In 2030 heeft het mobiliteitssysteem in Waalwijk geen negatieve effecten meer op de leefomgeving.

De doelstelling is:

D25.210 Mobiliteit in Waalwijk is in 2030 schoner, stiller en gezonder

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.2101 Verbeteren openbaar vervoersvoorzieningen

We onderzoeken wat er nodig is om het openbaar vervoer op de lijn Tilburg – Waalwijk – Den Bosch door te ontwikkelen. Dit doen we zowel lokaal voor de mobiliteitshubs als regionaal (doorstromingsmaatregelen en kwaliteit van de haltes). Tegelijkertijd werken we samen met de provincie en vervoerder toe naar de implementatie van de ov concessie eind 2026.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er gebeurt veel op het gebied van openbaar vervoer. Regionaal zijn er drie onderzoeken gestart naar de BRT-lijnen Tilburg – Waalwijk – 's Hertogenbosch. Het betreffen onderzoeken naar het gewenste kwaliteitsniveau van de bushaltes, verkeerslichten op de route en doorstromingsknelpunten op andere kruispunten en wegvakken.

Er wordt gewerkt aan de haalbaarheid van de mobiliteitshubs aan de Noorder Allee en Noorder Parallelweg.

Tegelijkertijd speelt ook de implementatie van de ov-concessie voor het gebied Oost-Brabant. Er zijn kleine maatregelen nodig op overstaphaltes Noorder Allee en Vredesplein. Voor het einde van 2026 worden er bushaltes op het bedrijventerrein Haven gerealiseerd voor de komst van de nieuwe buslijn 138. Daarnaast vindt er intensief overleg plaats met

onder andere Arriva en Parkmanagement Waalwijk over een werkgeversaanpak met als doel bewustwording bij werkgevers over hun rol bij het succes van buslijn 138.

A26.2102 Verbeteren fietsvoorzieningen

- We onderzoeken de mogelijkheden om de situatie voor fietsers te verbeteren op de noord-zuid routes in Waalwijk.
- We verbeteren de fietsparkeervoorzieningen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn gestart met het vastleggen van de projectopdracht voor de noord-zuid fietsroutes in de kern Waalwijk. Vooruitlopend hierop is een kredietvoorstel voor de route, die een alternatief vormt voor het voetgangersgebied Stationsstraat / Markt, behandeld in de gemeenteraad.

Op diverse locaties plaatsen we extra fietsparkeervoorzieningen. In voorbereiding zijn locaties aan de Grotestraat en Stationsstraat. Daarnaast plaatsen we fietsnietjes bij de bushaltes die we op het bedrijventerrein Haven realiseren voor de nieuwe buslijn 138. Op kosten van de provincie worden extra fietsparkeerplaatsen gerealiseerd bij de bestaande bushalte Noorder Allee.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

VJB26|2.01 Baten E-laadpalen

Omschrijving (toelichting)

VJB26 2.01 Baten E-laadpalen										
(sub) Beleidsveld	2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat									
Productnummer en naam	203	Onderhoud wegen, straten en pleinen						STRUCTUREEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder						A. de Jong		
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
		2026		2027		2028		2029		2030
Lasten	V	55	V	55	V	55	V	55	V	55
Baten										
Saldo	V	55	V	55	V	55	V	55	V	55

Toelichting :

Het aantal E-laadzuilen in eigendom van de gemeente is de afgelopen jaren voortdurend toegenomen. Als gevolg hiervan zijn de inkomsten dienovereenkomstig gestegen ten opzichte van het in de begroting opgenomen bedrag. Wij stellen voor de opbrengsten structureel op te hogen naar de huidige inzichten.

Maatregel:

In de begroting 2026 structureel de verwachte inkomsten te verhogen met € 55.000 tot een totaalbedrag van € 75.000.

Tijd (indicator)

Inclusieve Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Voor iedereen is er een mobiliteitsoplossing, al dan niet individueel dan wel gedeeld (openbaar vervoer).

De doelstelling is:

D25.220 Verbetering inclusieve mobiliteit

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.2201 Realiseren toegankelijke bushaltes

We maken bushaltes toegankelijk, hieronder valt ook visuele toegankelijkheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De nieuwe bushaltes die voor buslijn 138 gerealiseerd worden, worden op een toegankelijke wijze ingericht. Daarnaast wordt in dit project tegelijkertijd ingezet op het visueel toegankelijk maken van bestaande bushaltes die niet aan de eisen voor visuele toegankelijkheid voldoen.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Robuust en Betrouwbaar Mobiliteitssysteem

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Het mobiliteitssysteem van de toekomst is multimodaal, ketengericht en betrouwbaar.

De doelstelling is:

D25.230 Doorontwikkeling naar een robuuster en betrouwbaarder mobiliteitssysteem

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.2301 Uitvoeren risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak

Conform vastgesteld BVVP 2024-2027 (Brabants VerkeersVeiligheidsPlan) werken we samen met de regionale partners aan een risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak, door lokaal het uitvoeringsprogramma uit te voeren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Als eerste stap is ingezet op een combinatie van de onderhoudsopgave en de opgaven voor een risicogestuurde verkeersveiligheid. De Kerkstraat – Van der Duinstraat in Sprang-Capelle wordt ingericht als gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 30 km/u. Daarnaast vindt er onderzoek plaats naar de mogelijkheden van een vrijliggend fietspad langs de Kleiweg.

Ook de gedragskant wordt aangepakt met fietslessen voor kwetsbare verkeersdeelnemers en het stimuleren van verkeerseducatie op scholen voor onervaren verkeersdeelnemers.

A26.2302 Opstellen visie op verkeersstructuur

Er wordt een visie op de verkeersstructuur van de toekomst (verkeersstructuurplan) ter besluitvorming voorgelegd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er worden door een adviesbureau scenario's doorgerekend met een verkeersmodel als onderbouwing voor te maken afwegingen in het verkeersstructuurplan.

A26.2303 Realiseren GOL

We zijn partner in de realisatie van het provinciale project 'Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat'. De projectorganisatie valt onder de verantwoordelijkheid van de Provincie Noord Brabant. De gemeente Waalwijk heeft een toetsende en vergunningverlenende rol. De GOL verbetert de economische vitaliteit van het gebied én de leefkwaliteit van de bewoners en gebruikers.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoerende werkzaamheden zijn inmiddels gestart.

3.5 Beleidsveld 3 | Economie

Ruimte om te ondernemen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Het stimuleren van ondernemerschap is essentieel voor economische groei, maatschappelijke vooruitgang en innovatie. Binnen het kader van Brede Welvaart zetten we in op een ondernemingsklimaat dat niet alleen economische waarde creëert, maar ook bijdraagt aan o.a. sociale samenhang, onderwijs en arbeid & vrijetijd. Ons beleid richt zich op het wegnemen van bureaucratische belemmeringen, het verbeteren van toegang tot financiering en het ondersteunen van start-ups via mentorprogramma's. Door het versterken van de infrastructuur en het faciliteren van netwerken, bevorderen we innovatie en trekken we investeringen aan die bijdragen aan een toekomstbestendige economie. Ondernemerschap wordt zo een motor voor Brede Welvaart: het draagt bij aan werkgelegenheid, zelfredzaamheid, leefbare gemeenschappen en een veerkrachtige samenleving.

De doelstelling is:

D25.310 Beter faciliteren van ondernemerschap

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.3101 Uitvoeren van accountmanagement voor ondernemers

Het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven blijft een prioriteit, waarbij overleg met ondernemersverenigingen en intermediaire organisaties plaatsvindt. Middels accountmanagement informeren en faciliteren we ondernemend Waalwijk informeren en faciliteren over economisch maatschappelijke thema's. Accountmanagement gaat daarbij om vertegenwoordiging van de gemeente, gezicht van de gemeente, vraagbaak, het vormen van netwerken en verbinden van mensen en initiatieven. Accountmanagement richt zich voornamelijk op ondernemers in Waalwijk, maar fungeert ook binnen de gemeentelijke organisatie als vraagbaak voor ondernemerschap. Daarnaast werken onze accountmanagers als verbindende schakel binnen de organisatie om ondernemersvragen te ondersteunen en te beantwoorden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gedurende het jaar zijn wekelijks bestuurlijk en ambtelijk bedrijfsbezoeken afgelegd. In het kader van lopende projecten en actuele thema's organiseren en bezoeken we bijeenkomsten met en voor bedrijven (bijvoorbeeld Brede Welvaart, Convenant internationale medewerkers, veilig ondernemen, Dag van de Logistiek, bijeenkomsten ondernemersverenigingen). Onze accountmanagers economie zijn de verbindende schakel tussen bedrijfsleven en de gemeentelijke organisatie.

A26.3102 Het toekomstbestendiger inrichten van ruimte voor bedrijvigheid

De gemeente heeft plannen om gronden op Haven 8 Oost (afronding) uit te geven en te verkopen/verpachten. Deze gronden zijn bestemd voor grootschalige logistiek, maar we onderzoeken de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik. In 2026 starten we met de selectie van geïnteresseerde partijen. Ook werken we aan de verdere ontwikkeling en uitgifte van bedrijventerrein Maasoever-Scharlo. Daarnaast geven we mede invulling aan de uitvoering van de afspraken uit het regionale afsprakenkader bedrijventerreinen. Een van die afspraken is werken aan de herstructurering van/intensivering op bestaande bedrijventerreinen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Als aanvulling op het regionale afsprakenkader bedrijventerreinen is de kwantitatieve vertaalslag van de economische toekomstbeelden opgesteld. Er wordt gewerkt aan een projectfiche om te komen tot een nieuwe visie bedrijventerreinen van de gemeente Waalwijk. Hierin wordt ook de toekomstige invulling van Haven 8 oost afronding gezien.

A26.3103 We brengen het economisch beleid op orde

Als onderdeel van de omgevingsvisie verkennen we de mogelijkheid om een economisch programma op te stellen. Met daarin opgenomen onze visie en ambities voor de economische ontwikkeling van Waalwijk als onderdeel van Brede Welvaart in de gemeente. Ter versterking van de Waalwijkse economie wordt gewerkt aan actualiseren en/of vaststellen van de volgende beleidsstukken: detailhandelsvisie en het beleidskader vrije tijd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beleidskader Vrijetijd is in maart 2026 vastgesteld door uw Raad. We werken in 2026 samen met partners aan het opstellen van een integraal uitvoeringsprogramma voor 2027. Voor 2026 werken we aan de uitvoering conform de begroting 2026 zoals vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een projectfiche om te komen tot een nieuwe visie bedrijventerreinen van de gemeente Waalwijk. Als aanvulling op het regionale afsprakenkader bedrijventerreinen is de kwantitatieve vertaalslag van de economische toekomstbeelden opgesteld. Voorlopig is er nog geen zicht op welke termijn we de detailhandelsvisie gaan opstellen.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

VJB26|3.01 Insteekhaven (afkoop contract aannemer)

Omschrijving (toelichting)

VJB26 3.01			
Insteekhaven			
(afkoop contract aannemer)		Economie	
(sub) Beleidsveld			
Productnummer	303	Economische ontwikkeling	INCIDENTEEL

en naam					
Budgethouder	Afdelingshoofd OBL	Portefeuillehouder	F. Spierings		
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>					
		2026	2027	2028	2029
		2030			
Lasten	N	200			
Baten					
Saldo	N	200			
Toelichting :					

In 2021 heeft de gemeente Waalwijk met de combinatie Mourik-FL een aannemingsovereenkomst gesloten voor de realisatie van de insteekhaven. In deze overeenkomst is een opschortende voorwaarde opgenomen: uiterlijk voor 1 februari 2026 moet een onherroepelijke natuurvergunning zijn verleend. Door de vernietiging van de natuurvergunning kan deze opschortende voorwaarde niet tijdig worden vervuld. Dit betekent dat de aannemingsovereenkomst niet in werking treedt en partijen over en weer geen verdere verplichtingen hebben. Op grond van de overeenkomst is de gemeente een eenmalige schadevergoeding verschuldigd van € 200.000.

Maatregel:

Voor 2026 rekening houden met een incidenteel nadeel van € 200.000.

Tijd (indicator)

Aantrekkelijker woon- en leefklimaat creëren

Wat willen we bereiken in 2026?

Waalwijk heeft een levendig en aantrekkelijk leef-, woon- en verblijfsklimaat dat bijdraagt aan meerdere dimensies van Brede Welvaart. We zetten in op aantrekkelijke commerciële voorzieningen, zoals winkels en horeca, en een gevarieerd aanbod aan vrije tijdsvoorzieningen. Beleidsvelden als cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme versterken niet alleen de lokale economie en werkgelegenheid, maar dragen ook bij aan het welbevinden van inwoners, sociale samenhang en een vitale leefomgeving. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel inwoners als bezoekers van buiten de gemeente. Door een gastvrije en levendige omgeving te creëren, stimuleren we ontmoetingen, versterken we de identiteit van Waalwijk en dragen we bij aan Brede Welvaart thema's als welbevinden, cultuur, wonen, mobiliteit, sociale samenhang en materiële welvaart.

De doelstelling is:

D25.320 Economische voorzieningenstructuur op peil houden

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.3201 Versterken van de binnenstad

Omschrijving (toelichting)

In april 2024 heeft de gemeenteraad de actualisatie van de Centrumvisie vastgesteld. Hiermee is richting gegeven aan de doorontwikkeling van de Binnenstad naar een zo levendig en aantrekkelijk mogelijk centrumgebied.

Voor 2026 zetten we de samenwerking met de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voort. Gezamenlijk werken de gemeente en de BIZ aan de uitvoering van de acties omschreven in het uitvoeringsprogramma (voortvloeiend uit de Centrumvisie) om een toekomst bestendige binnenstad te realiseren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We werken ook in 2026 gezamenlijk aan een aantrekkelijk en divers ontmoetings- en verblijfsgebied in de binnenstad. De vergroening van de Stationsstraat-zuid is gerealiseerd Q1 2026. De verordening BIZ, de samenwerking met ondernemers in het centrum, loopt af eind 2026. Er vindt een evaluatie plaats over de toekomst van de BIZ onder haar achterban (ondernemers). Het kunst-speelelement bij de noordelijke stadsentree wordt naar verwachting Q3 2026 gerealiseerd door de kunstenaar, verwachte plaatsing van het werk is 1^e helft 2027.

A26.3202 Sturen op een evenwichtige spreiding van voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

We blijven inzetten op behoud en spreiding van de bestaande lokale detailhandelsstructuur. Streven is om in 2026 nieuw detailhandelsbeleid op te stellen.

In het beleidskader vrije tijd werken we beleidslijnen uit voor onder andere de beleidsvelden cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme. Met als doel de lokale economie te stimuleren en het (economische) voorzieningenniveau in de buurt van de woonomgeving te behouden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beleidskader Vrijetijd is in maart 2026 vastgesteld door uw Raad. We werken in 2026 samen met partners aan het opstellen van een integraal uitvoeringsprogramma voor 2027. Voor 2026 werken we aan een de uitvoering conform de begroting 2026 zoals vastgesteld. Voorlopig is er nog geen zicht op welke termijn we de detailhandelsvisie gaan opstellen.

Adaptieve en duurzame arbeidsmarkt

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

We zetten ons in voor een duurzame arbeidsmarkt die zich aanpast aan veranderende omstandigheden. Dit omvat bijvoorbeeld het bevorderen van levenslang leren en het stimuleren van werkgevers om zich aan te passen aan technologische ontwikkelingen.

De doelstellingen zijn:
D25.330 Kennis en talent behouden voor Waalwijk
D25.331 Werken aan talent, werk en een veerkrachtige economie

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.3301 Betrekken ondernemers en onderwijs

Samenwerking tussen onderwijs en ondernemers is essentieel om jongeren goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Maar beide partijen spreken vaak een verschillende taal. De gemeente heeft een verbindende, faciliterende rol om de aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren. We richten ons op het omzetten van ideeën in concrete plannen aangepast aan bepaalde omstandigheden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan krapte op de arbeidsmarkt in specifieke sectoren en op het behouden van jeugd voor de eigen gemeente. We continueren en intensiveren hiervoor de al lopende projecten en starten nieuwe initiatieven op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In maart 2026 is de jubileumeditie van de Dag van de techniek georganiseerd. 36 Ondernemers en onderwijsinstellingen hebben zich gepresenteerd aan 1.100 bezoekers, waarvan 750 scholieren.

Op 1 april vindt het de beroepenmarkt, 'de wereld van werk' plaats. Ruim 700 leerlingen (mavo, havo, vwo) en hun ouders worden uitgenodigd en maken tijdens de avond een korte beroepentour langs verschillende bedrijven op het Dr. Mollercollege.

A26.3302 Mede ontwikkelen van lokale leerlijnen

In samenwerking met onderwijs en bedrijven faciliteren we het opzetten van opleidingen. In 2026 continueren en intensiveren we de lopende projecten. We onderzoeken doorlopend samen met onderwijs en ondernemers de lokale behoefte aan en mogelijkheden voor nieuwe opleidingen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De logistieke leerlijn is in 2025 ontwikkeld en is begin 2026 van start gegaan. Er is een sterk consortium opgebouwd tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en brancheorganisaties. Er is een werkmakelaar ingeschakeld om concretere afstemming voor de uitvoering tussen onderwijs en ondernemers te organiseren.

A26.3311 Aan de slag met internationale medewerkers

We streven in 2026 naar uitrol van het convenant internationale medewerkers. Met het convenant maken we met werkgevers, inleners en huisvesters afspraken op verschillende thema's zoals integratie, gezondheid, onboarding en registratie. Gekoppeld aan het convenant vragen we een financiële bijdrage van werkgevers, inleners en huisvesters om internationale medewerkers in Waalwijk te ondersteunen. Zo zorgen we ervoor dat ondernemers de ruimte houden om te ondernemen en dat tegelijkertijd de internationale medewerkers de ondersteuning krijgen om fijn te wonen, te leven en te werken in de gemeente Waalwijk. Economie werkt hierin nauw samen met het sociaal domein.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Momenteel wordt samen met de partners (werkgevers, huisvesters en inleners) gewerkt aan de uitvoering van het convenant. De eerste bijeenkomst met partners heeft in maart plaatsgevonden. Verder zijn bijvoorbeeld in samenwerking met Yonder taallessen vormgegeven. Stappen om de registratie van internationale medewerkers in de BRP te vergemakkelijken zijn gezet, onder ander door gebruik te maken van het 'Platform arbeidsmigranten' (digitaal systeem).

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.6 Beleidsveld 4 | Onderwijs

Onderwijsbeleid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Het onderwijsbeleid bestaat uit een aantal onderdelen, waarbij gemeente en onderwijs veelal samenwerken. Deels is dit ingegeven vanuit wettelijke taken (zoals Onderwijsachterstandenbeleid) en deels vanuit lokaal preventief jeugdbeleid.

- Lokaal onderwijsbeleid: binnen de Lokaal Educatieve Agenda zijn met de onderwijsbestuurders doelen gesteld, gerelateerd aan wettelijke taken. Een onderdeel hiervan is het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) dat is gericht op het voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden.
- Voorschoolse educatie en -opvang: de voorschoolse educatie is gericht op kinderen die een grotere kans hebben op een achterstand.

De doelstelling is:

D26.410 Gelijke ontwikkelkansen voor alle kinderen, waardoor zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.4101 Uitvoering geven aan de activiteiten van de Lokaal Educatieve Agenda 2025 t/m 2028

Omschrijving (toelichting)

Binnen de Lokaal Educatieve Agenda 'Gelijke kansen voor ieder kind' 2025 t/m 2028 werken onderwijs, gemeente en partners aan vier ambities:

- Waalwijk Taalrijk (tegengaan van onderwijsachterstanden)
- Preventie en Welzijn
- Talenten
- Burgerschap

Deze vier ambities zijn vertaald in uitvoeringsprogramma's, waarin activiteiten en resultaten zijn opgenomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteiten die in de uitvoeringsprogramma's zijn opgenomen verlopen volgens planning. Interne en externe partners leveren hiervoor de benodigde inzet (vanuit subsidies). In mei 2026 is het volgende bestuurlijk overleg LEA waarbij de stand van zaken wordt teruggekoppeld.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Leerlingzaken

Wat willen we bereiken in 2026?

Naast het onderwijsbeleid worden flankerend door de gemeente ook nog specifieke leerlingzaken uitgevoerd op het gebied van leerlingenvervoer en leerplicht.

De doelstellingen zijn:

D25.420 Meer bevorderen van zelfredzaamheid van de leerling in het reizen naar school

D26.421 Achterstanden en uitval worden zoveel mogelijk voorkomen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.4201 Stimuleren van ouders en leerlingen in het gebruiken van eigen vervoer

Omschrijving (toelichting)

De verordening leerlingenvervoer kent taxivervoer naar school toe in een aantal specifieke situaties waarin beperkingen, schooltype, afstand, leeftijd en gezinssituatie kunnen meespelen. Taxivervoer is een voorziening die niet bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind en die in zekere mate zelfs nadelig is (wegens lange reistijd, files, wachten bij andermans voordeur, kwetsbare stiptheid, drukte in het busje, lang stilzitten, afhankelijkheid van anderen, chauffeurstekort). Leerlingen die getraind worden in zelf fietsen of zelf reizen met bus of trein maken vaak ook op andere vlakken een sprong in zelfvertrouwen en zelfredzaamheid.

In de werkprocessen en met name het hierbij stimuleren van ouders en leerlingen in het gebruik maken van eigen vervoer en leren gebruik maken van openbaar vervoer door leerlingen is er nog winst te behalen. Met de capaciteit die is aangevraagd voor beleid leerlingenvervoer zal een nieuwe verordening leerlingenvervoer worden opgesteld waarbij de nadruk zal liggen op zelfredzaamheid en maatwerk. Gemeenten moeten meer inzetten op onafhankelijk reizen waar mogelijk, met ondersteuning zoals fietsvergoedingen of OV-abonnementen en als laatste optie taxibusjes. Ook moet er beleid worden opgesteld ten aanzien van vervoer van en naar de Taalschool in Vrijhoeve voor vluchtelingen en statushouders.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Is in uitvoering, maar bevindt zich nog in de voorbereidende fase. Er wordt gewerkt aan het actualiseren van het leerlingenvervoer, waarbij meer nadruk komt te liggen op zelfredzaamheid. Op dit moment wordt het huidige vervoer en de bijbehorende processen in kaart gebracht en worden aandachtspunten opgehaald uit de praktijk. Deze inzichten worden gebruikt als basis voor het opstellen van de nieuwe verordening leerlingenvervoer. De planning en doorlooptijd hiervan zijn nog onzeker, waardoor bijsturing nodig kan zijn.

A26.4211 Leerlingen stimuleren (weer) naar school te gaan door vroegtijdig te signaleren en in te zetten op preventie en maatwerk.

Omschrijving (toelichting)

Onze aanpak tegen schoolverzuim draait om nauwe samenwerking met interne partners (zoals Team Wijz, jeugdtafel en regisseur jeugd en ondermijning) en externe partijen (zoals scholen, Samenwerkingsverband, Tavenu Waalwijk, Contour de Twern, GGD, politie, Raad voor de Kinderbescherming, OM en HALT). Door deze krachtenbundeling kunnen we vroegtijdig signalen oppikken en gericht preventief handelen.

We voeren preventieve verzuimgesprekken, geven voorlichting aan leerlingen en ouders, en nemen deel aan zorgoverleggen in het voortgezet onderwijs. Aan het begin van elk schooljaar stemmen we met scholen de verwachtingen en doelen af. In 2025-2026 starten we met de pilot 'Werkplaats' bij Tavenu, in samenwerking met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, gericht op maatwerktrajecten voor thuiszitters.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerking is er om schoolverzuim tegen te gaan en schoolaanwezigheid te stimuleren. De preventieve verzuimgesprekken worden op scholen ingezet; in de komende periode maken we met de scholen afspraken om deze gesprekken nog beter en eenduidiger te benutten. Daarnaast is het van belang om de komende periode de samenwerking te versterken door duidelijkheid te krijgen over ieders rol en verwachting in het proces rondom schoolaanwezigheid.

Onderwijshuisvesting

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van het basis- en voortgezet onderwijs. Dit omvat:

- Nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen
- Het opstellen van het programma onderwijshuisvesting
- Het tegengaan van vandalisme

Er is een wetswijziging in voorbereiding: de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting. Deze wet beoogt een duidelijkere taakverdeling tussen gemeenten en schoolbesturen, en stimuleert een duurzame, toekomstgerichte aanpak van schoolgebouwen. Renovatie wordt hierin een volwaardig alternatief voor nieuwbouw, en het investeringsverbod voor schoolbesturen in het primair onderwijs wordt versoepeld.

De wet verplicht gemeenten tot het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP), dat het huidige Waalwijkse Meerjaren InvesteringsProgramma (MIP) vervangt. Hoewel de beoogde invoeringsdatum 1 augustus 2025 was, is deze voorlopig van de agenda gehaald door het demissionaire kabinet.

De doelstelling is:
D26.420 Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A26.4201 Het ontwikkelen van een IHP in overleg met schoolbesturen

Omschrijving (toelichting)

Voor het primair onderwijs in Waalwijk wordt elke vier jaar een MIP opgesteld. Dit plan bevat zowel strategische uitgangspunten als praktische oplossingen voor knelpunten in de schoolhuisvesting. Het MIP wordt samen met de schoolbesturen opgesteld, vanwege de gedeelde verantwoordelijkheden.

Vooruitlopend op de nieuwe wet werken we toe naar een IHP. Een IHP bevat naast de plannen voor de komende 4 jaar, ook de voornemens voor de twaalf daaropvolgende jaren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteiten die in de uitvoeringsprogramma's zijn opgenomen verlopen volgens planning. Interne en externe partners leveren hiervoor de benodigde inzet (vanuit subsidies). In mei 2026 is het volgende bestuurlijk overleg LEA waarbij de stand van zaken wordt teruggekoppeld.

A26.4202 Uitbreiding CBS de Brug, Waspik

Omschrijving (toelichting)

De uitbreiding van CBS De Brug is in voorbereiding. Het schoolbestuur treedt op als bouwheer.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De vergunning voor de uitbreiding is nog niet afgegeven omdat de school binnen de hindercircel van een geitenhouderij valt. De bouwheer heeft aanvullende vragen ontvangen. Het vergunningsproces wordt momenteel doorlopen. Er is een aannemer geselecteerd die binnen het beschikbare budget realiseert.

A26.4203 Nieuwbouw Kindcentrum Landgoed Driessen

Omschrijving (toelichting)

De bouw van het nieuwe kindcentrum is gestart. Het gebouw wordt uitgebreid met een gymzaal, extra onderwijsruimte en een ontmoetingsruimte voor de buurt.

De oplevering is gepland voor de start van schooljaar 2027-2028.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De ontwikkeling van het KC is in volle gang. Op dit moment wordt de stikstofuitstoot na ingebruikname van het gebouw berekend, wat noodzakelijk is om tot vergunningsverlening over te gaan.

A26.4204 Vervangende nieuwbouw OBS De Hoef

Omschrijving (toelichting)

Met schoolbestuur Floriander is overeengekomen dat er voor OBS De Hoef in 2026 gestart wordt met de voorbereidingen voor de nieuwbouw.

Oplevering wordt verwacht in 2028.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De Hoef gaat niet in 2027 gerealiseerd worden. Het schoolbestuur overweegt om het bouwheerschap zelf uit te voeren. In mei komt het schoolbestuur met een besluit over het bouwheerschap. Op basis van dit besluit wordt de verdere planning bepaald.

A26.4205 Vervangende nieuwbouw RKBS De Veste, Waspik

Omschrijving (toelichting)

De nieuwbouw van basisschool De Veste zit in de voorbereidende fase.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Loopt volgens planning. Het schoolbestuur overweegt om het bouwheerschap zelf uit te voeren.

A26.4206 Tijdelijke huisvesting Villa Vlinderhof

Omschrijving (toelichting)

Villa Vlinderhof maakt sinds 2023-2024 gebruik van tijdelijke units. Vanwege de leerlingengroei is verlenging van de huur aangevraagd voor het huisvestingsprogramma 2026.

De procedure hiervoor loopt nog.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Villa Vlinderhof maakt nog steeds gebruik van de tijdelijke huisvesting.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.7 Beleidsveld 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Sociaal

Wat willen we bereiken in 2026?

Vrije tijd draagt bij aan twee ambities uit de koers Samen Redzaam:

- We versterken de sociale veerkracht van onze inwoners en gemeenschappen/samenleving.
- Er zijn meer gezonde en gelukkige Waalwijkers.

De nadere uitwerking van de koers, staat beschreven in beleidsveld 6 'Sociaal domein', Met een uitgebreid en divers vrijetijdsaanbod, dat voldoende bekendheid kent, versterken we de sociale basis.

De doelstellingen voor 2026 zijn:

D26.510 Er is een vrijetijdsaanbod dat de sociale basis van onze inwoners versterkt

D26.520 Een grotere deelname aan vrijetijdsactiviteiten door alle inwoners

D26.530 Een inclusiever vrijetijdsaanbod voor doelgroepen die nu nog niet, of onvoldoende, worden bereikt waarbij we ons ook richten op jongeren

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.5101 Vertalen van het beleidskader Levendig Waalwijk in de benodigde uitvoeringsprogramma's.

Omschrijving (toelichting)

Om onze ambities te realiseren, is het essentieel om het beleidskader te vertalen naar een of meerdere uitvoeringsprogramma's. Dit betekent:

- Doelen concretiseren: we zetten algemene beleidsdoelen om in meetbare acties en resultaten.
- Samenhang creëren: we stemmen verschillende initiatieven op het gebied van cultuur, sport, recreatie en erfgoed op elkaar af.
- Inclusie: we ontwikkelen specifieke activiteiten voor bijvoorbeeld jongeren, ouderen en/of mensen met een beperking.
- Partners betrekken: Samenwerking met inwoners, verenigingen, scholen en andere lokale partners wordt structureel ingebed.
- Monitoring en bijsturing: Heldere indicatoren en evaluatiemomenten zorgen ervoor dat we kunnen bijsturen waar nodig.
- Financieel: we kijken kritisch naar het activiteiten aanbod en hoe we zoveel mogelijk binnen de huidige middelen aan het beleidskader opvolging kunnen geven.

Zo zorgen we ervoor dat Levendig Waalwijk niet alleen een beleidskader op papier blijft, maar zichtbaar en voelbaar wordt in de leefwereld van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. De uitvoeringsprogramma's dragen bij aan alle doelstellingen uit het beleidskader Levendig Waalwijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Na vaststelling van het beleidskader levendig Waalwijk op 5 maart 2026 is begonnen met het schrijven van het uitvoeringsprogramma. Naar verwachting is het uitvoeringsprogramma voor 2026 eind april gereed.

A26.5102 We zetten professionals in om optimale aansluiting te vinden tussen het vrijetijdsaanbod en de behoeften van verschillende doelgroepen.

Omschrijving (toelichting)

Buurtsportcoaches, cultuurcoaches en combinatiefunctionarissen worden vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) ingezet, met als doel om inwoners te stimuleren om acties deel te nemen aan sport, bewegen en cultuur. We bekijken in 2026 hoe we de BRC-regeling optimaal in kunnen blijven zetten. Onze verenigingsondersteuner ondersteunt sport- en culturele verenigingen bij vraagstukken.

In 2026 en 2027 zetten we vanuit de BRC extra in op muziek- en culturele activiteiten voor jongeren. We zorgen ervoor dat de behoeften van inwoners op cultureel gebied wordt omgezet in aanbod, door samen te werken met de culturele partners.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het schooljaar 2026/2027 is het pilotjaar om samen met het onderwijs de functies Combinatiefunctionaris Onderwijs en de Buurtsportcoach tijdens de schooltijd en in de naschoolse tijd voor de school en de wijk in te richten. Dit is in de lijn van de Rijke Schooldag aanpak en het realiseren van een doorlopende (leer)lijn. De BRC-regeling wordt hierbij met de invulling langs de 6 profielen binnen deze regeling optimaal ingevuld.

A26.5103 We realiseren jaarlijks minimaal één cultureel/kunstzinnig project waarbij inwoners betrokken worden

Omschrijving (toelichting)

In samenwerking met de culturele partners organiseren we jaarlijks een activiteit waarmee we inwoners, die zelf niet snel gebruik maken van het Waalwijks Vrijetijdsaanbod, mee laten doen om de stap naar een culturele activiteit laagdrempeliger te maken.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Momenteel wordt onderzocht hoe deze activiteit kan worden georganiseerd. Volgens planning wordt dit in september/oktober (start nieuw cultureel seizoen) georganiseerd.

A26.5104 Toepassen Impact gericht subsidiëren

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken in 2026 in welke mate vrije tijd bijdraagt aan de maatschappelijke en vrijetijdsdoelstellingen voor onze inwoners en hoe dit middels afspraken binnen de subsidieregelingen vormgegeven kan worden. Hierbij wordt de methodiek Impact Gericht Subsidiëren zoveel als mogelijk toegepast. Dit wordt uiteindelijk in de subsidieregeling van 2027 nader uitgewerkt.

Voor de verantwoording van deze activiteit wordt verwezen naar Beleidsveld 6 – onderdeel 2 – doelstelling 3 – activiteit 1

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Vanaf april 2026 starten we met het onderzoeken hoe de doelstellingen uit het beleidskader Levendig Waalwijk kunnen worden vertaald naar impactgerichte doelstellingen voor de subsidieregeling 2027 e.v.

A26.5201 Vergroten van het bereik en de zichtbaarheid van het lokale vrijetijdsaanbod

Omschrijving (toelichting)

We zetten in op het versterken van de zichtbaarheid van het culturele, sportieve en recreatieve aanbod in Waalwijk. Door structureel te investeren in de promotie van de gemeentelijke activiteitenkalender, vergroten we het bereik onder verschillende doelgroepen. Dit doen we onder andere door samenwerking met culturele en sportieve partners, het beschikbaar stellen van een digitale versie en regelmatige publicatie in lokale media. Zo zorgen we ervoor dat inwoners beter geïnformeerd zijn over het diverse aanbod – van theatervoorstellingen en sportlessen tot bibliotheekactiviteiten en evenementen – en stimuleren we deelname en betrokkenheid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Op dit moment wordt in kaart gebracht in welke mate en op welke plek activiteiten bekend worden gemaakt. Het platform GO Waalwijk heeft reeds een activiteitenkalender. Hier gaan

we extra aandacht aan geven om te zorgen dat het bereik groter wordt. Er wordt momenteel onder andere een pilot gedraaid met de activiteitenkalender fysiek bij het weekblad Waalwijk toe te voegen.

A26.5301 In samenwerking met de jongerenambassadeurs onderzoeken we in welke mate de -door hen aan de raad gepresenteerde- plannen passend zijn binnen het beleidskader levendig Waalwijk

Omschrijving (toelichting)

De jongerenambassadeurs hebben in 2025 een onderzoek gedaan naar de behoeften van jongeren binnen gemeente Waalwijk in het kader van vrijetijdsbesteding. Daarbij hebben zij een aantal adviezen uitgebracht. Deze adviezen worden in 2026 onderzocht en besproken waarbij het uitgangspunt is zoveel mogelijk activiteiten uit te voeren, mits deze passen binnen de doelstellingen van het beleidskader.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We gaan in gesprek met de jongerenambassadeurs om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn.

A26.5302 Uitbreiding van muziek- en culturele activiteiten voor jongeren.

Omschrijving (toelichting)

We breiden het aanbod van muziek- en culturele activiteiten voor jongeren uit waarbij we zorgen dat er een brug wordt geslagen tussen jongeren en het huidige culturele aanbod. De behoeften van jongeren op cultureel gebied wordt omgezet in aanbod, door samen te werken met de culturele partners.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met de Tavenu is er een plan ontwikkeld t.b.v. theater- en muzikale activiteiten voor jongeren. verwachting is dat dit plan in april volledig gereed is en gestart kan worden met de activiteiten.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|5.02 Loonkosten buitendienst en sport

Omschrijving (toelichting)

VJB26 5.02 Loonkosten uitzendkrachten			
(sub) Beleidsveld	5 Cultuur, Sport en Recreatie		
Productnummer en naam	501, 502, 702	Zwembaden, Sporthallen en sportzaken, vuilophaal en -afvoer	STRUCTUREEL

Budgethouder	Afdelingshoofd Sport en Buitendienst		Portefeuillehouder		T. Klerx					
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
	2026		2027		2028		2029		2030	
Lasten	N	85	N	85	N	85	N	85	N	85
Baten										
Saldo	N	85	N	85	N	85	N	85	N	85
Toelichting :										

Per 1 januari 2026 is een nieuwe ABU-cao in werking getreden die zorgt voor grotere gelijkwaardigheid tussen uitzendkrachten en vaste medewerkers. Dat betekent dat uitzendkrachten ook recht hebben op arbeidsvoorwaarden die tot en met 2025 nog buiten de inlenersbeloning vielen (zoals vakantie- en verlofregelingen, pensioen, scholing, duurzame inzetbaarheid en regels over arbeidsongeschiktheid). Wij zetten m.n. uitzendkrachten in de Buitendienst en sport.

Maatregel:

Structureel verwerken van de hoger loonkosten in de budgetten Buitendienst en Sport.

Tijd (indicator)

Vrijetijdseconomie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

We zijn aantrekkelijker voor ondernemers, inwoners en bezoekers: Vrije tijd maakt Waalwijk aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers. Ook levert het een bijdrage aan de lokale economie. Met name de beleidsvelden cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale economie, werkgelegenheid en promotie voor de gemeente. Zie ook beleidsveld 3.

Door het aanbod van culturele voorzieningen zoals Theater de Leest en het Schoenenkwartier, (cultuurhistorisch) erfgoed, beleving in de natuur en de diversiteit aan onder andere fiets- en wandelroutes zorgen we ervoor dat er een gevarieerd aanbod is voor zowel de inwoner, de bezoeker als de ondernemer om zich hier te vestigen.

De doestelling is :

D26.520 Aantrekken van meer toerisme en verbeteren van recreatieve voorzieningen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.5201 Recreatief-toeristische activiteiten onder de aandacht brengen en blijven ontwikkelen in samenwerking met RBT De Langstraat

Omschrijving (toelichting)

Het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) De Langstraat fungeert als de Destination Marketing Organisatie (DMO) voor de regio De Langstraat, waaronder ook Waalwijk valt. Het RBT zet zich in om recreatieve en toeristische voorzieningen in de regio onder de aandacht te brengen bij bezoekers uit Brabant, maar ook uit de rest van Nederland, België en Duitsland. Dankzij de samenwerking met Brabant Partners beschikt het RBT over een groot bereik, waarmee het Waalwijk effectief kan promoten als aantrekkelijke bestemming. Deze promotie draagt bij aan een toename van het aantal bezoekers, hogere bestedingen, meer overnachtingen en extra werkgelegenheid in de regio. Om het maximale effect te bereiken, is het essentieel dat alle nieuwe activiteiten en voorzieningen – zoals routes of evenementen – in nauwe samenwerking met het RBT worden ontwikkeld. Zo zorgen we ervoor dat deze initiatieven op de juiste manier worden gepositioneerd en gepromoot, met optimaal resultaat voor de gemeente en haar inwoners

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

RBT De Langstraat werkt volgens afspraken aan de promotie van De Langstraat en dus ook Waalwijk. Door de samenwerking met Brabant Partners wordt er ook regionaal en soms landelijk aandacht besteed aan Waalwijk en omgeving. Na het toetreden van de gemeente Geertruidenberg werken we verder aan verbinding, waarbij thema's als de Zuiderwaterlinie en de spoorlijn centraal staan.

RBT heeft een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie waarbij de Halve Zolenroute nieuw leven ingeblazen wordt. Deze subsidie hebben zij toegekend gekregen en wordt uitgewerkt/uitgevoerd.

A26.5202 We continueren de opstartsubsidie van het Schoenenkwartier om de bedrijfsvoering te stabiliseren.

Omschrijving (toelichting)

Om het Schoenenkwartier te versterken als toeristische trekpleister, investeren we in een stabiele en toekomstbestendige bedrijfsvoering. Dit stelt ons in staat om de zichtbaarheid van het museum te vergroten via een gerichte PR-strategie. In samenwerking met het Regionaal Bureau voor Toerisme De Langstraat en BrabantPartners richten we ons op het aantrekken van bezoekers uit de regio, Nederland en daarbuiten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het Schoenenkwartier werkt hard aan haar PR. Ook zoekt zij de samenwerking op met diverse partners waarmee bekendheid en ondersteuning vergroot wordt.

A26.5203 Kwalitatief behouden en waar mogelijk groeien in het aantal kilometers aan fiets- en wandelroutes

Omschrijving (toelichting)

In samenwerking met diverse organisaties (waaronder het RBT) en interne beleidsthema's (o.a. cultuur, erfgoed, kunst en sport) wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn in het fiets- en wandelknooppunten netwerk. Daarnaast onderzoeken en/of ontwikkelen we nieuwe routes. Dit netwerk en de routes dragen bij aan het aantal recreatieve activiteiten en bewegen in de openbare ruimte.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We zetten in op het onderhoud en behoud van de knooppunten en routes. Komend jaar werken we aan een vernieuwde Halve Zolenroute in samenwerking met RBT De Langstraat en Studio Spreekwoord. Hiervoor heeft het RBT subsidie bij de provincie aangevraagd en gekregen. Aandacht voor komend jaar ligt ook op de wandelstructuur in de Westelijke Langstraat, waar we meer beleving willen toevoegen. Daarnaast zijn er ook lokale initiatieven, zo heeft de Sint Jan in samenwerking met het RBT vier nieuwe routes incl. boekjes ontwikkeld.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|5.03 Motie Molenhoek : Dye Sprancke

Omschrijving (toelichting)

VJB26 5.03 Motie 'Molenhoek': Dye Sprancke					
(sub) Beleidsveld	5 Cultuur, Sport en Recreatie				
Productnummer en naam	512	Monumenten	INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd OBL / RBL	Portefeuillehouder	T. Klerx		
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>					
	2026	2027	2028	2029	2030

Lasten	N	40
Baten	V	40
Saldo	N	0
Toelichting :		

In de raadsvergadering van 30 mei 2024 is bij het raadsvoorstel 26 (*Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Molenhoek*) de motie 'Molenhoek' Dye Sprancke aangenomen. Inmiddels is deze motie grotendeels uitgevoerd. Voor het behoud van de molen als cultuurhistorisch monument moet een toiletvoorziening geplaatst worden zodat de molenaar en bezoekers hiervan gebruik kunnen maken. Dit wordt gerealiseerd binnen de financiële ruimte die de motie hiervoor biedt, namelijk € 40.000 onttrekken uit de reserve 'Monumenten en Archeologie'.

[RV+\(gewijzigde\)+vaststelling+bestemmingsplan+Molenhoek](#)
[MOTIE art](#) Dye Sprancke

Maatregel:

In de begroting 2026 ten laste van de reserve monumenten en archeologie een budget ramen van € 40.000.

Tijd (indicator)

Leefomgeving

Wat willen we bereiken in 2026?

Door het verbeteren van de huidige voorzieningen en het realiseren van voldoende locaties en/of activiteiten, waarbij erfgoed een rol kan spelen, zijn we een gemeente om te recreëren, te vestigen en te verblijven

Door een goede variatie in het voorzieningenaanbod creëren we de mogelijkheid dat inwoners en bezoekers (laagdrempelig) deel kunnen nemen aan het vrijetijdsaanbod.

Doelstellingen zijn:

D26.530 Versterken en verbeteren van het voorzieningenniveau, zowel sociaal, economisch als ecologisch

D26.531 Aantrekkelijker maken van de openbare ruimte (sport, kunst en cultuur)

D26.532 Verbeteren van het faciliteren van evenementen, rekening houdend met de leefomgeving.

D26.533 Versterken van het voorzieningenniveau op gebied van erfgoed

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.5301 Sportpark de Gaard wordt klimaat-adaptief

Omschrijving (toelichting)

Om toekomstige wateroverlast op het laaggelegen sportpark te voorkomen én om beter om te gaan met droogte en beregeningsverboden van het waterschap, zijn we al een aantal jaren aan het werken aan slimme wateroplossingen. We realiseren een waterberging waarmee in droge perioden de sportvelden duurzaam kunnen worden beregend. Hiermee transformeren we sportpark De Gaard in 2026 tot een zogeheten blauw sportpark – een toekomstbestendig sportpark dat inspeelt op de gevolgen van klimaatverandering

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zitten in de laatste fase van realisatie Blauw Sportpark. De werkzaamheden worden deze zomer afgerond.

A26.5302 Starten met de realisatie van sporthal Waspik

Omschrijving (toelichting)

Geruime tijd geleden heeft de raad besloten in Waspik een nieuwe sporthal te bouwen. De start heeft vertraging opgelopen vanwege het locatieonderzoek. Het College heeft in 2025 een locatie aangewezen, waarna de raad heeft verzocht een locatieonderzoek te doen naar de locatie aan de Stadhoudersdijk. In 2026 wordt een definitieve locatiekeuze verwacht en stellen we een programma van eisen op voor de nieuwe sporthal.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In januari heeft het college sportpark Elzenhage aangewezen als ontwikkellocatie voor de realisatie van een sportboulevard waar ook de nieuwe sporthal gebouwd gaat worden. In samenwerking met verenigingen en omwonenden wordt er gewerkt aan een definitief ontwerp en programma van eisen. We verwachten in Q4 met een raadsvoorstel te komen waarin de plannen gepresenteerd worden en er krediet wordt aangevraagd.

A26.5303 We dragen bij aan de nieuwbouw van de kleedkamers bij WSC

Omschrijving (toelichting)

De kleedkamers van WSC zijn gedateerd en verkeren niet in goede staat. Na gedegen onderzoek en overleg met WSC is er gekozen voor nieuwbouw van deze kleedkamers. We leveren een bijdrage aan de nieuwbouw, waarna de kleedkamers, na realisatie, in eigendom komen van de vereniging.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeenteraad heeft in 2025 besloten om een bijdrage te leveren aan WSC voor de realisatie. Naar verwachting zal WSC in de zomer van 2026 starten met de bouw van de nieuwe kleedkamers.

A26.5304 Doorontwikkelen van de bibliotheek in BaLaDe

Omschrijving (toelichting)

In BaLaDe willen we de (huidige) bibliotheek transformeren van een “place-to-bieb” naar een volwaardige bibliotheekvoorziening. Door samen te werken met partners in BaLaDe kunnen we elkaar versterken en het activiteitenaanbod van diverse partners elkaar aan laten vullen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met de Tavenu is er een plan ontwikkeld t.b.v. theater- en muzikale activiteiten voor jongeren. verwachting is dat dit plan in april volledig gereed is en gestart kan worden met de activiteiten.

A26.5305 Visie op het gebied rondom Zidewinde opstarten**Omschrijving (toelichting)**

Na invulling van de beleidskaders Levendig Waalwijk en Samen Redzaam, starten we in de 2e helft van 2026 met een onderzoek voor een visie op het gebied Zidewinde. Hiervoor stellen we een meerjarenplan op.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We starten dit project in de tweede helft van dit jaar op.

A26.5306 Invulling gebouwen 2 en 3 Baanbrekers**Omschrijving (toelichting)**

We onderzoeken de mogelijkheden voor een maatschappelijke invulling van gebouwen 2 en 3, met specifieke aandacht voor vrijetijdsbesteding.

Deze verkenning richt zich op actuele beleidsontwikkelingen, maatschappelijke initiatieven en de ruimte vraag.

Doel is om te komen tot een breed gedragen voorstel voor een maatschappelijke, culturele of sportieve bestemming. Daarbij worden ook de benodigde investeringen voor ingebruikname in kaart gebracht.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We zijn (samen met geïnteresseerden) bezig met een eerste verkenning van de maatschappelijke wensen voor deze locaties. De wensen voor de locaties moeten in onderlinge samenhang worden afgewogen, omdat de panden gebruik maken van eenzelfde stroomvoorziening.

A26.5307 Renovatie sportvoorzieningen**Omschrijving (toelichting)**

We starten in 2026 met de renovatie van de top laag van de atletiekbaan bij ACW'66. We voeren ook een renovatie uit op het hoofdveld van KMHC Waalwijk. Beide activiteiten worden uitgevoerd vanuit het regulier onderhoud waarmee we deze sportvoorzieningen verbeteren.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Er is gestart met de renovatie van de top laag van de atletiekbaan. De werkzaamheden zullen in mei afgerond zijn. Per 1 April wordt gestart met de renovatie van het hoofdveld van KMHC. Dit zal ook in mei afgerond zijn.

A26.5311 Cultuur en bewegen in de openbare ruimte uitbreiden door het renoveren van minimaal 3 locaties en een nieuwe locatie te ontwikkelen in 2026 en 2027.**Omschrijving (toelichting)**

In 2025 heeft de raad een extra budget van € 500.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van het verbeteren en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen in de openbare ruimte. In de periode 2026 en 2027 zullen diverse locaties verbeterd worden en zal er, in samenhang met het speelruimteplan, een nieuwe locatie worden ontwikkeld.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We zijn gestart met de uitrol van de plannen in de openbare ruimte. Hiervoor is afstemming nodig met verschillende partijen en wordt ook een participatietraject doorlopen met de doelgroepen en wijkbewoners.

A26.5312 Het (her)plaatsen van kunst in de openbare ruimte en het ontwikkelen van een betere informatievoorziening van de kunst in de openbare ruimte.

Omschrijving (toelichting)

We herplaatsen in 2026 minimaal 1 kunstwerk, daarnaast wordt het nieuwe kunstspeelobject geplaatst (Winterdijk) en wordt er gewerkt aan een betere ontsluiting van de informatie bij kunstwerken en monumentale objecten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het kunstwerk van Gudmundsson wordt in 2026 herplaatst. Er dient, in overleg met de vertegenwoordiger van de kunstenaar, nog een kleine wijziging aan de sokkel te worden gedaan waarna het kunstwerk gereed is voor herplaatsing. In de begroting is een bedrag opgenomen ter besteding van kunst in de openbare ruimte. Dit bedrag wordt ter beschikking gesteld aan het herplaatsen van de kunstwerken in 2026 en 2027, waaronder twee kunstwerken in 2026. Daarnaast wordt in 2026 een aantal kunstwerken voorzien van QR-codes met verhalen over kunstwerken in samenwerking met het RBT en wordt er gewerkt aan het uitrollen van het communicatieplan voor kunst in de openbare ruimte, via het weekblad en een webpagina. Om inwoners zowel fysiek als digitaal te informeren en betrekken. Ook zijn er reeds subsidies aangevraagd voor het kunstspeelobject, zodra bekend is hoeveel subsidie er toegekend wordt, is er meer duidelijkheid over de plaatsing hiervan.

A26.5313 Uitvoering geven aan Totaalvisie Recreatiegebied Het Hoefsven

Omschrijving (toelichting)

De komende jaren gaan we gefaseerd uitvoering geven aan Totaalvisie Recreatiegebied Het Hoefsven. We zetten onder andere in op zonerings, informatievoorziening, openbare sportvoorzieningen, de VISparel, regels rondom (loslopende) honden en natuur.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De raad heeft besloten om geen uitvoeringsprogramma met budget uit te werken voor de uitvoering. De middelen die over zijn gebleven van het opstellen van de visie mogen wel ingezet worden, in 2026, voor de uitvoering. Er is een actie overzicht ontwikkeld met acties waar we de komende jaren iets mee moeten.

Voor komend jaar ligt de aandacht op: borden bij zwemwater, communicatie bij calamiteiten irt zwemmen, algemene communicatieborden met regels, verkeer en parkeren in het gebied, bankjes/prullenbakken, wandelroutes en sportvoorzieningen. De sportvoorzieningen worden vanuit sport opgepakt.

A26.5314 Uitvoering speeltuinen 2026 (wat staat er op de planning)

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat iedereen buiten kan sporten, spelen, bewegen en ontdekken. Daarom gaan we de komende jaren bestaande speel- en sportvoorzieningen in onze gemeente opknappen of vernieuwen.

Locaties waarvoor de uitvoering gepland staat in 2026:

- President Kennedystraat Sprang-Capelle
- Van Steenhuijsstraat Sprang-Capelle
- Van Raveschotstraat Sprang-Capelle
- Schrevelstraat Sprang-Capelle
- Willaertpark (voetbalkooi) Waalwijk

Locaties waarvoor de voorbereidingen in 2026 starten:

- Amstel (voetbalkooi) Waalwijk
- Leeuwerik Waspik
- Wilgenplantsoen Waspik
- Max Regeerpark Waalwijk
- Tweede Zeine (crossbaan) Waalwijk
- St. Antoniusplein Waalwijk

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Zowel de voorbereidingswerkzaamheden als de uitvoeringswerkzaamheden lopen op schema.

A26.5321 Ontwikkelen van nieuwe beleidsregels voor evenementen

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken welke beleidsregels in de evenementennota's uit 2016 en 2020 geactualiseerd moeten worden en welke regels behouden moeten blijven binnen "Levendig Waalwijk".

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt onderzocht in welke mate evenementenlocaties actueel zijn en waar mogelijk locaties toegevoegd moeten worden. Hierbij loopt gelijktijdig het ontwikkelen van de evenementenmatrixen zodat de regels, eigenschappen en voorzieningen per locatie in een oogopslag helder zijn. De locatieaanwijzing zal in 2026 worden aangeboden aan de raad. De matrixen zullen daarna verder uitgewerkt worden waarbij we, conform het beleidskader, prioriteit geven aan het centrum van Waalwijk.

A26.5331 Ontwikkelen van educatieve erfgoedprogramma's voor jongeren met (digitale) verhalen en kennis van ouderen

Omschrijving (toelichting)

We gaan actief educatieve programma's voor scholen en andere groepen opzetten om kinderen en jongeren kennis te laten maken met het verhaal en de geschiedenis van Waalwijk. Daarbij maken we een koppeling met (digitale) verhalen en kennisoverdracht van erfgoed door ouderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Hier is nog niet mee gestart. Dit wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma Levendig Waalwijk.

A26.5332 Het verhaal van Waalwijk digitaal ontsluiten

Omschrijving (toelichting)

We gaan het verhaal van Waalwijk (onze erfgoed verzameling) digitaal beleefbaar, zichtbaar en koppelbaar maken. Storymapping zou hier een hulpmiddel bij kunnen zijn. Veel organisaties hebben erfgoed digitaal beschikbaar gemaakt, maar deze stukjes geschiedenis liggen verspreid over verschillende websites en platforms. Voor wie ernaar zoekt, is het vaak

lastig te vinden. We willen de verzameling in beeld brengen en met elkaar gaan verbinden via afspraken, standaarden en voorzieningen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een eerste aanzet is gemaakt met de storymaps (het analysegedeelte van het transformatiekader) voor Loeffstraat 113-117 en Grotestraat 268. Hoe hier verder invulling aan gegeven gaat worden komt terug in het uitvoeringsprogramma Levendig Waalwijk.

A26.5333 We nemen deel aan activiteiten/evenementen die bijdragen aan kennisoverdracht van erfgoed

Omschrijving (toelichting)

We dragen actief bij aan structurele activiteiten om kennisoverdracht te activeren en stimuleren, zodat de kennis overgedragen wordt aan nieuwe generaties. Denk aan het faciliteren van Open monumentendag, Nationale Molendag, Religieuze gebouwen, Wet Blue en de Leerroute

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt een projectopdracht geformuleerd om alles rondom de wet blue-activiteiten samen te brengen en daarmee de wet blue-route te activeren. Voor het overige volgt dit uit het beleidskader Levendig Waalwijk, dit wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.

A26.5334 Verduurzaming van fysiek erfgoed

Omschrijving (toelichting)

Waardevol erfgoed wordt behouden, beschermd, versterkt en vernieuwd om door te geven aan volgende generaties. Dit gaat om o.a. gebouwen, wegenstructuren, wijken, zichtlijnen en de positie in de maatschappij. Hiervoor worden bijzondere elementen zoals rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten beschermd en ontwikkelingen worden beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Daarnaast wordt er ook gekeken naar nieuwe functies in monumentale panden, zodat deze toch een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit volgt uit het beleidskader Levendig Waalwijk, wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.

A26.5335 Beleefbaar maken van de schans aan de Winterdijk

Omschrijving (toelichting)

Naar aanleiding van de motie 'Terugbrengen Oude Schans' van 3 april 2025 is er een onderzoek gestart naar de mogelijkheden. In samenwerking met Staatsbosbeheer, Waterschap Brabantse Delta en Platform Langstraat zijn we aan het onderzoeken of het mogelijk is om een variant van de oorspronkelijk Schans terug te brengen aan de Winterdijk. Wanneer er een ontwerp gevonden is dat passend is voor alle partijen én wanneer financiering mogelijk is, kan er gestart worden met de realisatie in 2026.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Met de genoemde partners is afgestemd om tot een ontwerp te komen, hiervoor loopt momenteel een vergunningprocedure.

A26.5336 De Westelijke Langstraat als recreatief en natuurhistorisch gebied beleven

Omschrijving (toelichting)

De Westelijke Langstraat is een belangrijk natuurgebied waar erfgoed, cultuurhistorie, natuur en recreatie samenkomen. Door het Natura-2000 gebied liggen wandelpaden om het gebied te zien en beleven. Het verhaal van de Westelijke Langstraat wordt rondom deze wandelpaden verteld. In samenwerking met partners als Staatsbosbeheer wordt dit verhaal nog beleefbaarder gemaakt. Het gebied wordt ook toegankelijker gemaakt, denk aan veilige oversteekplekken en (duidelijke) parkeerplaatsen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Vanuit de GGA Westelijke Langstraat trekken we samen op met o.a. Staatsbosbeheer om te werken aan meer beleefbaarheid in het gebied. Hieronder verstaan we kleinschalige recreatieve voorzieningen als wandelroutes en borden. Samen met Staatsbosbeheer (gezien zij over de meeste gronden beschikken) werken we aan een plan mét uitvoering in 2026 om deze voorzieningen te realiseren. We zetten in op een interactieve wandelroute, informatieborden (waar kan met beleefbare elementen), opknappen van de Eendenkooi en parkeren/oversteken.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Openbaar groen

Wat willen we bereiken in 2026?

In onze gebouwde omgeving maken we ook meer ruimte voor groen, bijvoorbeeld door het vervangen van tegels door groen. We werken aan het kwantitatief en kwalitatief verbeteren van het groen en water zodat we klimaatbestendig zijn en profiteren van een hoge biodiversiteit. Dit draagt bij aan de brede welvaart doordat het de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners verhoogt. Zij leven hierdoor in een veilige omgeving waar hitte, droogte en wateroverlast worden beperkt.

In onze gemeente willen we toe naar een basis waarbij mensen en natuur samenleven en er sprake is van voldoende biodiversiteit, in zowel het buitengebied, in (hoog)stedelijk gebied als in de natuurgebieden Westelijke Langstraat en Loonse en Drunense Duinen. Zo kan onze gemeente uitgroeien tot een krachtig ecosysteem met natuurlijk groen en een robuuste groenblauwe dooradering. Dit komt niet alleen de natuur ten goede maar ook de leefbaarheid en gezondheid van onze inwoners.

Voor de natuurgebieden werken we met de provincie en andere gebiedspartners samen in de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA). Zie programma Duurzaamheid, onderdeel 2.

De doelstelling is:

D26.561 Het vergroten van het groen areaal in de gemeente, aaneengesloten groene structuren creëren die zorgen voor een prettig leefklimaat voor zowel mens als dier.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.5611 Verbinding door versterking groenstructuur centrum

Omschrijving (toelichting)

In nauwe samenwerking met de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) en als onderdeel van hun meerjarenprogramma investeren we – met cofinanciering – in het verbeteren van de verblijfskwaliteit in het centrum. De BIZ neemt hierbij het voortouw bij kleinschalige ingrepen, terwijl grotere groenprojecten met een opvallende impact, zoals de herinrichting van de Stationsstraat, voortkomen uit een integraal masterplan voor het gehele centrumgebied.

In 2026 ronden we de inrichting van de groene ruimte rondom het Krophollercomplex af. Dit gebeurt gelijktijdig met de tweede fase van de herinrichting van de centrumentree, die aansluit op de woningbouw die in 2025 is gestart, en de herinrichting van de Winterdijk. Bij de herontwikkeling van de Els versterken we de groenstructuur door een 'groen tweede maaiveld' te realiseren bovenop de commerciële functies. Dit maaiveld ontsluit de woningen en vormt een openbaar gebied dat voldoet aan de actuele beleidsnormen voor klimaatadaptatie, leefbaarheid en duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering van werkzaamheden en voorbereiding herontwikkeling de Els verlopen volgens plan.

A26.5612 Door het uitvoeren van de Groen-pijler van Grote Oogst wordt het bedrijventerrein vergroend

Omschrijving (toelichting)

In 2026 geven we verder uitvoering aan de projecten en activiteiten uit het plan van aanpak Grote oogst. Dit plan zet in op de 3 pijlers van het programma Duurzaamheid. Met betrekking tot de pijler groen spitsen de activiteiten zich toe op het aanplanten van bomen en heesters, het uitbreiden van het ecologisch bermbeheer en het stimuleren van bedrijven en ondernemers om te vergroenen. Om een klimaatadaptievere en biodiversere bedrijventerrein te worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de Grote Oogst ligt op schema.

Momenteel wordt gewerkt aan het opzetten van een subsidieregeling om bedrijven en ondernemers te stimuleren tot vergroening en verduurzaming van het bedrijventerrein. Dit in het kader van Werklandschappen van de toekomst.

Daarnaast worden de activiteiten binnen de pijler groen voortgezet, zoals het aanplanten van bomen en heesters, het uitbreiden van ecologisch bermbeheer en het stimuleren van vergroening door bedrijven en ondernemers. Deze inzet sluit aan bij de doelstellingen van werklandschappen van de toekomst en draagt bij aan een klimaatadaptievere en biodiversere bedrijventerrein. Studenten van de HAS gaan hier onderzoek naar doen in 2026

A26.5613 EVZ Eendennest

Omschrijving (toelichting)

De natuur van de Westelijke Langstraat is niet alleen een solitair gebied. Er zijn ook verbindingen nodig tussen gebieden voor versterking van de biodiversiteit. Daarom willen we in het kader van GGA Westelijke Langstraat een Ecologische Verbindingszone (EVZ) realiseren tussen de Westelijke Langstraat en natuurgebied Eendennest (hierna: EVZ Eendennest). Dit is een EVZ van circa 1,35 km welke vorm moet krijgen door een verbinding van een nat kralensnoer (diverse poelen) met moeraszone (plas dras oevers).

Samen met het waterschap werken we in 2026 aan de voorbereidingen van de EVZ Eendennest om tot realisatie te komen, naar verwachting in 2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het waterschap is nog bezig met het verwerven van gronden voor deze EVZ. Het is nog niet zeker of dit gaat lukken in 2026.

A26.5614 Project Bakembomen

Omschrijving (toelichting)

Een aantal jaren geleden is in een bestuurlijk overleg uitgesproken dat er de intentie is om deel te nemen aan het project Bakembomen. Dit project wordt uitgevoerd door het Rijk, Provincies en gemeenten gezamenlijk. Er zullen bakembomen worden gepland langs de gehele bedijkte oever van de Maas vanuit cultuurhistorisch oogpunt. Het onderhoud wordt voor een periode van 100 jaar afgekocht. Rijkswaterstaat, de eigenaar van de grond is in gesprek met de partners over de manier waarop het onderhoud wordt georganiseerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er loopt nu een discussie over de onderhoudsduur. Uitgangspunt is 100 jaar maar er vinden nu gesprekken plaats om dit terug te brengen naar 20 jaar. We blijven dit volgen en zodra er aanleiding is zullen we u verder informeren via de P&C- cyclus.

A26.5615 Actualiseren hondenbeleid

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt het hondenbeleid geactualiseerd. Daarbij wordt gekeken naar zowel de juridische, financiële en fysieke consequenties.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn bezig om een beleidsmedewerker te werven die o.a. dit onderwerp zal begeleiden.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|5.01 Extra middelen t.b.v. baggerwerkzaamheden Waterschap Brabantse Delta

Omschrijving (toelichting)

VJB26|5.01 Extra middelen t.b.v. baggerwerkzaamheden Waterschap Brabantse Delta

(sub) Beleidsveld

Productnummer en naam	209	Afwatering, waterlossing	INCIDENTEEL
------------------------------	-----	--------------------------	-------------

Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder	S. Schuijffel			
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>						
		2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	N	183				
Baten						
Saldo	N	183				
Toelichting :						

Voor baggerwerkzaamheden van het Waterschap Brabantse delta zijn in totaal € 183.000 extra middelen nodig.

€ 109.000 voor stedelijk baggeren

€ 44.000 voor landelijk baggeren

€ 30.000 voor opknappen baggerdepot.

Totaal: € 183.000 deze kunnen gedekt worden uit de egalisatiereserve baggerplan.

Het Waterschap Brabantse Delta heeft op basis van metingen bepaald dat het stedelijk water van de kern Waalwijk gebaggerd moet worden. Het waterschap is verantwoordelijk voor het daadwerkelijk baggeren van de waterlopen. De gemeente Waalwijk heeft ontvangstplicht van de uitkomende bagger en moet deze verwerken / afvoeren. Het waterschap is ook de organisatie die de werkzaamheden heeft aanbesteed. Gemeente Waalwijk is volgend. Om die reden is er een samenwerkingsovereenkomst (SOK) opgesteld tussen Waterschap en gemeente. Uit de eerste ramingen van het Waterschap bedroegen de kosten voor verwerken / afvoeren bagger ca. € 330.000. Dit bedrag is ook opgenomen in de begroting. De aannemer heeft ingeschreven voor een bedrag van € 406.000. Na opdracht heeft de aannemer peilingen uitgevoerd om exact de hoeveelheid uitkomende bagger te bepalen. Gebleken is dat hier 8 à 10 % meer bagger verwacht wordt. De extra kosten hiervoor bedragen € 33.000. Totale extra kosten stedelijk baggeren 2026 bedragen derhalve € 109.000. Daarnaast is het Waterschap ook bezig om waterlopen in het buitengebied te baggeren. Normaal gesproken wordt deze bagger in de kant naast de waterloop verwerkt. Langs doorgaande wegen is dat niet altijd mogelijk. Deze bagger moet ook afgevoerd worden. De kosten hiervoor bedragen € 44.000.

Vanuit het verleden heeft de gemeente Waalwijk in het buitengebied een baggerdepot. De vergunning van dit depot is verlopen en opnieuw aangevraagd. Als de vergunning weer verleend is, kan daar de bagger naar toe die niet naast de waterloop verwerkt kan worden. Het hebben van een eigen baggerdepot werkt kostenbesparend omdat wij het zelf kunnen verwerken i.p.v. afvoeren naar een externe verwerker. Als de vergunning weer verleend is moet bestaande depot opgeknapt worden. De verwachte kosten hiervoor bedragen ca. € 30.000. Totale extra kosten voor baggerwerkzaamheden 2026 bedragen derhalve € 183.000. Deze kunnen gedekt worden uit de egalisatiereserve baggerplan.

Maatregel:

Voor boekjaar 2026 wordt incidenteel €183.000 toegevoegd aan het budget baggerplan. Dit bedrag wordt onttrokken uit de equalisatiereserve baggerplan.

Tijd (indicator)

VJB26|5.04 Aanpassing diverse kredieten

Omschrijving (toelichting)

VJB26 5.01 Aanpassing diverse kredieten										
(sub) Beleidsveld		5 Sport, Cultuur en recreatie								
Productnummer en naam		504	Groen		STRUCTUREEL					
Budgethouder		Afdelingshoofd Buitendienst	Portefeuillehouder		T. Klerx					
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
		2026		2027		2028		2029		2030
Lasten		N		13 N		13 N		13 N		13
Baten										
Saldo		N		13 N		13 N		13 N		13
Toelichting :										

In het overzicht met kredieten is een verhoging van de volgende kredieten opgenomen:

1. Rioolreinigingsmachine
2. Tractor & kipperkar t.b.v. begraafplaats
3. Snipperaar t.b.v. verwerking bomen
4. Centrummachine voor reinigen centrum, leeghalen prullenbakken en verwijderen zwerfafval

Deze kredieten bestaan al een aantal jaar, maar de machines gingen langer mee dan verwacht. De kredieten zijn echter niet geïndexeerd, waardoor er nu een aanpassing nodig is.

De verhoging van de kredieten leidt vanaf 2027 tot extra kapitaallasten van € 13.000 per jaar.

Maatregel:

De kapitaallasten verhogen vanaf 2027 met € 13.000.

Tijd (indicator)

3.8 Beleidsveld 6 | Sociaal domein

Sociale veerkracht

Wat willen we bereiken in 2026?

Omschrijving (toelichting)

We versterken de sociale veerkracht van de inwoners van en de gemeenschappen in Waalwijk. De activiteiten die zijn opgenomen onder doelstelling 1 dragen ook bij aan het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel sociale veerkracht.

De doelstellingen zijn:

D25.610 De sociale veerkracht van inwoners neemt toe vanaf het moment van de nulmeting in 2024.

D25.611 De sociaal-economische status van de aandachtswijken in Waalwijk is in 2026 toegenomen ten opzichte van de SES-WOA 8 score van het VBS in 2021.

D25.612 Inwoners nemen de regie in het versterken van de sociale veerkracht van de eigen leefomgeving.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.6101 Versterken van gemeenschappen en netwerken in buurten en wijken.

Omschrijving (toelichting)

Door:

- Community building/organizing; we onderzoeken de inzet van (digitale) community building. Bij de participatie in de wijken spelen we in op wat inwoners belangrijk vinden en stimuleren we hen met de partners zelf regie te nemen over de uitkomsten.
- Structureel activiteiten gericht op meedoen, ontmoeten en versterken van netwerken in de buurten en wijken vanuit sport, cultuur, wonen, maatschappelijk actief zijn en vrijetijdsbesteding voor jong en oud.
- Voor inwoners met een laag inkomen stimuleren we gebruik van participatie-instrumenten.
- Jongerenparticipatie; we implementeren de rol van de binnenverbinder en buitenverbinder om jongerenparticipatie structureel aan te jagen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We onderzoeken momenteel hoe digitale community building kan worden ingezet in de BaLaDe wijken. Daarbij kijken we naar de wensen van wijkbewoners: hoe willen zij met elkaar communiceren en welke (digitale) middelen sluiten daar het beste bij aan?

We borgen de werkwijze community building in het wijkteam.

Met onze subsidiepartners zijn we in gesprek om hun aanvragen sterker te richten op gemeenschapsgericht werken. Community building en het faciliteren van inwoners in hun eigen regie bij initiatieven vormen hierbij belangrijke uitgangspunten. Daarnaast blijven we de impact meten van de inzet van de buurtondersteuner in de wijk Baardwijk.

Het beleidsplan Levendig Waalwijk is inmiddels vastgesteld. Op basis daarvan bekijken we hoe we activiteiten op het gebied van ontmoeten, sport, cultuur en vrije tijd beter met elkaar kunnen verbinden en duurzaam kunnen verankeren in de wijken, passend bij de behoeften van inwoners.

Om het gebruik van participatie-instrumenten te stimuleren, ontwikkelen we een communicatiecampagne. In maart organiseerden we hiervoor een theatervoorstelling over het Jeugd- en Volwassenenfonds, met als doel het aantal intermediairs te vergroten.

De rol van de binnenverbinder is inmiddels structureel ingebed. Voor de rol van de buitenverbinder is dit nog niet het geval.

A26.6102 We werken toe naar een 'structurele ondersteuningsstructuur' voor en door inwoners en professionals

Omschrijving (toelichting)

Door:

- Stimuleren en faciliteren van buurtnetwerken bestaande uit inwoners (zoals AED-netwerken en buurtpreventie whatsapp groepen).
- Inrichten van inloopvoorzieningen en ontmoetingsplekken voor alle inwoners. We richten ons op de verdere inrichting van de basisstructuur voor ontmoeten. De focus zal in 2026 liggen op BaLaDe en de ontmoetingsplek Zidewinde. Den Bolder volgt hierna. Inwoners hebben meer zeggenschap over manieren van ontmoeten en er is een grotere variatie in activiteiten in ontmoetingscentra (uit de startnotitie levendig Waalwijk).
- We nemen naar aanleiding van het haalbaarheidsonderzoek een besluit over de vierde ontmoetingslocatie als onderdeel van de basisstructuur van ontmoeten. En we starten de eventuele implementatie.
- Daarnaast richten we naar behoefte inloopvoorzieningen in als doorstroom voor mensen uit o.a. de indicatievrije dagbesteding naar de sociale basis.
- We implementeren de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar het tijdelijk huisvesten de Voedselbank, Dierenvoedselbank, Speelgoedbank en Stichting Leergeld Waalwijk De Strohalm in het voormalig pand van Baanbrekers gebouw 4 (gebouw Twiddus).
- Inrichten van wijkteams; we ontwikkelen de werkwijze van het wijkteam door en starten wijkteams in Sprang-Capelle en Waspik.
- Digitale ondersteuning: we onderzoeken hoe we de digitale ondersteuning (informatievoorziening, participatie) kunnen verbeteren om de sociale basis te versterken, participatie te faciliteren en ondersteuning toegankelijk te maken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn bezig met de inrichting van een stevige basisstructuur voor ontmoeten.

Indicatievrije dagbesteding, inloopvoorzieningen en groepsaanbod maken hier onderdeel van uit. De focus in 2026 ligt op BaLaDe en de ontmoetingsplek Zidewinde en Den Bolder volgen hierna.

In de wijken BaLaDe is de Kwartiermaker Wijkteams bezig met de implementatie van het wijkteam Waalwijk. De focus in 2026 ligt op BaLaDe en de Wijkteams voor de wijken Zidewinde en Den Bolder volgen hierna.

We onderzoeken op dit moment de haalbaarheid van een vierde ontmoetingslocatie in Waalwijk. Naar aanleiding van dit onderzoek nemen we een besluit.

A26.6111 Nieuwe meting SES WOA score 2026

Omschrijving (toelichting)

Ons doel is de SES-WOA score met onze inzet te laten stijgen in de aandacht wijken. Dit meten we in 2026.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het CBS update de SES WOA score regelmatig. De meting zal bij het najaarsbericht of jaarrekening 2026 worden geanalyseerd.

A26.6112 We voeren de nota bestaanszekerheid uit

Omschrijving (toelichting)

We zetten in op financiële gezondheid door in te zetten op preventie, vroegsignalering en schuldsanering waar nodig. We stimuleren inwoners om gebruik te maken van voorzieningen en we faciliteren (nieuwe) initiatieven die bijdragen aan financieel gezonde inwoners. We verruimen de criteria voor de Individuele Inkomenstoelage voor inwoners die geen Arbeidsperspectief hebben.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In kwartaal 1 en 2 zetten we in op extra aanbod voorkomen en aanpakken geldzorgen statushouders en jongeren. We starten de pro-actieve dienstverlening op om de bekendheid en het gebruik van voorzieningen te vergroten. We organiseren een netwerk bijeenkomst om het Volwassenfonds en het Jeugdfond Sport en Cultuur te vergroten en meer intermediairs te werven. We zetten de applicatie voor de PasWijzer op een nieuwe manier in en zorgen voor de beschikbaarheid van een curatief schuldhulpverleningsaanbod.

A26.6121 We stimuleren en faciliteren inwonersinitiatieven

Omschrijving (toelichting)

Vanuit de wijkteams wordt opgehaald wat er nodig is in bepaalde buurten en wijken om de sociale veerkracht te versterken. De wijkteams activeren inwoners om initiatief te nemen om dit op te pakken. Daar waar ze hulp nodig hebben om het initiatief ten uitvoer te brengen faciliteren de wijkteams en schakelen zij zo nodig partners uit de wijk of buurt in.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zitten in de startfase van de oprichting van het wijkteam in de pilotwijk BaLaDe. Dit proces is nog niet ver genoeg om inwonersinitiatieven te stimuleren en faciliteren.

Impact vergroten

Wat willen we bereiken in 2026?

We vergroten de impact die we maken voor onze inwoners en gemeenschappen. De activiteit die is opgenomen onder doelstelling 1, namelijk het ontwikkelen van een monitor, is ook de basis voor het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel impact vergroten.

De doelstelling zijn:

D25.620 We kennen onze inwoners, buurten en wijken en we passen in gezamenlijkheid het aanbod continu aan op hun behoefte.

D25.621 Er is continuïteit in de activiteiten voor alle inwoners en in de aanwezigheid van professionals in de wijken.

D25.622 Onze sturing is gericht op het effect dat de inzet heeft voor onze inwoners.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.6201 We ontwikkelen de monitor sociaal domein door, op basis van onze ervaringen met het werken met de monitor.

Omschrijving (toelichting)

De ontwikkeling van de monitor sociaal domein is in 2025 volledig afgerond. In 2026 werken we hiermee en bekijken we of er eventueel nog aanpassingen nodig zijn om de monitor te optimaliseren en de beweging die we maken goed te kunnen volgen. De informatie uit de monitor wordt periodiek met de raad gedeeld, hoofdzakelijk in de P&C producten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 is een basisversie van de Monitor Sociaal Domein opgeleverd. Deze biedt een fundament om met de monitor te werken, maar vraagt nog aanpassingen en verbeteringen om goed aan te sluiten op de praktijk. In 2026 werken we actief met de monitor en ontwikkelen we deze stapsgewijs door. Daarbij richten we ons op gerichte optimalisaties op basis van voortschrijdend inzicht en ervaringen uit de praktijk, zodat we de bewegingen in het sociaal domein goed kunnen blijven volgen.

A26.6202 Participatie in de wijken

Omschrijving (toelichting)

We ronden de participatie in Sprang-Capelle af en starten in Bloemenoord en Antoniusparochie en in Centrum en Besoijen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We borgen de uitkomsten van de participatie in Baardwijk, Laageinde en De Hoef bij het Wijkteam. We zijn in een deel van Vrijhoeve inwoners bevraagd met wijkwaardekaarten. Dit hebben we gedaan met Casade, ContourdeTwern en de gemeente. We verwerken nu de resultaten en bedenken hoe we de resultaten gaan terugkoppelen. Daarnaast merken we dat de participatie in de wijken een minder snel tempo loopt dan we van te voren hebben gedacht. Ook is de participatie intensiever en zijn we ervan overtuigd dat we langer in een gebied moeten investeren dan 6 maanden. We bereiden daarom een nieuw voorstel voor over hoe we de participatie in de wijken aanpakken.

A26.6211 We sturen op basis van de uitkomsten van de monitor sociaal domein op een kwalitatief en kwantitatief goede samenstelling van de wijkteams en de stevige lokale teams.

Omschrijving (toelichting)

Omdat we door middel van de monitor in beeld brengen wat de ondersteuningsbehoefte in de betreffende buurt of wijk is zijn we in staat om de juiste professionals in de wijkteams en stevige lokale teams te laten participeren. Daarnaast helpt het ons bij het inrichten van de juiste voorzieningen in de sociale basis.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De monitor brengt de ondersteuningsbehoefte nog onvoldoende in beeld. De monitor wordt stapsgewijs verder ontwikkeld en in gebruik genomen als sturingsinformatie, waarbij doorontwikkeling plaatsvindt om de toepasbaarheid te vergroten en het gebruik hiervan te borgen. Hierbij wordt gestuurd op prioriteiten, zodat de beschikbare inzichten zo effectief mogelijk worden benut voor besluitvorming over de inrichting van wijkteams, stevige lokale teams en de voorzieningen in de sociale basis.

A26.6221 We voeren de pilot impact gericht subsidiëren uit met een aantal partners.

Omschrijving (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2025 zijn we gestart met de pilot impact gericht subsidiëren. Met deze methodiek willen we, stapsgewijs, de impact van subsidieactiviteiten en –toekenning beter zichtbaar maken. In 2026 zullen de eerste subsidieaanvragen, met het oog op 2027, binnenkomen vanuit deze methodiek.

Hierbij wordt onderzocht in hoeverre vrijetijd onder impact gericht subsidiëren – de sociale basis – zal vallen of dat er een separate regeling wordt ontwikkeld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In februari is de Subsidieregeling sociaal en veerkrachtig Waalwijk 2027 vastgesteld. Daarmee hebben we een juridische basis om met de methodiek van impactgericht subsidiëren aan de slag te gaan. De betrokken subsidiepartners zijn inmiddels geïnformeerd. Via meerdere gezamenlijke sessies worden zij meegenomen in de kennis en vaardigheden die nodig zijn om hun subsidieaanvraag volgens de nieuwe methodiek en binnen de kaders van de Algemene subsidieverordening in te dienen. De leerpunten die volgen uit dit proces nemen we mee in de verdere doorontwikkeling van de methodiek.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|6.01 Effecten Jeugdhulp (regio HvB)

Omschrijving (toelichting)

**VJB26|6.01
Effecten
Jeugdhulp
(regio HvB)**

(sub)

6. Sociaal Domein

Beleidsveld					
Productnummer en naam	630, 631, 635, 636	Maatwerkvoorzieningen 18-	INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder	S. Slaats		
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>					
	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	N 1.600				
Baten	V 1.600				
Saldo	0				
Toelichting :					

Jeugdhulp

Op basis van de laatste regionale prognose 2026 ontstaat voor Waalwijk een nadelige afwijking op het jeugdhulpbudget. Deze prognose zal regionaal leiden tot een begrotingswijziging 2026, omdat de afwijking ten opzichte van de huidige regionale begroting 2026, conform de geldende uitgangspunten, meer dan 5% bedraagt. Hoewel deze begrotingswijziging formeel nog aan de gemeenten moet worden voorgelegd, is de ontwikkeling inmiddels voldoende concreet om hier in het Voorjaarsbericht 2026 alvast rekening mee te houden. Het gaat hierbij om een tussentijdse verwerking; een eventuele structurele doorwerking wordt meegenomen bij de Begroting 2027-2030.

Voor Waalwijk leidt dit tot een nadelige afwijking van afgerond € 1,6 mln (op een totaal van € 17,6 mln) ten opzichte van de gemeentelijke begroting 2026. Deze afwijking wordt inhoudelijk vooral verklaard door hogere lasten in segment 2 (+ € 529.809) en segment 4 (€ 980.252). Binnen de regionale jeugdhulp betreft segment 1 de hoogspecialistische jeugdhulp, segment 2 wonen en verblijf, zoals pleegzorg, gezinshuizen en kleinschalige woonvormen, segment 3 dagbegeleiding en respijtzorg, en segment 4 veelvoorkomende jeugdhulp, zoals begeleiding en behandeling. Segment 2 tot en met 4 zijn inspanningsgericht georganiseerd; segment 1 is taakgericht en wordt uitgevoerd door de zorgcombinatie Crossroads.

De hogere lasten hangen samen met toegenomen zorgzwaarte en een langere duur van trajecten. Daarnaast is sprake van afschaling vanuit segment 1 naar segment 2 en 4, waardoor jeugdigen na hoogspecialistische jeugdhulp doorstromen naar vervolgetrajecten in wonen, begeleiding en behandeling. Voor segment 4 geldt dat de aantallen lokaal, mede door inzet Stevig Lokaal Team, meer lijken te stabiliseren, maar dat de gemiddelde trajectzwaarte en looptijd toenemen, waardoor de kosten onder druk blijven staan. Bij de regionale begrotingswijziging is daarnaast een verfijning toegepast in de verdeelsleutel van segment 1, waarbij de gemeentelijke bijdrage meer wordt gebaseerd op het werkelijke gebruik. Voor Waalwijk leidt dit tot een structureel voordeel van circa € 0,8 mln; met dit voordeel is voor 2026 in de nu voorliggende afwijking reeds rekening gehouden.

Voorgesteld wordt om het huidige tekort in 2026 incidenteel te dekken uit de reserve sociaal domein. Deze reserve is hiervoor passend, omdat zij juist bedoeld is om incidentele schommelingen binnen het sociaal domein op te vangen en in 2025 mede is gevormd uit de rijksbijdrage voor tekorten in de jeugdzorg. De ontwikkeling van de jeugdhulpuitgaven wordt in 2026 nauwgezet gevolgd. Tegelijk wordt vanuit het Stevig Lokaal Team gewerkt aan de uitvoering van de valuecase 18-, gericht op het verder dempen van de inzet van geïndiceerde jeugdhulp, met name in segment 4.

Maatregel:

Het nadelige verschil op jeugdhulp in 2026 wordt voorgesteld incidenteel te dekken uit de reserve sociaal domein. Deze reserve is hiervoor beschikbaar en passend, omdat zij in 2025 mede is gevormd uit de rijksbijdrage voor tekorten in de jeugdzorg. Hiermee wordt de afwijking voor 2026 opgevangen.

Tijd (indicator)

Integrale inzet op preventie

Wat willen we bereiken in 2026?

De integrale inzet op preventie leidt tot beter passende ondersteuning en zorg. De activiteiten die zijn opgenomen onder doelstelling 1 dragen ook bij aan het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel integrale inzet op preventie.

De doelstellingen zijn:

D25.630 We hebben een dekkend ondersteuningsaanbod in de sociale basis en indicatieve ondersteuning (trede 1, 2 en 3).

D25.631 De ondersteuning die we bieden creëert zo min mogelijk afhankelijkheid van professionals.

D25.632 Voor inwoners die enkel zorg kunnen ontvangen op basis van een indicatie en waar het gaat over een langdurige zorgvraag wordt actief gestuurd op inzet vanuit de Wlz.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.6301 We ontwikkelen indicatievrije ondersteuning als alternatief voor zorg met een indicatie

Omschrijving (toelichting)

Een aantal indicatievrije alternatieven is in implementatie, zoals Team Jeugd en Gezin, de Kazerne en indicatievrije dagbesteding. We ontwikkelen in 2026 (preventief) groepsaanbod ter vervanging van of aanvulling op individuele ondersteuning (zowel geïndiceerd als niet geïndiceerd via de Stevige lokale teams) of om te voorkomen dat inwoners gebruik moeten maken van zwaardere (professionele) ondersteuning.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Team Jeugd en Gezin, Team Maatschappelijke Activering en het Stevig Lokaal Team voor volwassenen zijn geïmplementeerd en worden doorontwikkeld. In 2026 zijn we gestart met Waalhalla waar volwassen inwoners met een klein netwerk en een afstand tot de arbeidsmarkt zonder indicatie kunnen binnenlopen en kunnen ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze op door kunnen ontwikkelen. Een werkgroep is bezig om op basis van data te kijken welk aanbod we kunnen vervangen door groepsaanbod voor inwoners van 0 t/m 100.

*A26.6302 We ontwikkelen het Stevig Lokaal Team (SLT) Jeugd en Gezin en SLT-volwassenen***Omschrijving (toelichting)**

Het SLT Jeugd en Gezin bestaat uit Team Jeugd en Gezin aangevuld met de consultants Jeugd. Het SLT Volwassenen bestaat uit team Maatschappelijke Ondersteuning en de consultants WMO. De consultants Wmo geven daarbij ook de indicatie af voor Wmo-hulpmiddelen. Op deze manier ontstaat een SLT aanpak voor alle inwoners.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze ontwikkeling loopt. We zetten deze ontwikkeling door zowel op inhoud als organisatie. Denk aan opleiden van de medewerkers tot aan samenwerking met andere organisatie en inwoners.

*A26.6303 Indicatievrij, tenzij...***Omschrijving (toelichting)**

We organiseren zo veel als mogelijk indicatievrij, dichtbij de inwoner, waarbij het uitgangspunt is 'indicatievrij, tenzij...'.
Dat betekent dat we onze inzet versterken op met name trede 2 en 3, zodat wanneer er een ondersteuningsvraag ontstaat we direct en dichtbij ondersteuning kunnen bieden. We beogen hiermee onze inwoners beter te kunnen ondersteunen en de druk op de geïndiceerde zorg (trede 4) te verlagen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We hebben een aantal voorzieningen in de wijken en kernen zoals herstellvoorziening De Kazerne, meerdere locaties voor indicatievrije dagbesteding, inloop Waalhalla, De Kansensfabriek, trainingen gericht op autisme en een loket voor het wijkteam in BaLaDe. Alles is beschikbaar zonder indicatie. Ondertussen bouwen we door aan inloopvoorzieningen voor ouderen en ontwikkelen we door op het wijkteam en het Stevig Lokale Team. Voor wat aanvullend nodig is wordt onderzoek gedaan in de eerste wijken.

*A26.6304 Vereenvoudigen van de route***Omschrijving (toelichting)**

Voor inwoners die zorg nodig hebben vereenvoudigen we de route, zodat zij zo snel mogelijk de juiste zorg ontvangen. Het betreft hierbij zowel de aanvraagroute als de route die doorlopen wordt na de aanvraag. We bekijken hier ook de mogelijkheden vanuit de Wlz.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze ontwikkeling loopt. Voor 80+ is de aanvraag voor de regiotaxi en rolstoelen sterk vereenvoudigd en sneller. Door het Zorgloket wordt gekeken waar de inwoner het beste terecht kan met zijn vraag. Hierbij wordt ook verwezen naar voorliggende voorzieningen, zoals de Wlz. Ook de herindicaties zijn vereenvoudigd door middel van het wijzigingsproces.

Voor hulp bij het huishouden geldt dat er stappen zijn gezet maar nog niet in de mate waarin we dat willen. Dat wordt verder opgepakt en bekeken waar de mogelijkheden nog zitten.

A26.6305 We zorgen ervoor dat de medisch verwijzers gemakkelijk kunnen doorverwijzen naar onze indicatievrije ondersteuning.

Omschrijving (toelichting)

Met huisartsen en jeugdartsen worden afspraken gemaakt welke indicatievrije ondersteuning er beschikbaar is en over de wijze waarop verwijzingen plaats kunnen vinden. Zodra de indicatievrije ondersteuning voldoende gereed is maken we het mogelijk voor huisartsen om hier via ZorgDomein naar te verwijzen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een koppeling met het ZorgDomein voor de vereenvoudiging van verwijzingen vanuit de huisarts naar de gemeente - en terugkoppeling naar de huisarts vanuit de gemeente. Vanuit het project Welzijn op Recept komt deze wens vanuit de huisartsen sterk naar voren. De huisartsen in de pilot van Welzijn op Recept en Primacura zijn op de hoogte van het onderzoek en dat dit enige tijd kost in verband met de betrokkenheid van meerdere disciplines en teams.

A26.6311 Opleiden medewerkers van de stevige lokale teams en de wijkteams

Omschrijving (toelichting)

We organiseren trainingen en cursussen voor alle medewerkers van de stevige lokale teams om hen te leren werken vanuit de hierboven genoemde basishouding. Daar waar van toepassing sluiten de leden van de wijkteams hierbij aan of krijgen zij een aangepaste training. Hierin nemen we nadrukkelijk de innovatieve lijnen mee vanuit het Programma Samen Redzaam, waaronder de lijn vanuit neurowetenschap en de doorbraakmethodiek.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De trainingen en cursussen vinden plaats en/of zijn gepland. De training van het wijkteam volgt zodra de werkwijze van de wijkteams geïmplementeerd is en we weten welke trainingen voor hen van meerwaarde zijn.

A26.6321 Aanscherpen werkwijze wanneer het gaat over langdurige zorginzet

Omschrijving (toelichting)

Door:

Tijdens het onderzoek van de melding de mogelijkheden voor een aanvraag in het kader van de WLZ te onderzoeken. Als de WLZ een optie is geven we een kortere beschikking af die alleen toeziet op een overbruggingstermijn tot de toekenning van een WLZ-beschikking.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een werkwijze die gehanteerd wordt door alle consulenten van afdeling Wijz.

3.9 Beleidsveld 7 | Milieu en Gezondheid

Milieu

Wat willen we bereiken in 2026?

Voor de aspecten schone lucht, bodem geschikt voor het gebruik, externe veiligheid en geluid voldoen we aan de huidige wettelijke normen. De wetgeving van lucht, bodem, water, externe veiligheid en geluid zijn opgenomen in de Omgevingswet.

Een van de consequenties van de Omgevingswet is dat een set rijksregels (de Bruidsschat) onder de bevoegdheid van de gemeente is komen te vallen. De gemeente kan deze regels zelf verder vormgeven. We gebruiken hiervoor de instrumentaria omgevingsvisie, omgevingsplan, mogelijke programma's en een verder geïntegreerde omgevingsvergunning. De komende jaren werken we o.a. aan de integratie van de Bruidsschat naar het omgevingsplan. De ambities voor de diverse milieuthema's volgen uit de nieuwe omgevingsvisie, die momenteel wordt opgesteld.

Een deel van de milieutaken is belegd bij de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). De OMWB houdt, in opdracht van de gemeente, toezicht op naleving van de wet- en regelgeving door het uitvoeren van controles bij onder ander bedrijven (waaronder milieucontroles). Daarnaast behandelt de OMWB (milieu)klachten en meldingen van incidenten.

De doelstellingen zijn:

D26.711 Verbeteren van de fysieke leefomgeving

D26.712 Voldoen aan de EU-normen voor schone lucht in 2030

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.7111 Beleid externe veiligheid vaststellen

Omschrijving (toelichting)

In 2025 is gestart met het opstellen van nieuw beleid voor externe veiligheid, in lijn met de verplichtingen uit de Omgevingswet. Dit beleid richt zich op het beschermen van de fysieke leefomgeving tegen risico's van gevaarlijke stoffen en risicovolle activiteiten. De gemeente streeft ernaar dit beleid in 2026 vast te stellen als onderdeel van het omgevingsplan. Voor de inhoudelijke en technische ondersteuning is samenwerking met de OMWB essentieel. De OMWB levert expertise op het gebied van risicoanalyses, beleidsontwikkeling en juridische borging binnen het omgevingsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeente Waalwijk werkt aan een nieuw beleidskader voor externe veiligheid. Het eerste concept is onlangs afgerond, met deskundige ondersteuning van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Dit concept bevat diverse beleidskeuzes die de komende periode verder worden uitgewerkt. Als gemeente beoordelen we deze keuzes nu en vertalen we ze naar definitief beleid.

A26.7112 Starten met het opstellen van geluidbeleid

Omschrijving (toelichting)

Onder de nieuwe Omgevingswet is het voor gemeenten verplicht om een integraal geluidsbeleid op te stellen. Dit beleid moet zowel het geluid van wegen als van activiteiten, zoals bedrijven en evenementen, omvatten. De wet vraagt om een samenhangende benadering van geluid, waarbij niet langer per bron wordt gekeken, maar naar de totale geluidsbelasting in een gebied. Gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheid om zelf regels op te stellen in het omgevingsplan. Daarbij moeten ze zorgen voor een gezonde leefomgeving en een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. Geluid wordt

beoordeeld binnen zogenoemde geluidaanbachtgebieden, in plaats van de oude vaste zones. Het geluidsbeleid helpt bij het maken van ruimtelijke keuzes, zoals woningbouw of uitbreiding van bedrijventerreinen. Door nu een begin te maken met dit beleid, voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichtingen en wordt de basis gelegd voor toekomstbestendige ontwikkeling. Het biedt duidelijkheid aan inwoners en initiatiefnemers en draagt bij aan een leefbare omgeving. Deze eerste stap is dus essentieel voor een goed functionerend omgevingsbeleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor het opstellen van het nieuwe geluidbeleid werken we samen met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). De eerste contacten hierover zijn inmiddels gelegd en de OMWB heeft aangegeven ons hierbij graag te ondersteunen.

Binnenkort starten we met de inhoudelijke uitwerking. Daarmee zetten we een belangrijke stap richting een toekomstbestendig geluidbeleid voor onze gemeente.

A26.7121 Uitvoering maatregelen uitvoeringsprogramma SLA

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt uitvoering gegeven aan maatregelen uit het gemeentelijk uitvoeringsprogramma vanuit het Schone Lucht Akkoord.

In 2025 zijn er luchtkwaliteitsmetingen uitgevoerd. In 2026 wordt onderzocht of hier een actie uit voort komt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De resultaten van de recente luchtkwaliteitsmetingen worden naar verwachting komende maand bekendgemaakt. De publicatie hiervan heeft helaas enige vertraging opgelopen. Zodra de uitkomsten beschikbaar zijn, bekijken we of er vervolgacties nodig zijn en welke maatregelen daarbij passend en haalbaar zijn.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|7.01 Vastgoed vergoedinguren VMV leerlab

Omschrijving (toelichting)

VJB26 7.01 Vastgoed vergoeding uren VMV leerlab			
(sub) Beleidsveld	7 Milieu en Gezondheid		
Productnummer en naam	712	Duurzaamheid	INCIDENTEEL

Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder	S. Schuijffel			
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>						
		2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	N	50				
Baten	V	50				
Saldo	N	0				
Toelichting :						

In de begroting van 2026 is geen bedrag geraamd voor de vergoeding van projectleidersuren als onderdeel van het VMV (Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed) leerlab. Als onderdeel van deelname van het leerlab worden de uren voor het opstellen van een verduurzamingsplan van het maatschappelijk vastgoed vergoed conform overeenkomst met TKI Bouw en Techniek.

Op basis van de verwachte uren welke in het leerlab gestoken worden is een raming gemaakt voor het gehele kalenderjaar. Het gaat om 500 uur met een tarief van € 100,- waardoor € 50.000 zal worden ontvangen.

De geraamde kosten zijn afhankelijk van de daadwerkelijk gemaakte uren van de projectleider vastgoed en worden middels een facturatieschema i.c.m. urenspecificatie gefactureerd aan TKI Bouw en Techniek. De baten worden gereserveerd voor de inzet van externe ondersteuning voor het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed.

Maatregel:

Het opnemen van de baten en lasten in de begroting op kostenplaats 6712040. Omdat de ontvangen van middelen van TKI overeenkomen met de aanvullende inzet van externe projectleider is het resultaat 0

Tijd (indicator)

Publieke gezondheidszorg

Wat willen we bereiken in 2026?

Het sociale aspect van de gezondheidszorg betreft de uitvoering van de onderdelen die vallen onder de Wet Publieke Gezondheidszorg (Wpg).

De Wpg is een belangrijke wet die de basis vormt voor de organisatie en uitvoering van de publieke gezondheidszorg in Nederland met een focus op preventie, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg. Deze taken worden uitgevoerd door de GGD Hart voor Brabant.

De volgende onderdelen vallen onder de Wet Publieke Gezondheidszorg (Wpg) :

- Jeugdgezondheidszorg : bevorderen, beschermen en beveiligen gezondheid en ontwikkeling van jeugdigen van 0-19 jaar

- Infectieziektebestrijding : centrale aansturing van de infectieziektebestrijding op lokaal niveau
- Medische milieukunde: adviseren over milieufactoren die de gezondheid kunnen beïnvloeden en het uitvoeren van onderzoeken bij gezondheidsklachten die mogelijk door het milieu worden bevorderd
- Gezondheidsbevordering : bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving bijvoorbeeld door het geven van voorlichting en het organiseren van activiteiten die de gezondheid bevorderen
- Samenwerking en afstemming: de Wpg legt de nadruk op samenwerking tussen verschillende partijen zoals gemeenten, onderwijs, GGD-en, zorgverleners en andere organisaties om de publieke gezondheidszorg effectief te organiseren.

De doelstelling is:

D25.720 Goede Publieke Gezondheidszorg voor de inwoners van Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.7201 Gezonde Start: doorontwikkelen van activiteiten van de coalitie Kansrijke Start

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt de coalitie Kansrijke Start gecontinueerd en worden activiteiten zoals Nu niet zwanger, prenataal huisbezoek kwetsbare ouders, stevig ouderschap en Kind naar gezond gewicht verder doorontwikkeld. De activiteiten die door de GGD HvB worden uitgevoerd moeten aansluiten bij de ontwikkelingen die plaats vinden in het kader van de Koers Sociaal Domein en het programma "Samen redzaam". Activiteiten moeten passen in het gemeentelijke aanbod op trede 1, 2 en 3.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2026 wordt de lokale coalitie Kansrijke Start gecontinueerd en vindt het MDO - kwetsbare zwangeren structureel plaats. De activiteiten "Nu niet zwanger", prenataal huisbezoek kwetsbare ouders, Stevig ouderschap en Kind naar gezond gewicht worden gedurende heel 2026 uitgevoerd en sluiten aan bij "Samen Redzaam".

A26.7202 Gezonde leefstijl: uitvoeren van campagnes om gezonde leefstijl van inwoners te stimuleren.

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt extra aandacht besteed aan de gezonde leefstijl van jeugdigen en ouderen. De GGD HvB voert in 2026 communicatiecampagnes uit zoals: Ik pas (alcoholgebruik 18 -), Dry Januari, Zien drinken doet drinken en Kind naar gezond gewicht uit.

In 2025 is in de regio Hart voor Brabant gestart met het project SKIP die trip. Elke gemeente heeft een ambtelijke en bestuurlijke ambassadeur die lokaal aan de slag gaan met de projectdoelstellingen waarbij actief aandacht gegeven zal worden aan de normverschuivingen ten aanzien van drugsgebruik. Niet alleen het drugsgebruik bij jongeren neemt toe maar ook de problematiek die daarmee samenhangt zoals criminaliteit, (verkeers) veiligheid, ondermijning en een toenemende zorgvraag. Het project heeft een looptijd van 3 jaar dus in 2026 zal hier ook actief aan gewerkt worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2026 worden de gezondheidscampagnes van de GGD HvB gecontinueerd zoals Check it out (alcohol, roken/ vaperen en drugs) en "Zien drinken, doet drinken". Ook wordt SKIP de Trip (betreffende normverschuivingen drugsgebruik) voortgezet. Dit project heeft een looptijd van 3 jaar (2025 t/m 2027). Het project Kind naar gezond gewicht waarbij de GGD op gezinsniveau kinderen en ouders begeleiden wordt in 2026 gecontinueerd.

A26.7203 Gezonde geest: ontwikkelen en uitvoeren van een programma mentale gezondheid

Omschrijving (toelichting)

In 2026 zal extra aandacht worden gegeven aan het ontwikkelen van een Programma Mentale Gezondheid. Naast de curatieve aanpak zal vooral preventie een belangrijke rol gaan spelen. In 2025 is gestart met een onderzoek naar de mentale gezondheid bij kinderen en jongeren en wat er nodig is om mentale problemen op latere leeftijd te voorkomen.

1 op de 4 mensen ervaart psychische problemen en bijna 1 op de 2 mensen krijgt daar ooit in hun leven mee te maken waardoor er sociale en economische problemen kunnen ontstaan zoals hoge werkloosheid, schooluitval, toename zorggebruik en gebruik van sociale voorzieningen. Wanneer we mentale gezondheid prioriteit geven kunnen we psychische problemen voorkomen en kosten besparen.

In het onderzoek dat uitgevoerd is door het Trimbos, het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en de GGD-GHOR Nederland is nadrukkelijk gebleken dat investeren in preventie ten aanzien van mentale gezondheid kan leiden tot aanzienlijke kostenbesparingen.

In 2026 zal uitvoering gegeven worden aan Mamakids dat gericht is op postpartum depressie bij vrouwen.

Ook zal op de scholen voor Voortgezet Onderwijs uitvoering gegeven worden aan Check it out. Dit is een voorstelling voor leerlingen over keuzes maken over o.a. alcohol, roken/ vaperen en drugs.

De activiteiten voor kinderen/jeugdigen m.b.t. het vergroten van weerbaarheid, omgaan met pesten, omgaan met de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs en Sta – sterktrainingen worden eind 2025 geëvalueerd. Op basis hiervan zal worden besloten welke onderdelen opgenomen worden in het Programma Mentale Gezondheid 2026.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het onderzoek naar de bestaande activiteiten ten aanzien van de mentale gezondheid van jongeren en wat er preventief nodig is om de mentale gezondheid verder te verbeteren is uitgebreid tot juli 2026. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek wordt vanaf Q3 2026 een programma mentale gezondheid voor jeugdigen opgesteld dat aansluit bij de werkwijze van Samen Redzaam. De focus ligt dan niet alleen meer op het individuele kind maar ook op de directe omgeving van het kind zoals de ouders/opvoeders en het onderwijs. In 2026 wordt ook uitvoering gegeven aan MAMAKids dat gericht is op postpartum depressie bij vrouwen.

A26.7204 Gezonde omgeving: organiseren van workshops en themabijeenkomsten.

Omschrijving (toelichting)

In 2026 worden workshops en themabijeenkomsten georganiseerd over gezondheid in relatie tot de omgevingswet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het kader van het organiseren van workshops en themabijeenkomsten in relatie tot de omgevingswet vindt planvorming plaats, zoals de voorbereidingen voor een lokaal hitteplan en de aanpak van hittestress in de woon- en leefomgeving.

A26.7205 Gezond ouder worden: opstellen van een programma

Omschrijving (toelichting)

In 2025 is opdracht gegeven aan de GGD HvB om een programma op te stellen ten aanzien van "gezond ouder worden". In 2026 zal hier uitvoering aan worden gegeven

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Zowel lokaal als regionaal wordt gewerkt aan een integraal programma om gezond ouder te worden. Hierin worden o.a. meegenomen: mantelzorg, valpreventie, gezonde voeding, gebruik medicijnen, laagdrempelig bewegen en het geheugenpaviljoen.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Gezond- en Actief - leven Akkoord

Wat willen we bereiken in 2026?

In 2026 wordt in het kader van het gezondheidsbeleid ook uitvoering gegeven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord.

Dit is een landelijk akkoord waarin de rijksoverheid, gemeenten, GGD GHOR Nederland en de Zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt om een impuls te geven aan het verbeteren van de gezondheid van inwoners. Gemeenten hebben hiervoor een SPUK (specifieke uitkering) ontvangen voor de periode 2023 tot en met 2026.

De inzet vanuit de brede SPUK GALA maakt integraal onderdeel uit van het implementatieplan "Samen redzaam" (zie hoofdstuk 6: sociaal domein) en de preventieve inzet voor het realiseren van de sociale basis (trede 1 en 2) en de indicatievrije ondersteuning (trede 3).

In 2026 komt een aantal SPUK' s te vervallen te weten: leefomgeving, mentale gezondheid, overgewicht en obesitas, alcoholproblematiek, één tegen eenzaamheid, kennis- en adviesfunctie GGD en regionale aanpak preventie. Deze onderdelen van beleid zijn, waar mogelijk, opgenomen in het reguliere beleid en de daarbij behorende bekostiging. De activiteiten die onderdeel uitmaken van de aanpak ten aanzien van overgewicht en obesitas zijn dermate belangrijk en veelomvattend dat deze voor 2026 zijn opgenomen in de begroting.

Continuering van GALA- middelen 2026 is gericht op de volgende onderdelen: Lokaal Sportakkoord, brede regeling combinatiefuncties, Kansrijke Start, versterken sociale basis, terugdringen gezondheidsachterstanden, valpreventie en Welzijn op recept.

Tevens is vanuit het Rijk aangekondigd dat men voornemens is om vanaf 2026 alle lopende SPUK' s op te heffen en toe te voegen aan het gemeentefonds. Hierdoor krijgen gemeenten meer beleidsvrijheid en mogen zij zelf bepalen voor welke beleidsinitiatieven de middelen worden ingezet. Er zal dan wel sprake zijn van een korting van 10%. In de 2e helft van 2025 wordt hieromtrent meer informatie verwacht van het ministerie van VWS.

Naast het lokale GALA heeft ook het Integraal Zorg Akkoord IZA invloed op het gezondheidsbeleid bij gemeenten. Het IZA is een landelijk akkoord met als doel de zorg toegankelijk, goed en betaalbaar te houden. Dit doen we door de beweging te maken van ziekte en zorg naar gezondheid, preventie en welzijn.

Het IZA wordt regionaal en domein-overstijgend opgepakt op de schaal van de zorgkantoorregio Midden-Brabant. Samengewerkt wordt tussen de gemeenten in Midden Brabant, de zorgverzekeraars VGZ en CZ, zorgpartijen (zoals GGZ Breburg, huisartsen, Zorgnetwerk Midden – Brabant, Thebe, Elisabeth- Tweestedenziekenhuis), GGD Hart voor Brabant, Contour de Twern en via Zorgbelang met inwoners en patiëntenorganisaties. Er is een regiobeeld opgesteld ten aanzien van de huidige en toekomstige zorgbehoefte van de inwoners in onze regio. Uit dit regiobeeld zijn vijf prioritaire opgaves geselecteerd te weten:

1. Gezond en veilig opgroeien
2. Kwetsbare ouderen, nu en straks
3. Mentale gezondheid
4. Leefstijl en leefomgeving
5. Chronische Leefomgeving.

Het regioplan is de basis voor transformatieplannen waarmee een specifiek probleem in de zorg wordt aangepakt.

Op dit moment zijn twee transformatieplannen door het Rijk en de zorgverzekeraars goedgekeurd waarbij gemeenten zijn betrokken te weten:

- Op weg naar toegankelijke mentale gezondheidszorg en Midden – en Oost-Brabant
- De buurt als eco-systeem.

Het jaar 2026 is het laatste jaar van de SPUK (specifieke uitkering) Gezond – en Actief Leven Akkoord. Deze brede SPUK bestaat uit beleid en financiering van sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en versterken van de sociale basis. Een aantal onderdelen van de SPUK komt te vervallen in 2026 te weten : leefomgeving, mentale gezondheid, overgewicht en obesitas, OKO alcoholproblematiek en één tegen eenzaamheid. Gecontinueerd worden de onderdelen Lokaal Sportakkoord, Brede regeling Combinatiefunctionarissen, Kansrijke Start, Mantelzorg, Terugdringen gezondheidsachterstanden, Versterken sociale basis, Welzijn op recept en valpreventie.

De doelstelling is:

D26.731 Het realiseren van een gezonde generatie in 2040

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.7311 Activiteiten Lokaal Sportakkoord en brede regeling combinatiefuncties

Omschrijving (toelichting)

Vanuit het Lokaal Sportakkoord worden activiteiten en interventies vanuit professionele organisaties en inwoners bekostigd tot een maximaal bedrag van € 10.000. Vanuit de brede regeling combinatiefunctionaris worden functionarissen bekostigd die laagdrempelig ondersteuningsaanbod organiseren zoals beweegprogramma's voor diverse doelgroepen. Uitgangspunt is dat het een laagdrempelig aanbod is dat in wijken en buurten wordt uitgevoerd.

De activiteiten die werden uitgevoerd voor de interventie overgewicht en obesitas zijn qua bekostiging opgenomen in de gemeentebegroting 2026 en de middelen voor OKO worden bekostigd uit het regionale IZA- budget.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In dit laatste jaar van het sportakkoord worden nog zoveel mogelijk sportieve en culturele activiteiten ondersteund binnen de kaders die we samen met de partners gesteld hebben.

De komende periode zullen wij extra gaan inzetten om organisaties en inwoners te stimuleren om gebruik te maken van deze regeling. In 2026 hebben de volgende activiteiten al een bijdrage mogen ontvangen: vv Atak (inzet volleybal bus bij kennismakingsactiviteiten), SVO de Gaard (kennismakingsclinic met meidenvoetbal) en Seniorenmaatjes (opzetten van sportieve en culturele activiteiten). Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties wordt verwezen naar A26.5102.

A26.7312 Doorontwikkeling Multidisciplinair overleg zwangeren

Omschrijving (toelichting)

Om kinderen een gezonde (kansrijke) start te bieden is een lokale coalitie gevormd bestaande uit kraamzorg, verloskundigen, GGD HvB, Contour de Twern en Team WijZ. In 2026 wordt het MDO zwangeren verder doorontwikkeld en worden er extra interventies Stevig Ouderschap ingezet. Tevens wordt onderzocht welke aanvullende trede-3-activiteiten nodig zijn om ouders laagdrempelig en zonder indicatie, extra ondersteuning te bieden gedurende en na de zwangerschap.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een nieuwe coalitiebijeenkomst staat gepland eind maart. Het beleidsdocument Kansrijke start, met vertaling van landelijke naar lokale interventies, wordt gepresenteerd. Het doel voor de coalitie is om een klankbordgroep te ontwikkelen lokaal om alle thema's binnen het programma Kansrijke start te ontwikkelen tot lokale initiatieven. Er wordt vanuit Kansrijke start en vroegsignalering op jeugdhulp, gestart met Informele steun vanuit Buurgezinnen (start april) en SamenOplopen (samenwerking met CdT) om preventief ouders te ondersteunen in opvoedvraagstukken (van trede 4 naar trede 2). Daarnaast ontwikkelen we meer laagdrempelige inloopplekken in de gemeente waar ouders elkaar kunnen ontmoeten en in gesprek met elkaar kunnen komen. Voor het sociaal MDO zwangeren, is een onderzoek gestart voor een impactmeting (maatschappelijke kostenbatenanalyse). De gemeente Waalwijk zit in deze pilot, samen met 2 wijken uit de gemeente Tilburg. De resultaten worden Q2 hiervan verwacht. Samenwerking met de verschillende partijen werkt naar tevredenheid van de partners binnen het MDO. Zij weten elkaar steeds beter te vinden en verwijzen naar elkaar door - ook naar het netwerk van Waalwijk Kansrijk. Taalontwikkeling in de 1e 1000 dagen van een kind is geborgd bij Waalwijk Taalrijk.

A26.7314 Welzijn op recept

Omschrijving (toelichting)

De methodiek Welzijn op recept wordt ingezet voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van een medisch recept voor te schrijven verwijst de huisarts patiënten door naar een zgn. welzijnscoach. Bij welzijn op recept gaat de coach samen met de cliënt op zoek naar wensen, behoeften en mogelijkheden en ondersteunt de cliënt bij de stappen die gezet moeten worden b.v. naar de deelname aan activiteiten. De focus ligt vooral op wat iemand wel kan en waar iemand vrolijk van wordt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We kiezen ervoor om Welzijn op recept in te richten met de coaches maatschappelijke activering. Zij hebben een groot netwerk in Waalwijk en ondersteunen inwoners al jaren met vrijwilligerswerk, activiteiten, werk, sport en bewegen. De inzet van de coaches maatschappelijke activering past goed bij Welzijn op Recept. De afgelopen periode zijn er verschillende gesprekken gevoerd met de huisartsen, PrimaCura(huisartsenorganisatie) en maatschappelijke activering. Het communicatiemateriaal is ontwikkeld, processen zijn ingericht en er zijn afspraken met de huisartsen gemaakt. In februari 2026 zijn we met onze aanpak begonnen met twee huisartsenpraktijken. We monitoren de inzet.

A26.7315 Aanpak valpreventie ouderen

Omschrijving (toelichting)

Vanuit het oogpunt gezond en vitaal ouder worden wordt veel aandacht besteed aan valpreventie bij ouderen. Er vinden e-biketrainingen plaats, beweegcoaches worden ingezet en er worden bij de doelgroep 65+ smartfloor – testen afgenomen.

Ook worden er informatiebijeenkomsten georganiseerd en valpreventiecurssussen gegeven door fysio- en ergo - therapeuten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt ingezet op vitaal ouder worden in relatie tot valpreventie. Er vinden op dit moment e-biketrainingen plaats, beweegcoaches worden ingezet en er worden bij de doelgroep 65+ smartfloor – testen afgenomen. Ook worden er informatiebijeenkomsten zoals de GO Healty week en de gezondheidsmarkt georganiseerd en valpreventiecurssussen gegeven door fysio- en ergo - therapeuten.

3.10 Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Volkshuisvesting

Waalwijk moet aantrekkelijk zijn om te wonen. Daarom streven we naar een voldoende aanbod van woningen en woonmilieus voor alle doelgroepen. Gelet op de uitdagingen die vergrijzing en klimaatverandering voor ons in de nabije toekomst brengt, willen we ons woningaanbod zo toekomstbestendig mogelijk maken. Tevens zetten we in op adequate huisvesting voor internationale medewerkers die in Waalwijk komen werken.

In het collegeprogramma 2022-2026 is het thema wonen expliciet benoemd. Hierbij is aangegeven dat de gemeente Waalwijk doorgaat op de ingezette koers om versneld te groeien om het huidige voorzieningenniveau te behouden en te versterken.

De doelstellingen zijn:

D26.811 Woningbouw is gericht op het bieden van een passende woning voor iedereen

D26.812 Woonbeleid draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

Het beleidsveld volkshuisvesting moet een bijdrage leveren aan het creëren van een rechtvaardige, duurzame en inclusieve samenleving. Dit vraagt specifieke aandacht voor ontwikkelingen zoals vergrijzing en de positie van doelgroepen die het moeilijk hebben op de woningmarkt.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.8111 Bouw van minimaal 1200 woningen in verschillende prijsklassen in deze bestuursperiode mogelijk maken

Omschrijving (toelichting)

We richten ons in deze bestuursperiode op het mogelijk maken van minimaal 1.200 woningen. Daarbij ligt de nadruk op het hard maken van zachte plannen en het afgeven van vergunningen voor deze plannen. De uitvoering is immers de verantwoordelijkheid van marktpartijen en woningcorporaties. Voor 2026 richten we ons op het hard maken van 250 woningen in plannen.

We onderzoeken in 2026 hoe procedures voor woningbouw verder versneld kunnen worden onder de omgevingswet.

Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden om de bestaande voorraad optimaal te gebruiken, te verdichten of doorstroming te bevorderen met de doorstroomregeling bij Casade.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Tussen 1-1-2022 en 31-12-2025 waren er in totaal 997 woningtoevoegingen. Daarnaast staan er 374 woningen in aanbouw en is voor nog eens 471 woningen vergunning verleend. Bij het opstellen van het omgevingsplan Woonwijken in 2026 wordt nader onderzocht hoe procedures voor woningbouw versneld kunnen worden.

De doorstroomregeling bij Casade loopt inmiddels. Casade heeft meer dan 30 huishoudens in hun werkgebied bezocht en enkele huishoudens nemen inmiddels deel aan de pilot. Dat betekent dat zij met voorrang kunnen reageren op gelabelde woningen in het aanbod. De eerste verhuizingen worden in de loop van 2026 verwacht.

A26.8112 Minimaal 30% sociale huur bij het woningbouwprogramma dat we toevoegen

Omschrijving (toelichting)

In de gemeente Waalwijk hebben we op dit moment ruim 30% sociale huur in de voorraad. Vanuit onderzoeken en vanuit rijksbeleid is gebleken dat het in de gemeente Waalwijk wenselijk is om 30% sociale huur in de woningbouwprogrammering aan te houden en zo het aandeel vast te houden.

In 2026 zal het woonbeleid geactualiseerd worden en omgezet worden in een volkshuisvestingsprogramma. Onder de Wet versterking regie volkshuisvesting (die naar verwachting per 1 januari 2026 in werking treedt) wordt dit een verplicht programma. Op dat moment zullen we deze beleidslijn daarin opnemen

Inmiddels is ook duidelijk dat woningcorporaties beschikken over een beperkte investeringsruimte en dat de realisatie van 30% sociale huur in de nieuwbouwprogrammering daardoor onder druk staat. We onderzoeken daarom de invoering van een vereveningsfonds en de mogelijkheden van een actiever grondbeleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste stappen om te komen tot een Volkshuisvestingsprogramma en een vereveningsfonds zijn gezet en diverse acties zijn uitgezet. We zoeken daarbij ook de samenwerking c.q. afstemming op met andere gemeenten in onze regio.

A26.8113 Inspelen op kansen en mogelijkheden voor het verlichten van de druk op de woningmarkt

Omschrijving (toelichting)

Het basis uitgangspunt voor het vergroten van de woningvoorraad is om permanente woningen toe te voegen en te kijken naar mogelijkheden van optimaliseren van het gebruik van de bestaande voorraad. We houden daarnaast de mogelijkheid open om in te spelen op kansen en mogelijkheden, om de druk op de woningmarkt te verlichten met tijdelijke woningbouw, bijvoorbeeld door mantelzorgwoningen voor jongeren.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Mantelwonen voor jongeren is in 2025 mogelijk gemaakt. In 2026 kijken we met Casade o.a. naar woningdelen. Als gemeente versoepelen we de regels hiervoor en voor hospitaverhuur.

A26.8121 Toevoegen van nultredenwoningen**Omschrijving (toelichting)**

Heel Nederland heeft de komende decennia te maken met een dubbele vergrijzing. Door nultredenwoningen toe te voegen, bieden we veilige comfortabele woningen voor alle doelgroepen met een verminderende mobiliteit, zoals mensen die slecht ter been zijn, een rollator nodig hebben of een kinderwagen gebruiken.

Het oplevermoment is bij woningbouw niet altijd precies te voorspellen. Bij een deel van de projecten weten we dit wel. Vanuit die informatie is de verwachting dat er in 2026 ca. 120 nultredenwoningen worden opgeleverd.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Voor meer dan 650 nultredenwoningen is inmiddels een vergunning afgegeven. Daarvan zijn er op dit moment ruim 270 in aanbouw. Deze worden deels in 2026 en deels in 2027 opgeleverd.

A26.8122 Ondersteunen koopstarters**Omschrijving (toelichting)**

Het is op dit moment erg lastig voor jonge huishoudens om een koopwoning te verwerven. We ondersteunen daarom koopstarters door het afgeven van startersleningen, zodat zij in de gelegenheid zijn om een woning te kopen waar dat zonder extra lening niet lukt.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In maart 2026 is het budget voor het verstrekken van startersleningen wederom aangevuld. Er zijn tussen 1-1-2026 en 23-3-2026 inmiddels 12 startersleningen verstrekt.

A26.8123 Onderzoeken van locaties voor het toevoegen van woonwagendplaatsen**Omschrijving (toelichting)**

Er is in veel gemeenten in Nederland, waaronder ook in de gemeente Waalwijk, een tekort aan woonwagendplaatsen, waardoor standplaatszoekenden soms onevenredig lang ingeschreven moeten staan, voordat zij een woonwagendplaats kunnen bewonen. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden om tot een uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen in de gemeente Waalwijk te komen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het onderzoek naar mogelijke locaties loopt. In 2025 bleek dat er bij alle locaties aandachtspunten spelen die meer tijd vragen dan initieel (in 2024) ingeschat. Er wordt gestreefd om rond de zomer van 2026 een definitief standpunt in te nemen over de locaties die nader onderzocht worden.

A26.8124 Prestatieafspraken maken met woningcorporaties

Omschrijving (toelichting)

Woningcorporaties leveren een belangrijke bijdrage aan de doelen op het gebied van volkshuisvesting. Met de woningcorporaties die actief zijn in onze gemeente maken we prestatieafspraken over in ieder geval betaalbaarheid, beschikbaarheid, wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Prestatieafspraken worden ieder najaar gemaakt.

Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing*Wat willen we bereiken in 2026?*

De huidige maatschappelijke opgaven voor wonen, werken, voorzieningen en landbouw vragen om het bepalen van een nieuwe ruimtelijke koers in het fysiek domein. In samenhang met het oplossen van de opgaven op het vlak van klimaatadaptatie, energietransitie, slimme mobiliteit, biodiversiteit, gezondheid, inclusiviteit en circulaire economie. Om ruimte te bieden aan al die opgaven met behoud van onze ruimtelijke kwaliteit, zullen we slimmer en duurzamer moeten verstedelijken.

De Ontwikkelstrategie Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) en het Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040 bieden daarvoor het handvat op regionaal en provinciaal niveau. De huidige integrale structuurvisie Waalwijk 2025 (raad, 2016), het sectoraal beleid en regels in relatie tot de fysieke leefomgeving gaan we daarom de komende jaren omvormen om beter aan te sluiten op de huidige maatschappelijke opgaven. De handvaten op gemeentelijk niveau daarvoor zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het ontwikkelen van deze instrumenten is ook nodig vanwege de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De invulling van dit beleidsveld zal daar in meegroeien.

De doelstellingen zijn:

D25.820 Versterken kwaliteit leefomgeving

D25.821 Waalwijk Omgevingswet-proof

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

*A25.8211 Transitie omgevingsbeleid in een omgevingsvisie***Omschrijving (toelichting)**

De Omgevingsvisie is onze langetermijnvisie voor de leefomgeving van de hele gemeente. Deze coalitieperiode willen we een omgevingsvisie vaststellen met daarin de hoofdlijnen van beleid voor de leefomgeving op basis van door de raad vastgestelde uitgangspunten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De Omgevingsvisie gemeente Waalwijk is in 2025 volgens planning afgerond en in routing gebracht voor vaststelling. De omgevingsvisie is op 26 februari 2026 in werking getreden. (De indicator voor de Omgevingsvisie is groen)

Als vervolg op het opstellen van de omgevingsvisie is een start gemaakt een Plan van Aanpak Werken met de omgevingsvisie. In dit PvA worden de onderdelen opgenomen die nadere uitwerking vragen om goed te kunnen werken met de omgevingsvisie. Ook worden onderdelen die van belang zijn voor de actualisatie van de omgevingsvisie meegenomen. Voor deze onderdelen wordt een advies gegeven over de aanpak van de uitwerking. Daarbij wordt ook aangegeven wat en wie (welke rollen van welke afdelingen) nodig is voor het uitwerken van de betreffende onderdelen, binnen welke termijn dit idealiter plaats vindt en of er kosten worden voorzien (met een bijbehorende raming). Het budget voor dit onderdeel is aangevraagd in de het budget voor de omgevingswet. (De indicator voor het budget is rood).

A25.8212 Transitie bestemmingsplannen en verordeningen in het omgevingsplan

Omschrijving (toelichting)

In het omgevingsplan werken we de regels uit die nodig zijn vanwege keuzes in de omgevingsvisie. Het omgevingsplan bundelt daarbij de vroegere juridische regels uit o.m. bestemmingsplannen en beheersverordeningen en de (delen van) verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De eerste stap is het opstellen van een plan van aanpak over hoe te komen tot een gemeentedeckend omgevingsplan (transitieplan). Dit ter vervanging van het tijdelijke van rechtswege geldende omgevingsplan dat uiterlijk geldt tot 2032.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het omgevingsplan vormt het juridische en uitvoerende sluitstuk van de Omgevingswet. Terwijl de omgevingsvisie de strategische ambities vastlegt en de omgevingsprogramma's deze thematisch en/of gebiedsgericht uitwerken, vertaalt het omgevingsplan al deze keuzes naar voor een ieder bindende regels voor de fysieke leefomgeving. Het college heeft 4 november 2025 het transitieplan omgevingsplan Waalwijk vastgesteld. Dit plan beschrijft de route om uiterlijk 1 januari 2032 over één definitief Omgevingswet-proof omgevingsplan te beschikken. Er is opdracht verleend aan een stedenbouwkundig bureau voor de wijziging omgevingsplan voor de Woongebieden. Het budget voor de ontwikkeling van het omgevingsplan is niet toereikend. Aanvullend budget is aangevraagd. (De indicator voor het budget is rood).

A25.8213 Kennis verwerven over het werken met omgevingsprogramma's

Omschrijving (toelichting)

Het omgevingsprogramma is een nieuw instrument onder de Omgevingswet. Bedoeld als tussenstap tussen omgevingsvisie en omgevingsplan. Omdat dit een nieuw instrument is, gaan we eerst kennis opdoen om dit instrument zo effectief mogelijk in te zetten. Het vaststellen van een omgevingsprogramma is een bevoegdheid van het college, de kaders daarvoor worden vastgesteld door de raad.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het Plan van Aanpak 'Werken met de omgevingsvisie' waar in 2025 een start mee is gemaakt worden onderdelen opgenomen die nadere uitwerking vragen om goed te kunnen werken met de omgevingsvisie. Hieronder vallen ook het werken met omgevingsprogramma's, het beleidshuis en de omgevingsvisie in de beleidscyclus en de P&C-cyclus. Het budget is onvoldoende. Aanvullend budget voor dit onderdeel is aangevraagd in de het budget voor de omgevingswet. (De indicator voor het budget is rood).

A26.8201 Ontwikkelen transformatielocaties

Omschrijving (toelichting)

Ontwikkelen van locaties in stedelijk en landelijk gebied waarvoor een duurzame transformatie nodig is, bijvoorbeeld vanwege leegstand of de behoefte aan een andere invulling. Onder andere voor de bekende grotere projecten maar ook voor kleinere projecten in alle kernen van de gemeente.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor de diverse transformatielocaties is er gewerkt aan verkenningen, het sluiten van overeenkomsten met initiatiefnemers, het voorbereiden en doorlopen van de ruimtelijk procedures en het verlenen van de benodigde vergunningen door de gemeente.

Van diverse transformatielocaties geven we hierna de stand van zaken om een indruk te geven van wat er speelt:

- De vergunning voor de herontwikkeling van het ETZ-terrein is verleend, helaas kan er echter nog niet gestart worden met de bouw vanwege stikstof.
- Op het voormalige Slachthuissterrein wordt gebouwd aan 123 woningen.
- De initiatiefnemer van de Gedempte haven wil een aantal onderdelen van het plan (het bestemmingsplan is geheel onherroepelijk in werking getreden) wijzigen waardoor er een BOPA-procedure gedraaid moet gaan worden. Er wordt gewerkt aan de voorbereiding hiervan.
- Voor het plan Oranjehoek in Waspik (sloop 24 woningen, bouw 50 woningen) loopt een BOPA procedure en deze wordt – samen met de anterieure exploitatieovereenkomst – binnenkort voorgelegd aan de raad.
- Op Raadhuisplein in Sprang-Capelle (bouw 18 woningen) loopt op dit moment bij de rechtbank een beroepsprocedure in het kader van de omgevingsvergunning. Uitspraak naar verwachting in de eerste helft van mei.
- De uitleglocatie Landgoed Driessen bestaat uit meerdere onderdelen. In fase I gaat het vooral om De Nieuwe Hoven Oost (63 woningen) en Driesser Velden Midden (162 woningen). Voor deze projecten zijn overeenkomsten gesloten of in voorbereiding. Ook de ruimtelijke procedures voor deze plandelen zijn in voorbereiding. Stikstof vormt ook hier een nadrukkelijk aandachtspunt. Daarnaast wordt het ontwerp voor de Muzenkamer definitief gemaakt. Parallel hieraan wordt de haalbaarheid van fase II (tenminste 1.000 woningen) samen met marktpartijen onderzocht. Dit proces van tekenen, rekenen en onderzoeken kan naar verwachting eind 2026 afgerond worden.

Wat betreft de doorlooptijd zijn we sterk afhankelijk van de betrokken initiatiefnemers (marktpartijen). Ook de stikstofuitspraak van 18 december 2024 door Raad van State over intern salderen heeft invloed op de doorlooptijd van een aantal transformatieprojecten.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

VJB26|8.01 Capaciteitsdruk VBL

Omschrijving (toelichting)

**VJB26|8.01
Capaciteitsdruk
VBL**

**(sub)
Beleidsveld**

8 Volkshuisvesting, RO en Stedelijke vernieuwing

Productnummer en naam	802	Vergunningen			INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd VBL	Portefeuillehouder			A. de Jong	
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>						
		2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	N	515				
Baten						
Saldo	N	515				
Toelichting :						

1 Vergunningverleners Omgevingswet

- Volgens de omgevingswet dienen formele aanvragen binnen 8 weken afgehandeld te worden. Deze termijn is verkort ten opzichte van de voormalige Wabo. Sinds het tweede kwartaal 2023 (bij de start van een zaakstelsel) is de gemiddelde hoeveelheid aanvragen structureel toegenomen van gemiddeld 30 aanvragen per week in 2023 naar gemiddeld 50 aanvragen per week in tweede half jaar 2025. De data laat hierin een structureel stijgende lijn zien.
- In 2022 is een onderzoek gedaan door BMC naar de capaciteitsdruk bij vergunningen. Zij hebben destijds geconcludeerd dat er 2,5 fte tekort is voor de hoeveelheid aanvragen van destijds. In 2026 kunnen we stellen dat er meer beleid en dus meer beleidsregels bij zijn gekomen. Voor het omgevingsplan is inmiddels vastgesteld dat de enige mogelijkheid om het binnen de wettelijke termijn rond te krijgen, het noodzakelijk is dat er beleidsneutraal overgegaan wordt. Dat betekent ook dat de regeldruk niet verminderd.
- De capaciteit van vergunningverlening staat daar mee gigantisch onder druk, waarmee we wettelijke termijnen overschrijden en daarmee allerhande juridische risico's lopen. De juridische risico's zijn als volgt: Sinds de invoering van de Omgevingswet worden geen vergunningen van rechtswege meer verleend. Echter, indien we niet binnen 8 weken een formele aanvraag behandeld hebben kan initiatiefnemer de gemeente in gebreke stellen. Daarna is er nog twee weken om de vergunning behandeld te hebben. De ervaring leert dat dat onhaalbaar is voor het grootste aantal vergunningen. Daarna volgt of een dwangsom, of de vergunning wordt verleend, maar door de korte termijn wordt de kwaliteit minder en vergroot dit het risico op bezwaar- en beroepsprocedures, wat allerhande kosten met zich meebrengt. Tevens zorgt het niet ophogen van extra inhuur voor het niet ophalen van de geraamde opbrengsten uit de begroting.

2 Interbestuurlijk toezicht en ENSIA-beoordeling BAG

- Het IBT (provincie) stelt kwaliteitscriteria vast waar de VTH aan moet voldoen. Volgens het IBT dient er een U&H Strategie (meerjaren) opgesteld te worden, een

uitvoeringsprogramma en een jaarverslag.

2. Doen we dit niet, of voldoen we niet aan de eisen die door de provincie worden gesteld, wordt de gemeente onder toezicht gesteld (kosten voor onder toezicht stellen zijn jaarlijks ongeveer € 80.000).

3. Dit vraagt om capaciteit om beleid te schrijven specifiek voor de ontwikkeling en uitvoering van vergunningverlening. Deze capaciteit zit op dit moment niet in het team. Er is ook geen ruimte om dit te ontwikkelen, hiervoor verwijst ik naar de argumenten in punt 1.

Dit betekent dat het noodzakelijk is om deze capaciteit in te huren, in de vorm van een clustercoördinator vergunningen, die tevens ook kan meedenken op door de provincie verplichte taken rondom vergunningverlening (kosten inhuur: € 200.000).

4. De ENSIA-beoordeling op de BAG kent een belangrijk verbeterpunt: Op dit moment heeft de gemeente 1 BAG-medewerker in dienst voor 16 uur. De beoordeling stelt dat er geen structurele achtervang is georganiseerd en dat dat verbeterd moet worden. Daarnaast is de druk op de BAG-ontwikkelingen groter aan het worden door de hoeveelheid aan ontwikkelingen in het ruimtelijk domein, die in de BAG geregistreerd moeten worden. Om te voldoen aan de gestelde eisen wordt voorgesteld om 8 uur extra toe te voegen aan de BAG-functie, en deze functie te verdelen over twee medewerkers. 8 uur op schaal 8 inhuren voor 2026.

Maatregel:

1. Extra inhuur ten behoeve van het behandelen van vergunningsaanvragen. Gezien de stijging in aantal aanvragen, budget voor inhuur of uitbesteding op te hogen met €300.000.

2. Inhuren van een clustercoördinator vergunningen, met daarbij de opdracht het beleidsdeel voor de afdeling ihkv verplichte taken vanuit provincie op orde te brengen door budget beschikbaar te stellen van €200.000.

3. Om te voldoen aan de gestelde eisen wordt voorgesteld om 8 uur extra toe te voegen aan de BAG-functie, en deze functie te verdelen over twee medewerkers. 8 uur op schaal 8 inhuren voor 2026 (kosten: € 15.000).

Daar waar mogelijk de kosten te dekken uit de mogelijk extra opbrengsten van de leges die deze extra inhuur met zich meebrengen.

Tijd (indicator)

VJB26|8.02 Omgevingswet

Omschrijving (toelichting)

VJB26|8.02 Omgevingswet

(sub) Beleidsveld

8 Volkshuisvesting, RO en Stedelijke vernieuwing

Productnummer en naam

810

Omgevingswet

INCIDENTEEL

Budgethouder

Afdelingshoofd VBL

Portefeuillehouder

A. de Jong

Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	kosten 2026	N 970				
Baten	onttrekking aan reserve	V 346				
Saldo		N 624				
Toelichting :						

Per begin 2026 resteert in de reserve invoering omgevingswet een bedrag van ongeveer € 550.000 en voor 2026 is eenmalig €200.000,- beschikbaar vanuit de begroting. Dit bedrag is onvoldoende ter dekking van de te maken kosten in 2026. In dit voorjaarsbericht nemen een financiële afwijking van ongeveer € 624.000 (incidenteel). De reserve wordt daarmee helemaal gebruikt.

In de huidige meerjarenbegroting is rekening gehouden met een structureel budget van €280.000. Daarnaast voorzien we wel een tekort voor de komende jaren, dit zal afgewogen worden bij de totstandkoming van de begroting 2027.

Het transitieplan om te komen tot een omgevingsplan is vastgesteld. Hiermee is de planning en de benodigde capaciteit inzichtelijk. Dit resulteert in een aanzienlijke budgetopgave om te komen tot een beleidshuis, ontwikkeling van programma's en het uiteindelijke omgevingsplan.

Budget omgevingswet:	2026
Stand reserve per 1 januari 2025:	€ 947.797
Uitgaven 2025 omgevingsplan en invoering:	€ 401.527
Huidige stand:	€ 546.270
Totaal begroot 2025 & 2026:	€ 1.370.580
bijgeraamd Kadernota 2026:	€ 200.000
benodigd 2026	€ 624.310

Totaal begroot 2026	2026
projectleiding	€ 263.500
omgevingsvisie (actualisatie)	€ 0
beleidshuis	€ 50.000

programma's	€ 100.000
omgevingsplan	
spoor 1 winkel openhouden	€ 80.000
spoor 2 gebiedsgerichte wijzigingen	€ 633.000
spoor 3 verordeningen	€ 119.600
nieuwe taken-werkzaamheden	€ 124.480
totaal	€ 1.370.580

Maatregel:

Invulling geven aan verdere implementatie van de Omgevingswet.

Tijd (indicator)

VJB26|8.05 Project centrum entree

Omschrijving (toelichting)

VJB26 8.05 Project centrum entree									
(sub) Beleidsveld	8 Volkshuisvesting, RO en Stedelijke vernieuwing								
Productnummer en naam	810	IUP23-24			STRUCTUREEL				
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder			T. Klerx				
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>									
		2026	2027	2028	2029	2030			
Lasten		N	10 N	10 N	10 N	10 N			10
Baten									
Saldo		N	10 N	10 N	10 N	10 N			10

Toelichting :

De uitvoering van het project Winterdijk / Centrum entree Fase 2 is verlaat omdat gewacht is tot de realisatie van het Lederhuis gereed was. De aanbesteding en realisatie van het werk worden daarom 5 jaar later dan geraamd uitgevoerd. Het oorspronkelijke krediet mist door deze vertraging 5 indexeringen ten op zichte van het huidige prijspeil.

Daarnaast zijn er, ten op zichte van het oorspronkelijke ontwerp, wijzigingen ten aanzien van een wadi voor het opvangen van water en de vlonder rondom de boom.

Voor de scope aanpassingen hebben we dekking gevonden binnen bestaande middelen. Ten aanzien van de indexatie vragen we een aanvullende bijdrage.

De indexatie bepalen we aan de hand van: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/86049NED>

Het gaat om een restantkrediet van € 790.000 prijspeil 2021. De indexatie van 2021 naar 2026 is, cf. voornoemde pagina, 35,6%. Dat komt overeen met € 280.741, ofwel een kapitaallast (inclusief rente) van jaarlijks € 9.700.

Maatregel:

Het verhogen van het investeringskrediet met een bedrag van € 280.740,- en het verhogen van de kapitaallast aan de begroting met 10k vanaf 2027.

Tijd (indicator)

VJB26|8.06 Software VBL

Omschrijving (toelichting)

VJB26 8.06 Software VBL										
(sub) Beleidsveld	8 Volkshuisvesting, RO en Stedelijke vernieuwing									
Productnummer en naam	802/805	Vergunningen/ Gegevensbeheer belastingen				STRUCTUREEL				
Budgethouder	Afdelingshoofd VBL	Portefeuillehouder				T. Klerx				
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>										
	2026	2027	2028	2029	2030					
Lasten	N	68	N	68	N	68	N	68	N	68
Baten										
Saldo	N	68	N	68	N	68	N	68	N	68

Toelichting :

Het totale budget voor de software van de afdeling VBL is € 299.000. Er zijn echter structureel extra licenties afgenomen voor het vergunningenproces die destijds niet in de aanbesteding zijn opgenomen. De doorontwikkeling van het proces en het systeem vragen om extra investeringen, zoals licenties en een functionaliteitenbundel. Zonder deze investeringen wordt het vergunningenproces dermate vertraagd en wordt ingeleverd op de kwaliteit van de vergunningen. Daarnaast zijn de indexaties zoals opgenomen in de aanbestedingen hoger dan waarmee voor de begroting wordt geïndexeerd. Ook ten behoeve van het softwarepakket van belastingen zijn extra investeringen nodig om het systeem goed te laten werken en bij te dragen aan een efficiënte aanslagoplegging en bezwaarafhandeling. Dit leidt tot een overschrijding van naar verwachting € 68.000 waar geen dekking voor is.

Maatregel:

1. Het software budget VBL op te hogen met € 68.000.
2. Contractueel dienen we een verlenging uit voor het VTH-systeem, terwijl in de tussenliggende periode een nieuwe aanbesteding hiervoor wordt voorbereid en uitgevoerd. De verwachting is, dat ook de nieuwe aanbesteding tot blijvend hogere kosten leidt.

Tijd (indicator)

Ruimtelijke versterking binnenstad

Wat willen we bereiken in 2026?

Onze ambitie is een aantrekkelijke Waalwijkse binnenstad.

We streven naar een compacter centrum met winkelstraten die minder winkeloppervlakte bevatten en minder leegstand kennen, doordat de overgebleven ruimte efficiënter wordt gebruikt. De kern van de transformatie is het samenbrengen van wonen, werken, recreëren en verblijven.

Deze ontwikkeling is essentieel om de binnenstad op lange termijn relevant te houden en biedt kansen voor woningbouw en het toevoegen van een nieuw (binnen)stedelijk woonmilieu. Dit is ook noodzakelijk om te functioneren als drager voor de versterking van het openbaar vervoer van en naar Waalwijk. Een aantrekkelijke binnenstad met goede voorzieningen is bovendien cruciaal voor het woonklimaat in de hele stad en vormt een belangrijke basis voor de schaalvergroting van middelgrote Brabantse steden zoals Waalwijk. Het uiteindelijke doel is dat alle activiteiten en doelstellingen leiden tot meer bezoekers en een hogere tevredenheid onder bezoekers.

Van 2016 tot en met 2024 is deze opgave aangepakt via het programma Binnenstad, met onder meer het 'Waalwijk Stadscentrum - Stedenbouwkundig Masterplan' (juli 2022) en de 'Centrumvisie Waalwijk' (april 2024).

Vanaf 2025 is het programma Binnenstad overgegaan naar de lijnorganisatie. Voor de herontwikkeling van winkelcentrum De Els is een projectstructuur opgezet en is een aparte doelstelling in het beleid opgenomen. Daarnaast is het versterken van de groenstructuur en de verblijfskwaliteit ondergebracht bij beleidsveld 5, thema openbaar groen. De economische activiteiten en samenwerking met stakeholders, onder andere via de BIZ, vallen onder beleidsveld 3.

De doelstelling is:

D26.831 Herontwikkeling winkelcentrum De Els

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2026?

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de begroting 2026. In dit voorjaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2026

A26.8311 Uitwerken Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan

Omschrijving (toelichting)

Het huidige Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) voor De Els wordt uitgewerkt in een Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (DOSP).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan 2.0

Het VOSP van december 2024 (nu genaamd VOSP 1.0) vormde de ruimtelijke basis voor de gemeentelijke grondexploitatie De Els (GREX), die in mei 2025 door de raad is vastgesteld. Vanaf augustus 2025 is er gewerkt aan diverse **ruimtelijke optimalisaties**. Dat hebben we gedaan aan de hand van 5 thema's (zie afbeelding hieronder) en in het verlengde daarvan het benoemen van ruimtelijke kansen ter verbetering van het VOSP 1.0. Eigenlijk wilden we meteen doorpakken van het VOSP naar een DOSP (Definitief Ontwerp Steden-bouwkundig Plan), maar dat bleek te ambitieus in tijd om dat voor elkaar te krijgen. Ook het lastig aan tafel krijgen van partners op het gebied van de ondergrondse infrastructuur en de discussies over netcongestie in de 12 grootste steden van Brabant (waaronder Waalwijk) blijven weerbarstig. We hebben diverse stedenbouwkundige optimalisaties, zoals de gewijzigde 'positie en omvang' van de (vereenvoudigde) parkeergarage (een nadrukkelijke gemeentelijke wens) en de toevoeging van een noordelijk woonhof (wens van de nieuwe ontwikkelpartner AM) doorgevoerd en het plan is daarmee duidelijk verbeterd. Daar nu integraal aan het VOSP 2.0 te werken en gelijktijdig het schetsontwerp voor de openbare ruimte verder uit te werken naar een Voorlopig Ontwerp. Zo kunnen we de ondergrondse infra, de routing van het laden/lossen, de gebiedsontsluitingsweg Mr. Van Coothstraat en de afvalinzameling in die openbare ruimte op elkaar afstemmen. Daarom wordt nu een **VOSP 2.0 als noodzakelijk tussenproduct** gemaakt. Dit VOSP 2.0, haar financiële doorrekening en de vierde omgevingsdialoog vormen gezamenlijk de opmaat naar het DOSP. Daarbij worden ook de ruimtelijke kaders voor deelgebieden 4.1 en 4.2 (woningbouwontwikkeling na 2030) op hoofdlijnen dan verder vorm gegeven.

A26.8312 Planologische besluitvorming

Omschrijving (toelichting)

Onderzocht wordt welke ruimtelijke procedure (wijziging omgevingsplan en/of (buitenplanse-) omgevingsplanactiviteit) het beste passend is op welk moment. Vooruitlopend daarop wordt gestart met fase 1 van de herontwikkeling (onderdeel Schoolkwartier door Sanders) waarvoor een aparte ruimtelijke procedure in de vorm van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) wordt doorlopen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Algemeen: Wij sturen erop aan om het **VOSP 2.0** vóór de zomervakantie van 2026 ter vaststelling aan de stuurgroep De Els voor te leggen. Parallel hieraan worden diverse specialistische onderzoeken uitgevoerd en worden de benodigde **BOPA-documenten** voorbereid ten behoeve van de juridisch-planologische procedures. Het **DOSP** wordt naar verwachting eind 2026/begin 2027 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Schoolkwartier (Sanders): In september 2025 is er, op verzoek van de gemeente, aan de ontwikkelaar Schoolkwartier gevraagd om extra prioriteit te geven aan de **uitwerking van het bouwplan voor de nieuwe HEMA** met daarboven gelegen appartementen (eerste bouwfase aka deelgebied 1.1). Dit was noodzakelijk vanwege de relatie met de Wbi-subsidie, die gekoppeld is aan het tijdig starten van de bouw van de eerste woningen binnen het Wbi-projectgebied De Els in deelgebied 1.1. De ruimtelijke onderbouwing en benodigde onderzoeken t.b.v. de BOPA zijn inmiddels afgerond en het bouwplan is beoordeeld door de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (voorheen genaamd de Ruimtelijke kwaliteitscommissie aka Welstand).

A26.8313 Besluitvorming parkeergarage

Omschrijving (toelichting)

De ontwikkeling van een parkeergarage is een essentieel onderdeel van de herontwikkeling van het winkelcentrum De Els. Dit volgt uit Waalwijk Stadscentrum - Stedenbouwkundig Masterplan (juli 2022) en de Centrumvisie Waalwijk (april 2024).

De gemeenteraad heeft als uitgangspunt dat parkeren minimaal kostendekkend moet zijn. Om te kunnen bepalen of de parkeerexploitatie van deze nieuwe parkeervoorzieningen voldoende dekking kan geven aan de benodigde investering voor het bouwen van de parkeergarage, is vanuit de parkeerexploitatie berekend wat de maximale investeringsruimte kan zijn.

In 2026 wordt aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd over de kredietaanvraag en het investeringsbesluit m.b.t de parkeergarage. Op deze manier waarborgen we de financiële haalbaarheid en de toekomstbestendigheid van de parkeergarage voor de gemeente als eigenaar en exploitant.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor **de realisatie van parkeergarage De Els is een gespecialiseerd ontwerpteam**. De opgave is complex en vraagt om een integrale benadering van ontwerp, techniek en beheer. De kwaliteit van parkeergarages wordt in de praktijk aangeduid met **kwaliteitsniveaus** of comfortklassen. CROW (nationaal) onderscheidt hierbij drie niveaus: Basiskwaliteit, Verhoogde kwaliteit en Hoge kwaliteit (premium-niveau). Deze classificaties hebben onder meer betrekking op veiligheid, overzichtelijkheid, toegankelijkheid, verlichting, routing en gebruikerscomfort. Daarnaast worden in het ontwerpteam ook het functioneel en esthetisch kwaliteitsniveau, evenals het beheer- en onderhoudsniveau, volwaardig betrokken bij de verdere doorontwikkeling. Overigens is er (**bestuurlijk**) **nog geen kwaliteitsniveau bepaald**. Om kwaliteit, transparantie en financiële voorspelbaarheid van onze eerste openbare gemeentelijke parkeergarage te borgen, wordt een selectie-leidraad opgesteld voor de aanbesteding van een gespecialiseerd ontwerpteam. De gunning vindt plaats op basis van kwaliteit, plan van aanpak en prijs. Na selectie volgt een **uitgewerkt investeringsvoorstel**. We koersen daarvoor op eind 2026. Dan wordt de raad, gelijktijdig met het DOSP, gevraagd in te stemmen met de investering voor de bouw van de nieuwe parkeergarage als een essentieel onderdeel van het project De Els.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Omschrijving (toelichting)

??

4. Majeure projecten

Insteekhaven

Insteekhaven

Met ingang van het Najaarsbericht 2024 wordt de rapportage over de voortgang van het project insteekhaven voortaan opgenomen in het Voor- en Najaarsbericht (voorheen gebeurde dat door middel van kwartaalrapportages).

Hieronder wordt voor het project insteekhaven per onderdeel van de GROTIK-methode een nadere toelichting gegeven.

Geld

Voor het nog nader te bepalen uitvoeringstraject dat we ingaan zal het door de raad beschikbaar gestelde krediet ([raadsvergadering 12 september 2019](#)) voor de aanleg van de insteekhaven en de vastgestelde exploitatieopzet voor de uit te geven gronden het uitgangspunt zijn. In het raadsvoorstel is uitgegaan van een uitsplitsing naar een krediet voor de aanleg van de insteekhaven en het vaststellen van een exploitatieopzet voor de uit te geven gronden aan de insteekhaven.

Omdat de toekomst van de insteekhaven nog onduidelijk is (zie verder) houden we de bedragen uit het raadsvoorstel van september 2019 voorlopig aan als uitgangspunt.

Investering aanleg insteekhaven

Op basis van het raadsbesluit van september 2019 is er een krediet beschikbaar van € 22 mln. Voor de meerjarenbegroting gaan we voorlopig uit van kapitaallasten met ingang van 2030.

Grondexploitatie insteekhaven

Voor de kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de uit te geven percelen aan de insteekhaven is een exploitatieopzet vastgesteld door de raad. Hierbij gaat het om een kavel voor de containerterminal en om een kavel voor haven gebonden logistieke bedrijvigheid. Naast de kosten zoals bouwrijp maken, aansluiten nutsvoorzieningen, infrastructuur, op hoogte brengen van het terrein en uiteindelijke woonrijp maken, is rekening gehouden met de verwervingskosten. Tegenover deze te maken en gemaakte kosten, zijn de opbrengsten van de uit te geven bedrijfsperven opgenomen.

Voor de Nota grondexploitatie 2026, die gelijktijdig met de jaarstukken 2025 aan de raad wordt aangeboden, wordt deze exploitatieopzet geactualiseerd.

Op het moment van een nieuwe aanbesteding (zie verder) zal bekeken moeten worden in hoeverre de huidige kredietvoting en vastgestelde grondexploitatie bijgesteld moeten worden.

Risico's

De risico's komen nu vooral voort uit het stikstofdossier en de belangrijkste zijn: er wordt geen Wnb-vergunning afgegeven, de bijdrage van de provincie komt te vervallen en de raad gaat niet akkoord met de nieuwe ramingen voor emissieloos aanbesteden. De overige risico's zijn o.a. geen medewerking van andere partijen zoals provincie voor emissieloos bouwen, te grote technische uitdagingen zoals netcongestie en de subsidies voor Smart Port activiteiten (regio deal) hangen in sterke mate af van te kiezen oplossingsrichtingen voor stikstof.

Ook zal er een keuze gemaakt moeten worden welk deel van de eerder gemaakte kosten afgeboekt moet worden of meegenomen kunnen worden in de nieuwe businesscase van de insteekhaven.

Stikstof

De rechtbank Oost-Brabant heeft in december 2025 de door de provincie verleende natuurvergunning vernietigd, omdat de motivering van de provincie bij het inzetten van stikstofruimte uit extern salderen onvoldoende is, met name waar sprake is van een (dreigende) verslechtering van Natura 2000-gebieden (additionaliteitsvereiste). Dit betekent dat de insteekhaven op dit moment niet kan worden aangelegd en in gebruik genomen.

Gevolgen voor de aannemingsovereenkomst

In 2021 heeft de gemeente Waalwijk met de combinatie Mourik-FL een aannemingsovereenkomst gesloten voor de realisatie van de insteekhaven. In deze overeenkomst is een opschortende voorwaarde opgenomen: uiterlijk voor 1 februari 2026 moet een onherroepelijke natuurvergunning zijn verleend.

Door de vernietiging van de natuurvergunning kan deze opschortende voorwaarde niet tijdig worden vervuld. Dit betekent dat de aannemingsovereenkomst niet in werking treedt en partijen over en weer geen verdere verplichtingen hebben. Op grond van de overeenkomst is de gemeente een eenmalige schadevergoeding verschuldigd van € 200.000. Dit bedrag zal als incidenteel nadeel worden gemeld in het Voorjaarsbericht 2026.

Om de kansen op het aanleggen van een insteekhaven te behouden heeft de gemeente afgesproken om de volgende stappen te nemen:

Hoger beroep

De gemeente heeft hoger beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In hoger beroep wordt de uitspraak van de rechtbank inhoudelijk beoordeeld. Een belangrijk punt is de onderbouwing dat de projecten geen significante aantasting van de Natura 2000-gebieden veroorzaken en dat aan het zogenoemde additionaliteitsvereiste wordt voldaan. De verwachting is dat de rechtbank pas eind dit jaar een uitspraak hierover doet.

Emissiereductie bouwen en exploiteren

Zoals aangekondigd in de vorige raadsinformatiebrief onderzoeken wij alternatieve scenario's en aanvullende maatregelen, waaronder mogelijkheden voor extra emissiereductie. Hiervoor is een herijking nodig van gehanteerde uitgangspunten waarbij de centrale vraag is tot welk niveau emissieloos bouwen en exploiteren toegepast kan worden om de effecten op de natuur te minimaliseren. Een eventueel restant kan dan nog opgelost worden met salderen en/of ecologische beoordeling. Mocht dit aantoonbaar lukken dan kan een nieuwe natuurvergunning aangevraagd worden zonder dat de stikstof hier nog een rol speelt en er dus geen risico's zijn in aanleg en exploitatie. Hiervoor hebben we de samenwerking nodig met de Provincie die dit proces moet ondersteunen.

De (financiële) gevolgen van eventuele nieuwe keuzes en aanvullende maatregelen nemen wij mee in de onderzoeken. Waar besluitvorming door de raad nodig is, leggen wij deze ter besluitvorming voor.

Organisatie

Gedurende deze voorbereidende fase tot de feitelijke keuze over wel of geen doorstart van de Insteekhaven zal het aanbestedingsteam operationeel blijven maar met een lagere bezetting en frequentie. Waar nodig worden nu de voorbereidende werkzaamheden voor de insteekhaven voortgezet. Het gaat dan om de economische meerwaarde van de insteekhaven (onderzoek Buck Consultants International), uitwerken scenario's emissieloos bouwen en exploiteren, voorbereiding eventuele tenderaanvraag en op het dossier stikstof zijn de samenwerking met Provincie en de verdere procesvoering van het hoger beroep) de belangrijkste werkzaamheden.

Voor de realisatiefase (na definitieve gunning) wordt het organisatieschema aangepast:

- Uitvoeringsteam met projectleider civiele techniek, directievoering en toezichthouders. (Programma van eisen en voorbereiding tender).
- Projectteam met algemene projectleider, omgevingsmanagement, Smart Port, civiele techniek, financiële mandatering en planning en control).
- Maandelijks overleg projectleiding, Smart Port, civiel-technisch projectleider en wethouder.
- Maandelijkse stuurgroep met de verantwoordelijke afdelingen (OBL en RBL) en managers.

Tijd

Op dit moment is de voortgang afhankelijk van de keuzes voor de toekomstige scenario's voor de Insteekhaven. In april heeft Buck consultants zijn rapport afgerond en dit rapport zal bestuurlijk ter besluitvorming worden voorgelegd. De uit te werken scenario's voor emissieloos bouwen en exploiteren worden rond de zomer verwacht waarna een definitieve keuze gemaakt kan worden over de toekomst van de Insteekhaven.

Informatie

Projectdossiers op deelonderwerpen (civiele techniek, risicodossier, omgevingsmanagement, stikstofdossier en communicatie), geven inhoudelijke informatie over het project. Daarnaast worden via de Grotick-rapportages de voortgang in de reguliere P&C cyclus in het Voor- en Najaarsbericht gepresenteerd.

Kwaliteit

De kwaliteitseisen van stakeholders (o.a. RWS, WBD, toekomstige exploitant, Smart Port, Provincie) moeten worden opgenomen in het definitief ontwerp, de bestekken en in de selectie- en aanbestedingsleidraad. Dit vindt plaats nadat de keuze over de toekomst van de Insteekhaven is bepaald.

Voor de uitvoeringsfase zullen de contractstukken van de aannemer moeten voldoen aan de geëiste en gewenste kwaliteitseisen. Deze zijn ook o.a. opgesteld aan de hand van 4 EMVI-criteria: planning, waterveiligheid, emissieloos bouwen en exploiteren, risico's en projectcommunicatie.

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Project: Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat

Fase: Voorbereiding door aannemer

Doel: Het programma heeft de naam 'Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat' gekregen (in het vervolg de GOL genoemd) en verbetert de economische vitaliteit van het gebied én de leefkwaliteit van de bewoners en gebruikers. Over een afstand van zo'n 20 kilometer tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch worden op en aan de snelweg A59 diverse deelprojecten uitgevoerd. De veiligheid op de A59 wordt vergroot doordat 4 van de 9 gevaarlijke op- en afritten verdwijnen. Door de aanleg van (parallel-)wegen verbetert de doorstroming van het verkeer van en naar de A59. De bereikbaarheid van (bestaande en nieuwe) woonwijken en bedrijventerreinen wordt verbeterd. Daarnaast verhoogt het programma GOL ook de ecologische en recreatieve kwaliteit van het gebied en draagt bij aan meer bescherming voor het milieu en is het sluitstuk in de realisatie van het project Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch (HoWaBo). Er worden twee ecopassages gemaakt onder de A59 door waardoor de waardevolle groene gebieden ten noorden en ten zuiden van de A59 met elkaar verbonden worden. Tenslotte wordt het woon-werkverkeer gestimuleerd door het realiseren van een snelfietsroute tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch met een noordelijke verbinding van Nieuwkuijk naar Haarsteeg.

Vooraf, leeswijzer

Voorliggende voortgangsrapportage is samengesteld ten behoeve van de projectbeheersing door de gemeenteraad. Met deze rapportage kan de gemeenteraad vaststellen en controleren of het project GOL binnen de door haar vastgestelde beleidskaders ten uitvoer wordt gebracht. Het GOL is een gemeentegrens overstijgend integraal project. Gemeente Waalwijk, Heusden en waterschap Aa-en Maas zijn samen met de provincie risicodragende partijen. Er is gekozen voor een geïntegreerd contractvorm (UAV-GC) met een aanbesteding op prijs/kwaliteit. De aannemerscombinatie Mourik/Besix heeft het werk aangenomen. De combinatie is verantwoordelijk voor het ontwerp en de realisatie van het project. De provincie Noord-Brabant is opdrachtgever en stuurt het project aan. Samen met de stakeholders is er een ambtelijke (ABG) en politieke (stuurgroep) rapportagelijijn opgezet.

Geld

De aanvullende krediet aanvraag om de doorstart van het project mogelijk te maken is in de maand juni van 2025 door de Provinciale Staten van Noord-Brabant, gemeente raden van Heusden en Waalwijk bekrachtigt. Op basis van deze besluiten is door de provincie, met mandaat van de Stuurgroep, aan de combinatie Mourik/Besix de opdracht gegeven om het werk opnieuw op te starten en uit te gaan voeren.

Hierna een opsomming van de reeds genomen besluiten.

- In de raadsvergadering van 14 april 2020 zijn door de raad de benodigde middelen voor het GOL beschikbaar gesteld.
- In de raadsvergadering van 7 juli 2021 is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld.
- In de Raadsvergadering van 26 juni 2025 is een aanvullende bijdrage beschikbaar gesteld.

Risico's

Het budget dat nu is verkregen is op basis van de nu bekende feiten, vertraging en risico's. Nooit valt uit te sluiten dat er zich onbekende of ongewenste zaken zich voordoen met gevolgen in tijd en geld. Natuurrampen, oorlogen, epidemieën e.d. zijn sowieso niet te voorzien. Daarnaast is en blijft er een inflatierisico.

Daarnaast zijn in het raadsvoorstel van 26 juni 2025 de onderstaande risico's meegegeven:

Een/meer van de risicodragende partners voteert onvoldoende/geen budget

Voor de uitvoering van de GOL is er aanvullend budget nodig. Indien een van de risicodragende partners geen aanvullend budget toekend kan het project geen doorgang vinden. Het budget dat nu wordt aangevraagd is op basis van de nu bekende feiten, vertraging en risico's. Nooit valt uit te sluiten dat er zich onbekende of ongewenste zaken zich voordoen met gevolgen in tijd en geld. Natuurrampen, oorlogen, epidemieën e.d. zijn sowieso niet te voorzien. Daarnaast is en blijft er een inflatierisico.

Procedures tegen besluiten die voor het GOL van belang zijn

Het PIP en de vergunning Natuurbescherming (stikstof) voor het GOL zijn onherroepelijk. Andere juridische procedures, tegen nog te nemen besluiten over uitvoeringsvergunningen, zijn niet uit te sluiten. De mogelijkheid bestaat dat belanghebbenden zich blijven verweren in juridische procedures of dat eisen worden gesteld bij de afgifte van een vergunning of ontheffing, die gevolgen hebben in tijd of geld.

Organisatie

De projectorganisatie valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie Noord-Brabant. De gemeente heeft een toetsende en vergunningverlenende rol.

Tijd

Inmiddels ligt er na 6,5 jaar een positieve uitspraak van de Raad van State d.d. 26 februari 2025. Daarmee staat voor het project GOL het sein op groen om door te kunnen naar de realisatiefase. Hiertoe is op 26 juni 2025 een raadsbesluit genomen voor aanvullend krediet. In deze zelfde week is er een besluit op aanvullend krediet genomen door de gemeente Heusden en de provincie Noord-Brabant. Op basis van deze besluiten is door de provincie, met mandaat van de stuurgroep, aan de combinatie Mourik/Besix de opdracht gegeven om het werk opnieuw op te starten en uit te gaan voeren.

De aannemer heeft een planning gemaakt om het GOL te realiseren in een periode van 4 jaar waarbij er begin 2026 gestart is in de gemeente Waalwijk.

Informatie

Informatie wordt door de provincie gedeeld met de risicodragende partijen en relevante stakeholders (waaronder gemeente Waalwijk). Hiervoor zijn diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen geïnitieerd. Het project wordt door diverse externe partijen kritisch gevolgd. Dit zijn stichtingen (waaronder "Van GOL naar Beter", "Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen") en personen. Bij de provincie Noord-Brabant zijn inmiddels verschillende WOO-verzoeken ingediend welke door de provincie in behandeling worden genomen en afgehandeld.

Communicatie (resultaten, activiteiten)

De projectcommunicatie wordt door de provincie gedaan. De uitvoeringscommunicatie door de aannemerscombinatie. Periodiek vindt er een omgevingsoverleg plaats met de risicodragende partijen waarbij team communicatie is aangehaakt.

Kwaliteit

Door de risicodragende partijen zijn kwaliteitseisen meegegeven. Deze zijn verwerkt in het UAV-GC contract en daarop is de aannemerscombinatie geselecteerd. Op naleving van deze eisen wordt door de provincie gestuurd en getoetst. Eventuele afwijkingen worden gedeeld met de risicodragende partijen.

Tussenvoorziening / opvanghotel

Tussenvoorziening / opvanghotel

Sinds 12 september 2022 vangen we Oekraïense vluchtelingen en statushouders op in het hotelgebouw aan de Bevrijdingsweg 1 in Sprang-Capelle. Op deze opvanglocatie hebben we: 231 plekken voor Oekraïense vluchtelingen en 35 plekken voor statushouders. De opvang op deze locatie loopt in ieder geval door tot 12 september 2027.

Met ingang van het Voorjaarsbericht 2023 wordt ten behoeve van de projectbeheersing door de gemeenteraad via de P&C-cyclus gerapporteerd als majeur project. Met deze rapportage kan de gemeenteraad vaststellen en controleren of het project tussenvoorziening / opvanghotel binnen de door haar vastgestelde beleidskaders ten uitvoer wordt gebracht.

Geld

De uitgaven voor opvang, leefgeld en ambtelijke ondersteuning worden evenals in voorgaande jaren vergoed door het Rijk. Er zijn daarmee geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Voor de opvang van statushouders ontvangen we een vergoeding van het COA.

Risico's

We zien de volgende risico's:

Exit-strategie

We vangen nu een grote groep vluchtelingen en statushouders op in het hotel. Dit is een tijdelijke situatie die vooralsnog duurt tot 12 september 2027. Wanneer de opvang op deze locatie stopt, ligt er een aanzienlijke opgave om de Oekraïense vluchtelingen te begeleiden naar hun thuisland en/of hen op een andere locatie onderdak te bieden. (De statushouders zijn gekoppeld aan een gemeente en volgen de reguliere huisvestingsroute.) Dit vraagt vroegtijdig onderzoek en handelen om alternatieve huisvesting te organiseren.

Doorstroom statushouders

We zien dat het moeilijk is om voor statushouders passende woningen te vinden. Dit betekent dat gezinnen steeds vaker voor een langere periode in het opvanghotel verblijven. Alhoewel de kinderen alvast naar school gaan in Waalwijk en de volwassenen kunnen starten met inburgeren, is dit geen bevorderlijke situatie. Door statushouders in het hotel op te vangen, willen we ook de asielketen ontlasten. Wanneer er weinig doorstroming is, bereiken we dat doel in mindere mate.

Organisatie

In het opvanghotel werken we samen met het Rode Kruis, het hotel en de beveiliging. De gemeente voert de regie. De betrokken medewerkers namens de gemeente zijn hiervoor ingehuurd of vrijgemaakt. Deze inzet leidt niet tot organisatorische problemen in het gemeentelijke apparaat. De kosten van deze inzet vergoedt het rijk.

Tijd

De huidige overeenkomst met het hotel verliep op 12 september 2026. Op 24 februari jl. besloot het college de opvang met een jaar te verlengen. De nieuwe einddatum is 12 september 2027. De brief hierover is hier te vinden: [raadsinformatiebrief 016-26](#).

Informatie

Via de reguliere P&C-cyclus en op verzoek delen we de voortgang in het opvanghotel.

Communicatie

We blijven investeren in het betrekken van inwoners bij de opvang in het hotel.

Kwaliteit

Uit onderzoek blijkt dat de vluchtelingen in de opvang zeer tevreden zijn. Zowel de statushouders als de Oekraïense vluchtelingen voelen zich veilig in de opvanglocatie, ervaren weinig stress en doen naar vermogen mee in de samenleving. Tot nu toe verloopt de opvanglocatie zonder noemenswaardige problemen.

Invoering Omgevingswet

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet officieel in werking getreden. We werken nu al ruim twee jaar met de nieuwe wetgeving. De omgevingsvisie was één van de trajecten met een langere doorlooptijd. Dit traject is inmiddels conform planning afgerond. De volledige afronding van de implementatie wordt voorzien in 2032, het moment waarop het Omgevingswet-proof omgevingsplan voor gemeente Waalwijk gereed moet zijn.

Geld

De stand van zaken van de reserve voor de Omgevingswet per start van 2026 was afgerond € 546.000. De verwachting is dat dit bedrag onvoldoende is ter dekking van de te maken kosten in 2026 op basis van de eerste planning met financiële consequenties voor de periode tot 2032.

Voor de volledige implementatie van de Omgevingswet in Waalwijk — inclusief de periodieke herziening van de omgevingsvisie, de ontwikkeling en uitvoering van omgevingsprogramma's en het opstellen van het volwaardige omgevingsplan — is structureel en incidenteel budget en capaciteit noodzakelijk. Voor 2026 voorzien we een tekort van €624.000. Alleen met voldoende middelen kan de gemeente de strategische doelen realiseren, de uitvoering monitoren en de wettelijke verplichtingen nakomen. De opgedane ervaring met het werken aan het omgevingsplan nieuwe stijl maakt dat we vanaf 2027 komen met een nieuwe raming voor dit onderdeel. In het voorjaar van 2027 zal vervolgens voor de Kadernota 2028 de stand van zaken met betrekking tot het opstellen van de omgevingsplannen opnieuw bekeken worden. Hoe verhouden de werkelijke kosten zich tot de nu opgestelde ramingen en is er sprake van een versnelling of vertraging ten opzichte van de planning waarvan op dit moment wordt uitgegaan. Op basis hiervan zal bekeken worden met welk budget in de begroting rekening moet worden gehouden.

Risico's

Net als in de eerdere rapportages geldt nog steeds dat overschrijding van de vergunningstermijn een te benoemen risico is, dat zich tot nu toe nog niet heeft voorgedaan. De doelstelling van de Omgevingswet dat alles simpeler en sneller wordt, ligt nog in de toekomst. Dit geldt landelijk, en hangt ermee samen dat deze voordelen pas in beeld komen zodra het Omgevingswet-proof omgevingsplan gereed is, naar verwachting na 2032. Verder blijkt het omzetten van het omgevingsplan van rechtsweg naar het Omgevingswet-proof omgevingsplan een nog grotere klus te zijn dan tevoren verwacht. Dit zijn ook de ervaringen in den lande. De extra tijd wordt vooral veroorzaakt doordat het op juridisch, technisch en procedureel vlak om een totaal nieuwe aanpak gaat ten opzichte van het opstellen van de toenmalige bestemmingsplannen, en dat met verouderde ruimtelijke plannen en beleid.

Organisatie

Bij de invoering van de Omgevingswet zijn veel medewerkers betrokken en het betreft verschillende onderdelen. Een groot aantal implementatiewerkzaamheden is afgerond of belegd als regulier werk binnen de lijnorganisatie. Sommige onderdelen kennen een langere doorlooptijd. Door en voor het opstellen van het omgevingsplan nieuwe stijl komen nieuwe functies en rollen aan bod die voorheen nog niet bestonden. De verantwoordelijkheid voor het inregelen van de nieuwe functies en rollen is belegd bij het lijnmanagement. In het Plan van Aanpak Werken met de omgevingsvisie wordt beschreven welke onderdelen moeten worden uitgewerkt om als organisatie goed te kunnen werken met de omgevingsvisie. Hierin wordt ook een indicatie gegeven van benodigde rollen voor de betreffende uitwerking.

Tijd

De Omgevingsvisie gemeente Waalwijk is eind 2025 aangeboden aan de raad ter vaststelling, op 3 februari vastgesteld en op 26 februari in werking getreden. De omgevingsvisie vormt de basis voor het omgevingsplan.

Het transitieplan om te komen tot een omgevingsplan sluit daarop aan. Het college heeft dit plan van aanpak 4 november 2025 vastgesteld. De raad is hierover middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Eind 2025 is gestart met de eerste activiteiten om het omgevingsplan op te stellen. Dit is een proces van jaren en loopt door tot eind 2031. Het omzetten van het tijdelijke, van rechtswege-omgevingsplan naar een nieuw Omgevingswet-proof omgevingsplan is één van de grootste uitdagingen tijdens de transitieperiode. De opgave om te komen tot een nieuw omgevingsplan is niet beperkt tot het werkveld 'Ruimtelijke Ordening'. Ook vanuit de andere afdelingen uit het fysieke en sociale domein zal ook een belangrijke bijdrage geleverd moeten worden bij het omzetten van beleid en verordeningen naar het nieuwe omgevingsplan. In het Plan van Aanpak werken met de omgevingsvisie wordt voor de uit te werken onderdelen een advies voor de beoogde tijdlijn gegeven waarbinnen het betreffende onderdeel zou moeten worden uitgewerkt.

Informatie en communicatie

Inwoners en bedrijven worden op verschillende manieren geïnformeerd over de Omgevingswet. De website geeft hier informatie over en wordt regelmatig geactualiseerd, o.a. naar aanleiding van de inwerkingtreding van de omgevingsvisie. Er is een front-office voor vragen over ruimtelijke initiatieven. De procedure voor de omgevingsvisie kon stapsgewijs worden gevolgd via het participatieplatform, door de interne organisatie en door de samenleving. Op dit participatieplatform staan de lopende participatietrajecten en vindt een terugkoppeling plaats van afgeronde stappen. Het participatietraject voor de omgevingsvisie staat vermeld onder de naam "[De toekomst van Gemeente Waalwijk](#)". Voor het omgevingsplan wordt per te wijzigen deel een participatieplan opgesteld waaruit blijkt op welke manier de (keten)partners en de omgeving bij de wijziging worden betrokken.

Kwaliteit

De invoering van de Omgevingswet moet op de langere termijn effect krijgen op de kwaliteit van de dienstverlening voor integraliteit, participatie en deregulering. Dit zal wellicht onder anderen meer concreet vorm krijgen zodra het omgevingsplan nieuwe stijl het huidige omgevingsplan van rechtswege stap voor stap gaat vervangen.

Implementatie Samen Redzaam

Grotick

Het programma Samen Redzaam is aangemerkt als één van de majeure projecten van de gemeente. Deze voortgangsrapportage maakt onderdeel uit van het Voor- en Najaarsbericht. Onderstaand wordt per onderdeel van de GROTICK-methodiek een nadere toelichting gegeven op de stand van zaken.

Geld

Voor het programma Samen Redzaam is vanaf 2023 een bedrag van € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de transformatie, van voorbereiding tot en met implementatie. Het zogenaamde 'transformatiebudget'. Hieronder laten we de stand van zaken van dit budget zien.

Implementatie koers	Begroot 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Prognose 2026	Saldo voor 2027 evj
--------------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--------------------------	--

Tijdelijke formatie; vrijmaken zittend personeel en toevoegen expertise	600.000	40.103	231.460	171.625	116.000	66.391
Tijdelijke formatie ondersteunende teams	300.000	3.398	200.000	-	100.000	30.000
Opzetten en implementeren monitor Sociaal Domein	300.000	15.300	134.550	31.000	50.000	-
Opleiding, communicatie en onvoorzien	100.000	-	35.564	5.000	59.609	10.000
Totaal	1.300.000	58.801	601.574	207.625	325.609	106.391
		<i>1.241.199</i>	<i>639.625</i>	<i>432.000</i>	<i>106.391</i>	

In 2025 en begin 2026 hebben we een deel van deze middelen ingezet voor de uitvoering van de voorstellen uit het verzamelvoorstel 2025 en het verzamelvoorstel 2026. Het betreft onder meer de ontwikkeling van de sociale basis waarbinnen participatietrajecten worden uitgevoerd, een wijkteam is opgestart en waarbij we bezig zijn met een onderzoek naar een vierde ontmoetingsplek. Daarnaast is het Stevig Lokaal Team (SLT) gestart, zijn 15 professionals opgeleid in de Doorbraakmethodiek, bestendigen we de indicatievrije dagbesteding en richten we mogelijkheden in om vanuit deze 'trede 3' voorzieningen af te schalen naar de sociale basis (trede 2 en 1).

We implementeren de value cases, zijn aan de slag met de monitor sociaal domein, geven invulling aan impactgericht subsidiëren en hebben een praatplaat en klantreizen gemaakt waarmee we vanuit communicatie de beweging kracht bij zetten en concreet maken. Tot slot lopen er een aantal projecten op het gebied van Zorg en Veiligheid, waarvoor subsidies zijn verkregen vanuit het Rijk en ZonMw. Hier staat cofinanciering vanuit de gemeente tegenover.

Bij alle inzet wordt bekeken of dit financieel zo efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Omdat het zwaartepunt van de implementatie in 2026 ligt, is de verwachting dat het resterende deel van het transformatiebudget grotendeels in dit jaar zal worden ingezet. Bij elk P&C-product blijven we hierover rapporteren, met als uitgangspunt dat er géén aanvullende middelen worden aangevraagd voor deze transformatie.

Risico's

Bemensing:

De implementatie vraagt om specifieke expertise die niet binnen de organisatie beschikbaar is, zoals op het gebied van business control, community building, impactgericht subsidiëren en data-analyse. Daarnaast zijn voor het voorliggend veld nieuwe type professionals nodig, zoals gezinscoaches voor het Team Jeugd en Gezin. Het aantrekken en inwerken van deze professionals kost tijd.

Overgang naar indicatievrije ondersteuning:

De transformatie van geïndiceerde zorg naar indicatievrije ondersteuning vraagt aanpassingsvermogen van zowel de organisatie als samenwerkingspartners. Vooral binnen het jeugddomein bestaat er financieel risico, aangezien deze zorg regionaal wordt ingekocht en afgerekend. Niet-benutte middelen worden pas na afsluiting van het boekjaar terugontvangen. We beïnvloeden de instroom naar geïndiceerde zorg deels en sturen hierop actief via onze regionale rollen.

Werkdruk:

De transformatie vindt plaats gelijktijdig met reguliere werkzaamheden, wat leidt tot capaciteitsdruk. De combinatie van veranderopgaven en bestaande werkdruk vertraagt het tempo. Concrete activiteiten helpen om de uitvoerbaarheid en betrokkenheid te vergroten.

Autonome ontwikkelingen en financiële onzekerheden:

Op ontwikkelingen zoals dubbele vergrijzing, zorgcomplexiteit, indexaties en rijks- of regionale beleidswijzigingen hebben we beperkt invloed. Deze kunnen het sociaal domein structureel financieel belasten en worden nauwlettend gevolgd.

?

Organisatie

Het programma samen redzaam is in volle gang. Er worden mooie resultaten geboekt voor onze inwoners vanuit de verschillende initiatieven die zijn en worden geïmplementeerd. Ook hebben we in 2025 de resultaten behaald conform de opdracht van de value cases. Zowel inhoudelijk als financieel is dit toegelicht in de jaarrekening 2025.

In 2026 zetten we deze beweging voort en ligt er een grote opdracht voor ons. In dit jaar maken we de grootste kanteling. Dat vraagt iets van de inhoud, organisatie en randvoorwaarden. Vanuit de organisatie is in 2024 gestart met een nieuwe organisatiekoers. Onderdeel hiervan is het aanscherpen van de sturing en de basis op orde. Deze beide ontwikkelingen, het programma en de organisatiekoers, versterken elkaar en komen nu samen. Door deze inzet en inspanningen vanuit de inhoud en de organisatie raken we aan de kern van de organisatie en constateren we nu dat de basis waarop we veranderen op dit moment, in ieder geval binnen Team Wijz, onvoldoende op orde is.

We constateren dat het inzicht en overzicht van de basis ontbreekt en elementen daarbinnen niet op orde zijn, waaronder de formatie. Omdat we dit eind maart hebben geconstateerd, onderzoeken we wat er precies aan de hand is en kunnen we de omvang van het probleem nog niet duiden. Hier komen we op terug in het Najaarsbericht 2026. Dit kan van invloed zijn op de snelheid waarmee we de transformatie vanuit Samen Redzaam kunnen vormgeven voor het deel dat te maken heeft met Team Wijz. Dat zijn het Stevig Lokaal Team en de te behalen resultaten vanuit de value cases. Ook hiervoor geldt dat we de impact op het programma nog onderzoeken en hierop terugkomen in het Najaarsbericht 2026.

Kwaliteit

In het programma is kwaliteit geborgd vanuit het perspectief van de inwoner. We geven inwoners meer regie en ruimte om ondersteuning mede vorm te geven. Dat zien we terug in innovatieve initiatieven als community building, de doorbraakmethodiek en participatie in de wijken, evenals in de inrichting van het wijkteam en het Stevig Lokaal Team. Om de effectiviteit te monitoren werken we met valuecases en gerichte businesscases, bijvoorbeeld gekoppeld aan Team Jeugd en Gezin, De Kazerne, en indicatievrije dagbesteding. Ook het Stevig Lokaal Team krijgt een eigen businesscase. Deze starten we op zodra we duidelijkheid hebben over de 'basis op orde' binnen Team Wijz.

Informatie & Communicatie

Interne communicatie

Er heeft veel nadruk gelegen op interne communicatie. Na 1 volledig implementatiejaar worden projecten en activiteiten steeds concreter. We zetten dit kracht bij door te werken met een praatplaat en klantreizen, zodat we goed duidelijk kunnen maken wat de transformatie concreet betekent in het contact met inwoners.

We maken daarnaast gebruik van de intranetomgeving en digitale nieuwsbrieven. De belangrijkste communicatievorm is lijncommunicatie, via de afdelingshoofden en coördinatoren.

Naast de medewerkers vindt periodiek afstemming plaats met de gemeenteraad, het college en de Sociale Advies Raad (SAR).

Externe communicatie

Communicatie moet passen bij de doelgroep die we willen aanspreken. Deze doelgroep is per project dat vanuit Samen Redzaam wordt uitgevoerd anders. De communicatiestrategie is daarom op hoofdlijnen. De communicatiestrategie is de basis voor alle projecten die vanuit Samen Redzaam worden opgestart. Per project worden concrete communicatieplannen uitgewerkt en uitgevoerd. De communicatie rondom het programma Samen Redzaam beweegt mee met de inhoud van het programma. Hoe meer de inhoudelijke projecten en interventies vorm krijgen, hoe scherper we ook de bijbehorende communicatie kunnen vormgeven.?

Partners in het sociaal domein blijven we meenemen met digitale nieuwsbrieven en vooral in de warme directe contacten via medewerkers van de gemeente.

Communicatie richting inwoners pakken we op als het de inwoners ook echt raakt (of op termijn gaat raken) en dus relevant is. Denk aan participatie in de wijken. Dit kan kleinschalige communicatie zijn in één-op-één gesprekken, maar ook breder via andere communicatiemiddelen. Dit wordt in het project bepaald, passend bij de doelgroep en opgave. Bij elk onderdeel van Samen Redzaam wordt de communicatieadviseur betrokken.

Tijd

De implementatieperiode is 2024 t/m 2027. De planning op hoofdlijnen ziet er als volgt uit:

De Els

Herontwikkeling winkelcentrum De Els en omgeving (incl. Schoolkwartier)

Voor het project De Els volgt in het voor- en najaar een separate voortgangsrapportage aan de gemeenteraad.

Daarom is hier nu geen aparte GROTICK voor De Els opgenomen. Wel is onder beleidsveld 8 bij de maatregelen van ruimtelijke versterking binnenstad een update gegeven.

5. Begrotingswijzigingen 2026

Begrotingswijzigingen 2026

Begrotingswijzigingen 2026 (in samenhang met) Voorjaarsbericht 2026

8e begrotingswijziging 2026: periodieke raadswijziging 2026-1

In samenhang met het Voorjaarsbericht 2026 wordt de raad voorgesteld de 8e begrotingswijziging 2026 vast te stellen. Geheel conform de richtlijnen zijn hierin budgettaire neutrale aanpassingen op de begroting 2026 verwerkt die programma-overstijgend zijn. De mutaties zijn op de begrotingswijziging toegelicht.

15e begrotingswijziging 2026: Voorjaarsbericht 2026

Door middel van de 15^e begrotingswijziging 2026 worden de financiële afwijkingen uit het Voorjaarsbericht 2026 verwerkt.

6. Kredieten

Kredietvoorstellen

Toelichting op de kredietvoorstellen

Kredietuitgaven onder druk door recente marktontwikkelingen

Nog steeds leiden (recente) marktontwikkelingen en de inflatie momenteel tot sterk stijgende kosten voor grond- en bouwstoffen en soms ook tot vertraging in de uitvoering van de investeringen. Momenteel lopen investeringen op een groot aantal kredieten. De effecten van de recente marktontwikkelingen en de inflatie op deze kredieten worden nauw gevolgd. Toch bestaat het risico dat niet bij alle kredieten binnen het door de raad beschikbare bedrag gebleven kan worden. Mocht zich dit voordoen dan zullen wij de raad hierover zo snel mogelijk informeren.

Beoordeling kredieten

In het kader van de Jaarrekening 2025 is beoordeeld welke kredieten afgesloten kunnen worden. In dit Voorjaarsbericht zijn in 2 delen overzichten van af te sluiten kredieten opgenomen: af te sluiten IUP (Integraal Uitvoeringsprogramma) kredieten en af te sluiten overige kredieten.

Van het IUP is daarnaast nog een overzicht van alle nog lopende kredieten opgenomen, met een korte aanduiding van de stand van zaken.

Voorstellen kredieten

1. Indexering krediet aanschaf Rioolreinigingsmachine (ROM)

Voor de vervanging van de ROM (rioolreinigingsmachine) is sinds 2020 een investeringsbedrag beschikbaar van € 19.111. Deze machine was steeds technisch in een zodanige staat dat het zonde/niet nodig was deze te vervangen. Nu de machine wel aan vervanging toe is en het bedrag de laatste jaren niet meer geïndexeerd is, is de marktprijs en het investeringsbedrag fors uit verhouding geraakt. Een vergelijkbare ROM kost momenteel € 40K. Daardoor is het beschikbare investeringsbedrag ontoereikend en is een aanvulling op het beschikbare bedrag van € 21K nodig.

Vanaf 2027 leidt dit tot extra kapitaallasten van jaarlijks € 1.899.

Voorstel is dus om het krediet in 2026 op te hogen met € 21.000. Hiervoor is in het raadsvoorstel Voorjaarsbericht 2026 een beslispunt opgenomen.

2. Herschikking vervangingsinvesteringen buitensport

Bij het Najaarsbericht 2025 zijn de onderstaande 2 kredieten herschikt. Bij deze herschikking zijn abusievelijk de baten uit de specifieke uitkering (SPUK) Sport niet meegenomen.

De aanpassing van de baten uit de SPUK-middelen gebeurt nu alsnog. Deze aanpassing heeft geen financiële consequenties.

Krediet		SPUK nu	SPUK wordt	Mutatie
7531107 Atletiekbaan ACW	-35.986	-60.986	-25.000	
7531195 Renovatie hoofdveld KMHC	-148.546	-123.546	+25.000	

In het raadsvoorstel Voorjaarsbericht 2026 is deze herschikking van de kredieten als beslispunt opgenomen.

3. Herschikking vervangingsinvesteringen Informatie

Er zijn voor de afdeling Informatie twee soorten vervangingsinvesteringen: voor software en voor hardware. In de praktijk wordt er met name gebruik gemaakt van hardware-kredieten vandaar het verzoek om een tweetal software-kredieten om te zetten naar hardware-kredieten.

Krediet	Huidig saldo krediet	Afschrijvingstermijn	Mutatiebedrag	Kredietbedrag na wijziging	Kapitaallasten 1e jaar
7960268 VI2024 ICT software	25.000	5	-25.000	0	-5.000
7960272 VI I&A software 2025	25.000	5	-25.000	0	-5.000
7960273 VI2026 hardware	173.000	3	30.000	203.000	10.000
Totaal exploitatie					0

4. Indexering krediet Kipper begraafplaats

Begraafplaats Bloemendaal werkt momenteel bij het maken van een graf en het weer sluiten van een graf met een tractor en daarachter een kippende kar. De tractor is aan vervanging toe (beschikbaar krediet € 44.664). De marktindexering van deze voertuigen zijn niet in overeenstemming met de indexering die heeft plaatsgevonden binnen onze begroting. Daarom is er € 60K nodig.

De extra kapitaallasten over € 15.336 bij een afschrijvingstermijn van 11 jaar bedragen: € 1.394.

5. Verhoging krediet Centrummachine

Voor het reinigen van het centrum, het leeghalen van de prullenbakjes en het verwijderen van zwerfafval in het centrum wordt er gebruik gemaakt van een 'centrummachine'. Deze machine is aan vervanging toe. Hiervoor is een krediet beschikbaar van € 159.608. Om te voldoen aan de wens van verdere verduurzaming is een vergelijkbaar elektrisch exemplaar nodig. De kosten hiervan bedragen € 200.000. De kapitaallasten van € 40.392 (extra investering) bedragen met een afschrijvingstermijn van 7 jaar € 5.770 per jaar.

6. Verhoging krediet project Winterdijk / Centrum entree Fase 2

Het gaat om een restantkrediet van € 790.000 prijspeil 2021. De indexatie van 2021 naar 2026 is 35,6%. Dat komt overeen met € 280.741, ofwel een kapitaallast (inclusief rente) van jaarlijks € 9.700.

Het project is verlaat omdat gewacht is tot de realisatie van het Lederhuis gereed was. De aanbesteding en realisatie van het werk worden daarom 5 jaar later dan geraamd uitgevoerd. Het oorspronkelijke krediet mist door deze vertraging 5 jaar indexeringen ten opzichte van het huidige prijspeil.

Daarnaast zijn er, ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp, wijzigingen ten aanzien van een wadi voor het opvangen van water en de vlonder rondom de boom.

Voor de scope aanpassingen hebben we dekking gevonden binnen bestaande middelen. Ten aanzien van de indexatie vragen we een aanvullende bijdrage.

7. Verhoging krediet Snipperkar

De huidige snipperkar/kneuzer die vervangen moet worden is te licht voor de werkzaamheden. Het bomenbestand breidt n.a.v. vastgesteld beleid verder uit waarbij het onderhoud van de bomen steeds efficiënter gedaan moet worden. Voor de vervanging van de huidige combinatie is € 51.392 beschikbaar. Een -met de huidige combinatie- vergelijkbaar exemplaar is sowieso niet meer leverbaar in verband met nieuwe Arbo-richtlijnen, RDW-keuring en kentekenplicht.

Voor een nieuwe combinatie is een krediet van € 95.000 nodig. Dit is een aanvulling van € 43.608. De kapitaallasten nemen toe met € 3.964 per jaar.

8. Aanpassing kapitaallasten 2026

Aanpassing van de kapitaallasten leidt tot een structureel voordeel, in de tabel hieronder is opgenomen wat de reden van aanpassing is:

Reden van aanpassing	aantal kredieten	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
Nog niet afgesloten kredieten en latere start investering waardoor kapitaallasten doorschuiven	17	731.750	555.251	153.277	-63.554	-63.554
Aanpassing afschrijvingstermijn	7	137.397	446.394	382.824	399.016	399.016

Lager uitgevallen investeringen	11	105.255	108.261	103.713	104.324	104.324
Vervallen stelposten	4	182.940	182.940	182.940	182.940	182.940
Overige posten	7	-9.192	2.009	-294	4.491	4.491
Toegerekende rente		-12.347	163.239	50.503	28.785	28.785
Totaal		1.137.804	1.458.094	872.962	656.002	656.002

De grootste posten zitten bij het IUP, ICT hard- en software, renovatie zwembad Zidewinde en verduurzaming De Leest.

Afgesloten kredieten IUP (Integraal Uitvoeringsprogramma)

Overzicht afgesloten kredieten IUP op basis van jaarrekening 2025 en Voorjaarsbericht 2026

Omschrijving (toelichting)

Bij de jaarstukken 2025 is een aantal kredieten uit het IUP (Integraal Uitvoeringsprogramma) afgesloten. In het overzicht hieronder staat per project hoeveel krediet de raad heeft vastgesteld en hoeveel geld in de afgelopen jaren is uitgegeven. Een IUP-project kan uit meerdere onderdelen bestaan, zoals wegen, verkeersmaatregelen, riolering en groen. In het overzicht staat het totaalbedrag per project. In de laatste kolom staat het restant krediet.

- Een positief bedrag betekent dat het project binnen het beschikbare krediet is uitgevoerd.
- Een negatief bedrag betekent dat er meer is uitgegeven dan het beschikbare krediet.

We hebben ook bekeken of de werkelijke uitgaven duidelijk afwijken van het beschikbare krediet. Daarvan is sprake als de afwijking groter is dan 5% én meer dan € 50.000. Deze grenzen staan in de [financiële verordening 2026](#) en de [nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2023](#). In de volgende paragraaf staat de stand van zaken van de IUP-kredieten die nog openstaan, met per project een korte toelichting.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van bovenstaande tabellen is per IUP-krediet bezien of de afwijking boven de 5% èn groter dan € 50.000 is. Van de kredieten waarvoor dat het geval is, zijn onderstaande ncalculaties opgenomen, met toelichting op over- en onderschrijdingen. Bedragen in de tabellen zijn afgerond op duizenden euro; dit kan soms tot kleine afrondingsverschillen leiden.

Excel-tabel

	Begr.voor 2025	Begroot 2025	Totaal gevoteerd	Uitgav.vr 2022	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Totale uitgaven	Restant krediet
7951471 IUP23/24 opstellen	24	0	24	0	3	85	0	-83	5	19
7951200 IUP19/20 Groenewoudlaan GVVP	889	0	889	78	-78	7	436	624	1.067	-179
7951201 IUP21/22 Groenewoudlaan OW	54	0	54	0	19	224	27	38	308	-254
7951202 IUP21/22 Groenewoudlaan GRP	1.135	0	1.135	0	108	-108	557	797	1.354	-220
7951203 IUP21/22 Groenewoudlaan Groen	163	0	163	0	14	-14	61	114	175	-13
7951510 IUP23-24 Schoolstr.Parallelwg Oost GVV	81	0	81	0	2	4	24	47	78	3
7951511 IUP23-24 Schoolstr.Parallelwg Oost WEG	394	0	394	0	11	37	117	229	394	0
7951512 IUP23-24 Schoolstr.Parallelwg Oost IWW	748	0	748	0	27	45	222	439	733	15
7951513 IUP23-24 Schoolstr.Parallelwg Oost Gro	21	0	21	0	1	1	6	12	21	1
7951641 IUP23-24 Winterdijk (Koestg.Hoofdstr)W	204	0	204	0	4	78	440	-271	252	-48
	3.711	0	3.711	78	112	358	1.891	1.947	4.386	-675

Stand van zaken lopende investeringen IUPLopende investeringen

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle nog lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting. Voor- en nadelen binnen het IUP mogen worden verrekend, zolang er binnen het in de meerjarenbegroting opgenomen totale jaarlijkse investeringsvolume en kapitaallasten gebleven wordt.

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting.

Het begrote bedrag betreft het saldo van de raming, eventuele bijdragen van derden of andere baten zijn hiervan in mindering gebracht.

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting.
Bedragen *1000.

Naam project	Begroot	Uitgaven (+) /Inkomsten (-)	Restant Toelichting Voorjaarsbericht 2026
IUP21/22 Taxandriaweg	4.226	1.542	2.684 Uitvoering fase 1 is inmiddels afgerond. Fase 2 (deel tussen Emmickhovensestraat en Zomerijksestoep) is in voorbereiding en zit in de DO-fase. Start uitvoering naar verwachting in Q3-2026.
IUP21/22 Baardwijksestraat	1.757	1.178	579 Fase 1 is afgerond en fase 2 zal Q1 2027 aanbesteed worden. Uivoering na Heermanslaan
IUP21/22 Blyde Incomstenlaan	2.070	1.792	278 Project is technisch gereed.
IUP23-24 Stadhoudersdijk	1.664	315	1.349 In verband met potentiële ontwikkelingen rondom de Stadhoudersdijk is dit project tijdelijk gepauzeerd. Meer duidelijkheid volgt in Q1 van 2026. Wanneer de ontwikkeling plaats zal vinden is het nodig een nieuw ontwerptraject op te starten.
IUP23-24 Duinstr/Kerkstr	3.519	2.381	1.138 Medio 2025 is gestart met de uitvoering van het werk. Het werk vordert gestaag en loopt voorspoedig.
IUP23-24 Brug in Valkenvoortweg	2.274	506	1.768 Project start eind Q2-2026 en is einde van het jaar gereed.
IUP23-24 Oude Maaswg/Hoogendoornwg	480	156	324 Project is in uitvoering en zal voor de bouwvak gereed zijn
IUP23-24 B.deGoeyln/v.Vessemstr	1.787	291	1.496 Zitten in de ontwerpfase. Participatie is reeds afgerond.
IUP23-24 de Jonghestr/vHeystln	989	165	824 Zitten in de ontwerpfase. Participatie is reeds afgerond.
IUP25-26 - Averuitstraat	258	10	248 Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Bremstr (Bloemenoord fase2)	861	74	787 Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Kamperfoeliestr(BloemennrdF2)	671	23	648 Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 - Klaproosstraat	773	27	746 Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 - Stadhoudersdijk	94	3	91 Staat on hold vanwege de ontwikkelingen van de Sportboulevard
IUP25-26 Wijnruitstr (Bloemenrd F2)	2.149	153	1.996 Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Benedenkerkstraat	3.569	237	3.332 Project is in de ontwerpfase, Het DO zal na de zomer gereed zijn.
IUP25-26 Heermanslaan	1.470	80	1.390 Zitten in de ontwerpfase. Participatie is reeds afgerond.
IUP25-26 Kleine verkeers aanpas	80	83	-3
IUP25-26	2.677	187	2.490 Participatie is uitgevoerd en momenteel bezig

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting.

Laageindse_Stp_Molenvlietstr. IUP25-26 Van der Duinstraat	3.775	266	3.509	met het ontwerp. Medio 2025 is gestart met de uitvoering van het werk. Het werk vordert gestaag en loopt voorspoedig.
IUP25-26 Verbeteren omgeving scholen	40	5	35	
IUP21-22 Winterdijk	482	448	34	Handmatig toegevoegd.
IUP23/24 Schrevelstr/Raveschotstr/Poolse	4.571	501	4.070	Eind 2024 scope uitgebreid met snelheidsremmende maatregelen op de Nieuwevaart. Deze werkzaamheden worden meegenomen tijdens het grootonderhoud Schrevelstraat e.o. Het concept definitieve ontwerp heeft afgelopen zomer ter inzage gelegen. De binnengekomen inspraak reacties worden op dit moment besproken en waar nodig verwerkt in een aangepast ontwerp om vervolgens dit ontwerp vast te laten stellen. Start uitvoering wordt nu verwacht Q4 2026.
IUP23-24 Vrouwkенсаartsestr.Noord	1.807	209	1.598	Er zijn diverse aanvullende onderzoeken uitgevoerd ter verdere uitwerking van het grootonderhoud. De aanwezige veenlaag onder de Vrouwkенсаartsestraat zorgt voor enkele technische uitdagingen waar op dit moment een oplossing voor wordt gezocht. Verwachtte start uitvoering Q3 2026.
IUP25-26 Nieuwevaart - Scope uitbr	1.008	43	965	Deze werkzaamheden worden meegenomen tijdens het grootonderhoud Schrevelstraat e.o. Het concept definitieve ontwerp heeft december 2025 ter inzage gelegen. De binnengekomen inspraak reacties worden op dit moment besproken en waar nodig verwerkt in een aangepast ontwerp om vervolgens dit ontwerp vast te laten stellen. Start uitvoering wordt nu verwacht Q4 2026.
IUP25/26 Vrouwkенсаartsestraat	94	3	91	Er zijn diverse aanvullende onderzoeken uitgevoerd ter verdere uitwerking van het grootonderhoud. De aanwezige veenlaag onder de Vrouwkенсаartsestraat zorgt voor enkele technische uitdagingen waar op dit moment een oplossing voor wordt gezocht. Verwachtte start uitvoering Q3 2026.
IUP23-24 Ambrosiusweg/Domela Nieuwenhuisstraat	4.334	307	4.027	Het DO is in april 2026 ter visie gelegd. De inspraakreactie worden daarna verwerkt. Daarna uitwerken bestek, bestektekeningen en aanbestedingsstukken. Overleg met Enexis loopt over het verleggen van de hogedruk gasleiding in de 2e helft van 2026, wat nodig is voor de start van het werk. Tweede helft 2026 aanbesteding; uitvoering werk start 1e helft 2027.
IUP23-24 Bolderikstraat/Venkelstraat	3.182	228	2.954	Project zit in laatste fase voorbereiding. Concept bestek is gereed en wordt intern getoetst. Daarna definitief maken en aanbesteding uitvoeren. Start uitvoering vanaf Q3-2026.
IUP25-26 Andoornstraat (Bloemennr F2)	649	27	622	Dit project is gekoppeld aan de voorbereiding voor IUP23-24 Bolderikstraat/Venkelstraat. Project zit in laatste fase voorbereiding. Concept bestek is gereed en wordt intern getoetst. Daarna definitief maken en aanbesteding uitvoeren. Start uitvoering vanaf Q3-2026.
IUP25-26 Dijkstraat_Zomerdijksestoep	451	39	412	Voor dit project is de voorbereiding opgestart. Momenteel worden verschillende inventarisatie

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting.

IUP25-26 NoordstTempelierstr.	4.415	230	4.185	onderzoeken uitgevoerd. Voor dit project is de voorbereiding opgestart. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerpdoor middel van een enquête.
	56.176	11.509	44.667	

Afgesloten overige kredieten

Overzicht afgesloten overige kredieten op basis van jaarrekening 2025

Omschrijving (toelichting)

Bij het opstellen van de jaarstukken 2025 is gekeken welke kredieten kunnen worden afgesloten. Naast de eerder genoemde afgesloten kredieten uit het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) staat hieronder een overzicht van de overige afgesloten kredieten (dus niet-IUP).

Het gaat om 34 overige kredieten. De verschillen tussen het beschikbare krediet en de werkelijke uitgaven zijn daarbij beperkt.

In de laatste kolom, "restant krediet", staat het verschil tussen het beschikbare krediet en de werkelijke uitgaven.

- Een positief bedrag betekent dat er minder is uitgegeven dan het beschikbare krediet.
- Een negatief bedrag betekent dat er meer is uitgegeven dan het beschikbare krediet.

Omschrijving (toelichting)

We hebben ook gekeken of de afwijking groter is dan 5% én meer dan € 50.000. Deze grenzen staan in de [financiële verordening 2026](#) en de [nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2023](#).

Excel-tabel

	Begr.voor 2025	Begroot 2025	Totaal gevoteerd	Uitgav.vr 2022	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Totale uitgaven	Restant krediet
7210303 VI2020 Armaturen verv. (beleidspln OVL)	272	0	272	0	121	40	104	7	272	0
7210305 VI2021 OVL armaturen vervangen	226	0	226	0	0	0	203	23	226	0
7214121 VI2024 52 cashless parkeerautomaten	736	0	736	0	0	0	0	237	237	498
7530017 Vervangen van RVS armaturen Olympiabad	210	0	210	0	0	43	143	25	211	-1
7530040 Toegang Sporthal de Slagen 2022/16	33	0	33	0	2	5	0	0	7	27
7531068 VI2022 Sportparken jaarschijf	56	0	56	0	0	22	37	-3	56	0
7531073 nw	204	0	204	0	0	0	259	-51	208	-4

	Begr.voor 2025	Begroot 2025	Totaal gevoteerd	Uitgav.vr 2022	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Totale uitgaven	Restant krediet
kunstgrasveld toplaag NEO										
7531249 VV Waspik renovatie veld 2 2023/003	0	26	26	0	0	0	0	23	23	4
7531250 VV Waspik drainage veld 2 2023/003	0	25	25	0	0	0	0	21	21	3
7531251 VV Waspik klimaatadaptieve maatr.veld2	0	15	15	0	0	0	0	13	13	2
7531260 WSC renovatie veld 5	0	26	26	0	0	0	0	16	16	11
7531261 WSC drainage veld 5	0	25	25	0	0	0	0	15	15	10
7531262 WSC Topdrain/peilgesturde drain.veld 5	0	15	15	0	0	0	0	9	9	6
7531263 WSC klimaatadaptieve maatregelen veld	0	15	15	0	0	0	0	9	9	6
7531420 Warmtevoorziening v.v.NEO'25 2022/007	34	0	34	0	23	1	9	0	33	0
7531421 Zonnepanelen v.v.Neo'25 2022/007	17	0	17	0	0	0	83	0	83	-66
7531422 Warmtevoorziening v.v.RWB 2022/007	34	0	34	0	23	0	89	0	111	-78
7531423 Zonnepanelen v.v.RWB 2022/007	29	0	29	0	0	0	47	0	47	-18
7540020 VI2024 inrichting de Leest	72	0	72	0	0	0	32	41	73	-1
7541021 Uitvoeringskred. realisatie Schoenenkw	7.950	0	7.950	7.163	1.643	-5.026	43	11	3.833	4.117
7541023 Installatiekosten Schonenkwartier	0	0	0	0	0	0	0	0	1.686	-1.686
7541024 Inrichting Schoenenkwartier	0	0	0	0	0	0	0	0	2.706	-2.706
7541025 Lift Schoenenkwartier	0	0	0	0	0	0	0	0	50	-50
7560063 Cruyff Court 3x3 basketbalveld 2024/02	36	0	36	0	0	0	35	0	35	1
7670002 Toegang Kinderboerderij 't Erf 2022/16	20	0	20	0	0	4	11	8	24	-4
7721022 VI2016 GFT betoncocons en containers	259	-220	39	12	28	0	0	0	39	0
7721110 Ondergrondse restafavalcontain. 201600	1.262	-484	778	654	100	20	95	-63	807	-29

	Begr.voor 2025	Begroot 2025	Totaal gevoteerd	Uitgav.vr 2022	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Totale uitgaven	Restant krediet
7722271 GRP16-20 Verb.maatr.HWA gemaal Pr.Asse	50	0	50	0	0	0	0	0	0	50
7722284 VI2022 IWW verbegerm.water op straat	84	0	84	0	0	75	6	2	82	2
7722285 VI2022 IWW vervangen gemalen	150	0	150	0	0	29	86	35	150	0
7722286 VI2023 IWW vrbettermaatregelen op straa	243	0	243	0	0	98	56	2	156	86
7722287 VI2023 IWW vervangen gemalen	150	0	150	0	0	82	0	68	150	0
7722291 VI2024 IWW vervangen gemalen	150	0	150	0	0	0	0	128	128	22
7960260 VI2021 Microstation IBOR	102	0	102	34	32	21	15	0	102	0
	12.377	-556	11.821	7.862	1.970	-4.585	1.353	577	11.620	201